

Efficiënt omgaan met bevolkingszorg

Afstudeerscriptie

Integrale Veiligheidskunde
Jaar 4, dual
Academie voor Bestuur, Recht en Veiligheid

Delft, Juni 2014

Door:
Jeroen van den Berg
10062653

Voorwoord

Bij een calamiteit, ramp of crisis zijn de ogen steeds vaker gericht op de gemeente. In de afgelopen decennia is de gemeentelijke bevolkingszorg gegroeid als partner van hulpdiensten als politie, brandweer en GHOR¹ in de veiligheidsregio. Het rapport 'efficiënt omgaan met bevolkingszorg' is het resultaat van het onderzoek naar de mogelijke regionalisering van de bevolkingszorgtaken Omgevingszorg en Publieke Zorg.

Tijdens de afstudeerfase wordt er door de student een afstudeerscriptie geschreven. De afstudeerscriptie vormt de afronding van de opleiding 'Integrale Veiligheidskunde' aan de Haagse Hogeschool. Dit rapport is het resultaat van het onderzoek naar een efficiëntere organisatie van bevolkingszorg bij de gemeente Delft.

Graag wil ik alle mensen die mij behulpzaam zijn geweest tijdens het opstellen van deze scriptie bedanken. Allereerst gaat mijn dank uit naar de afstudeerbegeleider van de Haagse Hogeschool, Fenna van Marle. Daarnaast gaat mijn dank uit naar mijn opdrachtgever voor dit onderzoek, Maarten Kaiser.

Delft, Juni 2014
Jeroen van den Berg

Figuur 2, Brug in Delft achter de Markt in Delft. Bron: <http://www.lokaaltotaal.nl/delft>

¹ GHOR staat voor Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio

Begeleiding

1.1 Opdrachtgever

Gemeente Delft
Westlandseweg 40
2624 AD Delft
14015
Info@delft.nl

Postbus 78
2600 ME Delft

1.1.1 Begeleider

De heer Drs. M. Kaiser (Maarten)
Adviseur Crisisbeheersing en Veiligheid (gemeente Delft)
0653574242
Makaiser@delft.nl

1.2 Onderwijsinstelling

Haagse Hogeschool,
Johanna Westerdijkplein 75
2521 EN Den Haag
070 44 58 888
info@hhs.nl

Postbus 13336
2501 EH Den Haag

1.2.1 Opleiding

Integrale Veiligheidskunde
Academie voor Bestuur, Recht en Veiligheid
Duaal
Jaar 4

1.2.2 Begeleider

Mevrouw dr. F.C.M. van Marle (Fenna)
Afstudeerbegeleider Integrale Veiligheidskunde
7446
F.C.M.vanMarle@hhs.nl

1.3 De student

De heer J. van den Berg (Jeroen)
06 52 739 226
06 12 987 030 (privé)
Jevdberg@delft.nl
Jeroenvdberg92@gmail.com (privé)

Samenvatting

Dit rapport is het resultaat van een onderzoek naar de regionalisering van bevolkingszorg bij de gemeente Delft. De gemeente Delft is op zoek naar een manier om efficiënter om te gaan met bevolkingszorg. Momenteel verzorgt elke gemeente in de veiligheidsregio Haaglanden zelf de bevolkingszorg. Dit kost per gemeente veel geld en capaciteit. In relatie tot de frequentie van de inzet van deze medewerkers, het aantal keer dat bepaalde crisisteams daadwerkelijk worden ingezet, heerst de vraag op welke manier dit efficiënter georganiseerd kan worden. Er zijn veiligheidsregio's in Nederland die bevolkingszorg op een regionale manier hebben georganiseerd. Dat wil zeggen dat bepaalde rollen binnen bevolkingszorg worden ingevuld vanuit regionale pools.

De volgende vraag staat centraal in dit onderzoek: *Welke rollen binnen de bevolkingszorgtaken Publieke Zorg en Omgevingszorg kunnen voortaan regionaal worden opgepakt in de veiligheidsregio Haaglanden en op welke manier kan een efficiënte bevolkingszorg worden gerealiseerd?* De doelstelling van dit onderzoek is om inzichtelijk te maken welke rollen binnen de gemeentelijke bevolkingszorgtaken Publieke Zorg en Omgevingszorg regionaal georganiseerd kunnen worden en welke rollen van deze taken lokaal verankerd moeten blijven om zo te kunnen voldoen aan de vraag om bevolkingszorg efficiënter te organiseren. Door middel van literatuuronderzoek en interviews zal deze vraag aan de hand van deelvragen worden beantwoord:

- *Hoe wordt er in andere veiligheidsregio's, omgegaan met Publieke Zorg en Omgevingszorg?*
- *Welke rollen binnen Publieke Zorg en Omgevingszorg binnen de gemeente Delft kunnen regionaal worden georganiseerd?*
- *Welke rollen binnen Publieke Zorg en Omgevingszorg binnen gemeenten in de veiligheidsregio Haaglanden regionaal worden georganiseerd?*

Het is van belang dat de bevolkingszorg zo wordt vormgegeven dat deze past bij de wijze waarop burgers en gemeentefunctionarissen tijdens een crisis handelen. Via een literatuuronderzoek zijn twee uitgangspunten opgesteld. Het is van belang dat bij de organisatie van bevolkingszorg de volgende twee uitgangspunten worden gehanteerd:

- *Uitgangspunt 1:* De overheid sluit haar bevolkingszorg aan op de behoefte van de samenleving en levert ter plaatsen wat er echt nodig is. Het uitgangspunt is een zelfredzame burger.
- *Uitgangspunt 2:* De overheid zorgt voor competente medewerkers met een groot improvisatievermogen en laat de crisistaken aansluiten bij de werkzaamheden in de dagelijkse praktijk, maar daar waar andere partijen beter geëquipeerd zijn voor een taak heeft het de voorkeur om de taak bij deze partij te beleggen.

Om de hoofdvraag te beantwoorden zijn de deelplannen bevolkingszorg van de veiligheidsregio's in Nederland doorgenomen. Op basis van deze plannen is een lijst opgesteld van de al geregionaliseerde veiligheidsregio's. De veiligheidsregio's Kennemerland, Brabant Zuidoost en IJsselland zijn onderzocht als veiligheidsregio's met een regionale bevolkingszorg. Bij deze regio's zijn de deelplannen bevolkingszorg uitvoerig doorgenomen en is een interview gehouden met een sleutelfunctionaris. In deze regio's is de regionalisering een efficiëntieslag gebleken. In deze regio's blijkt dat het uitgangspunt van

een zelfredzame burger invloed heeft op het aantal medewerkers in de crisisorganisatie en daarmee op het efficiënt inrichten van bevolkingszorg. In de geregionaliseerde regio's is het van belang dat de crisistaken aansluiten bij de werkzaamheden in de dagelijkse praktijk. Daarom worden bij de onderzochte regio's de taken binnen Omgevingszorg (op het hoofd Omgevingszorg na) niet geregionaliseerd, omdat deze werkzaamheden in het verlengde liggen van de werkzaamheden in de dagelijkse praktijk. Bij Publieke Zorg worden om dezelfde rede wel veel rollen geregionaliseerd. De medewerkers die de geregionaliseerde rollen vervullen worden getraind op improvisatievermogen om de taken zo goed mogelijk te kunnen vervullen.

Er zijn ook drie veiligheidsregio's onderzocht die niet geregionaliseerd zijn. De veiligheidsregio's Fryslân, Noord-Holland-Noord en Midden en West-Brabant zijn onderzocht als veiligheidsregio's met een lokale bevolkingszorg. Bij deze regio's zijn de deelplannen bevolkingszorg uitvoerig doorgenomen en is een interview gehouden met een sleutelfunctionaris via de telefoon. Bij deze regio's blijkt dat er niet is gekozen voor een lokale bevolkingszorgorganisatie. Doordat er geen bestuurlijk draagvlak is voor een verandering in organisatie, is dit er (nog) niet doorheen gekomen. Men is zich er wel van bewust dat een regionalisering een efficiëntieslag zou zijn.

Op basis van dit onderzoek concludeer ik dat het regionaliseren van Publieke Zorg en Omgevingszorg wel degelijk efficiënt is. In veel veiligheidsregio's wordt het gedaan en in de onderzochte geregionaliseerde veiligheidsregio's blijkt het ook efficiënt te zijn. De onderzochte niet-geregionaliseerde veiligheidsregio's geven aan dat het feit dat zij niet geregionaliseerd zijn niet te maken heeft met het feit dat regionaliseren niet efficiënt is.

Om te bekijken of regionaliseren van Publieke Zorg en Omgevingszorg ook binnen de gemeente Delft en de veiligheidsregio Haaglanden mogelijk is, zijn er sleutelfunctionarissen binnen Publieke Zorg en Omgevingszorg bij de gemeente Delft en adviseurs crisisbeheersing binnen de veiligheidsregio Haaglanden geïnterviewd. Uit deze interviews blijkt dat het grootste nadeel van het regionaliseren het verliezen van lokale zal kennis zijn. Dit zal moeten worden ondervangen. Door de crisistaken in het verlengde te leggen van de dagelijkse werkzaamheden, hoeft er minder getraind en geoefend te worden, omdat medewerkers bekend zijn met deze werkzaamheden. Indien dit niet mogelijk is, kan het Rode Kruis worden ingeschakeld of kan een rol regionaal worden georganiseerd.

Uit een onderzoek blijkt dat 19 van 25 veiligheidsregio's Publieke Zorg en Omgevingszorg geregionaliseerd hebben. In de onderzochte, geregionaliseerde veiligheidsregio's (Kennemerland, Brabant Zuidoost en IJsselland) is de regionalisering een efficiëntieslag te zijn geweest volgens de geïnterviewden. Deze geïnterviewden geven aan dat er met minder medewerkers een beter resultaat geboekt kan worden. De reden hiervan is dat de medewerkers voor elke CRC in de regio worden ingezet en er met minder medewerkers in de regio, gericht en beter getraind en geoefend kan worden. Het nadeel van regionalisering is dat er lokale kennis gemist wordt. Dit wordt in de onderzochte regio's ondervangen met gemeentefunctionarissen die over specifieke lokale kennis beschikken en door specifieke planvorming. In de onderzochte niet-geregionaliseerde regio's zijn Publieke Zorg en Omgevingszorg nog lokaal georganiseerd omdat er in deze regio's nog geen bestuurlijk draagvlak is, of omdat er nog geen prioriteit is gegeven aan een regionalisering.

Ik concludeer ik dat regionalisering wel degelijk efficiënt is. Het is immers niet voor niets in bijna het hele land al toegepast. Ook concludeer ik dit omdat de onderzochte, geregionaliseerde, regio's aangeven dat de regionalisering efficiënt is geweest en de niet-geregionaliseerde regio's geen voordelen aandragen voor een lokale bevolkingszorg ten opzichte van een regionale aanpak met betrekking tot efficiëntie.

Bij Publieke Zorg kunnen alle rollen, op de medewerkers uitvaartverzorging na, geregionaliseerd worden om een efficiëntieslag te maken binnen de gemeente Delft. De rol van medewerker uitvaartverzorging ligt in het verlengde van de dagelijkse werkzaamheden. Over de regionalisering van het hoofd Publieke Zorg is geen eenduidige visie gecreëerd. Vooral het verlies van lokale kennis is voor een aantal geïnterviewden een reden om deze rol niet te regionaliseren. In de geregionaliseerde regio's is deze rol wel geregionaliseerd en dat blijkt efficiënt te zijn. Daarom concludeer ik dat het mogelijk is om deze rol te regionaliseren. In de onderzochte, geregionaliseerde regio's is deze aanpak immers efficiënt gebleken. Bij Omgevingszorg lijkt alleen het hoofd Omgevingszorg geregionaliseerd te kunnen worden om een efficiëntieslag te maken.

De gemeente Delft zou niet alle rollen binnen Publieke Zorg en Omgevingszorg zelf moeten willen invullen, maar meer moeten kijken naar wat het in de dagelijkse organisatiestructuur al organiseert en niet naar wat het moet organiseren voor bevolkingszorg. Voor de organisatie van een rol kan worden nagedacht over de volgende vier vragen:

1. Wat is er georganiseerd in de maatschappij? Wat kan de maatschappij zelf. (Zelfredzaamheid)
2. Is het al georganiseerd binnen de eigen organisatie? Moet dit apart worden georganiseerd? (Ligt een taak van een rol in het verlengde van de dagelijkse werkzaamheden van een gemeentefunctionaris?)
3. Kunnen andere organisaties de taak uitvoeren? Een organisatie die hiervoor beter is geëquipeerd.
4. Zijn de bovenstaande drie zaken niet het geval, dan moet de rol worden geregionaliseerd

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	9
1.1 Aanleiding van het onderzoek	9
1.2 Probleemstelling.....	9
1.3 Afbakening.....	10
1.4 Vraagstelling	10
1.5 Doelstelling	10
1.6 Achtergrondinformatie opdrachtgever	11
1.7 Achtergrondinformatie onderzoek.....	12
1.8 Leeswijzer	13
2. THEORETISCH KADER.....	14
2.1 Wettelijk kader	14
2.2 Huidige organisatievorm	14
2.3 Veranderende samenleving.....	14
2.4 Werkwijze gemeentefunctionaris	16
2.5 Uitgangspunten	17
3. METHODOLOGIE	19
3.1 Onderzoeksmethode	19
3.2 Stappenplan.....	20
3.3 Handelswijze.....	21
4. REGIONALE BEVOLKINGSZORG IN ANDERE VEILIGHEIDSREGIO'S	24
4.1 Organisatie bevolkingszorg.....	25
4.2 Geregionaliseerde bevolkingszorg	25
4.2.1 Veiligheidsregio Kennemerland.....	26
4.2.2 Veiligheidsregio Brabant Zuidoost	28
4.2.3 Veiligheidsregio IJsselland	30
4.3 Lokale bevolkingszorg.....	32
4.3.1 Veiligheidsregio Fryslân.....	32
4.3.2 Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	34
4.3.3 Veiligheidsregio Midden en West-Brabant	36
4.4 Vergelijking	38

5. REGIONALE BEVOLKINGSZORG IN DE GEMEENTE DELFT	41
5.1 Publieke Zorg	42
5.2 Omgevingszorg	44
5.3 Vergelijking	45
6. REGIONALE BEVOLKINGSZORG IN DE VEILIGHEIDSREGIO HAAGLANDEN	46
6.1 Publieke Zorg	47
6.2 Omgevingszorg	48
6.3 Vergelijking	49
7. CONCLUSIE	50
8. AANBEVELINGEN	55
9. BIBLIOGRAFIE	57
10. BIJLAGEN	61
10.1 Bijlage 1: GRIP opschalingen Regio Haaglanden.....	61
10.2 Bijlage 2: Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijding Procedure	67
10.3 Bijlage 3: Bevolkingszorg in Haaglanden	72
10.4 Bijlage 4: Bevolkingszorg in de veiligheidsregio Kennemerland.....	78
10.5 Bijlage 5: Vragenlijst interviews	82
10.5.1 Interviewvragen geregionaliseerde regio's	82
10.5.2 Interviewvragen gemeente Delft.....	83
10.5.3 Interviewvragen veiligheidsregio Haaglanden	85
10.6 Bijlage 6: Uitwerking Interviews	86
10.6.1 Interviews andere regio's	86
10.6.2 Interviews Gemeente Delft	102
10.6.3 Interviews Veiligheidsregio Haaglanden	119

1. Inleiding

Gelukkig komen calamiteiten, rampen of crises (hierna af te korten tot CRC) relatief weinig voor in Nederland (Overzicht van rampen, 2013). Naast de politie, brandweer en GHOR zijn ook gemeenten vaak vanaf het eerste moment bij een CRC uitvoerend betrokken. De gemeenten vervullen een cruciale rol in de crisisbeheersing door bijvoorbeeld het opvangen van slachtoffers, het voorzien van primaire levensbehoeften en het organiseren van een bijzondere uitvaart (Scholtens, 2012). Gemeenten hebben op grond van de Wet Veiligheidsregio's een aantal taken bij de bestrijding van rampen en de beheersing van crises. Om daaraan uitvoering te kunnen geven, is elke gemeente verplicht om voorbereidingen te treffen door middel van het opstellen van werkprotocollen, het aanwijzen van functionarissen en het verzorgen van opleidingen, oefeningen en trainingen (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012).

In dit onderzoeksrapport wordt beschreven hoe regionalisering een oplossing kan zijn voor de gemeente Delft om efficiënter om te gaan met bevolkingszorg. In dit eerste hoofdstuk worden de aanleiding van het onderzoek en de probleemstelling beschreven. Daarnaast komen ook de vraagstelling, doelstelling en afbakening van dit onderzoek aan bod. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een leeswijzer.

1.1 *Aanleiding van het onderzoek*

De gemeente Delft is op zoek naar een manier om efficiënter om te gaan met de bevolkingszorg. Wegens bezuinigingen wordt er van de gemeente gevraagd om met minder middelen hetzelfde resultaat te behalen (Allers & Hoeben, 2012). Deze bezuinigingen raken ook de bevolkingszorg van de gemeente Delft. Hierdoor heerst de vraag of de bevolkingszorg met minder middelen kan worden gerealiseerd. Zeker in tijden van bezuinigingen is het van belang de vraag te stellen of de organisatie van de gemeentelijke bevolkingszorg realistisch en daarmee optimaal is vormgegeven en nog wel past bij de huidige samenleving.

1.2 *Probleemstelling*

De veiligheidsregio Haaglanden telt negen gemeenten (Organisatie Veiligheidsregio Haaglanden, 2012). Al deze gemeenten kennen dezelfde organisatiestructuur om bevolkingszorg te bieden aan de burger tijdens een CRC (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012). Een crisisorganisatie is een organisatie, buiten de normale gemeentelijke organisatiestructuur om, die tijdens CRC wordt opgeschaald en de bevolkingszorg verzorgt (Helsloot, Martens, & Scholtens, 2011). Alle medewerkers in de crisisorganisatie moeten jaarlijks, per gemeente, verplicht worden opgeleid, getraind en geoefend. Dit is regionaal, binnen de veiligheidsregio Haaglanden, afgesproken (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012). Dit kost per gemeente veel geld en capaciteit. Zo heeft de gemeente Delft rond de 100 medewerkers in de crisisorganisatie. Deze medewerkers reserveren ieder jaar 28 uren voor crisisbeheersing. Jaarlijks behoren alle gemeentefunctionarissen die kunnen worden ingezet tijdens een CRC een opleiding, praktijkoefening en alarmeringsoefening te krijgen (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012). In relatie tot de frequentie van de inzet van deze medewerkers, het aantal keer dat bepaalde crisisteams daadwerkelijk worden ingezet tijdens een CRC, heerst de vraag op welke manier dit efficiënter georganiseerd kan worden. Per jaar komt het weinig voor dat er een CRC is in de gemeenten in de regio Haaglanden en dat de crisisorganisatie moet worden ingezet. In 2013 vonden er in de regio Haaglanden 8

GRIP 1 incidenten plaats en 2 GRIP 2 incidenten. Het is hierdoor voor een gemeente lastig om de gemeentefunctionarissen de nodige ervaring te bieden en realistisch te trainen en te oefenen.. In bijlage 1 is een overzicht te vinden van de GRIP opschalingen in de veiligheidsregio Haaglanden de afgelopen jaren. In bijlage 2 wordt de GRIP fasering beschreven. Er zijn veiligheidsregio's in Nederland die bevolkingszorg op een regionale manier hebben georganiseerd. Dat wil zeggen dat bepaalde rollen binnen bevolkingszorg worden ingevuld vanuit regionale pools. In dit onderzoek wordt onderzocht of deze regionalisering ook mogelijk is binnen de veiligheidsregio Haaglanden en of regionalisering een efficiëntieslag is voor de gemeente Delft.

1.3 Afbakening

In de huidige crisisorganisatie van de gemeente Delft is een duidelijke scheiding aan te brengen binnen de bevolkingszorg tussen primaire taken en secundaire taken. De primaire taken liggen bij de Publieke Zorg, Omgevingszorg en Communicatie. De taakorganisaties Ondersteuning en Informatie zorgen ervoor dat deze drie taken goed uitgevoerd kunnen worden (Projectteam Regionaal Crisisplan, 2009). In het kader van prioritering zal dit onderzoek zich richten op de regionalisering van de processen binnen Publieke Zorg en Omgevingszorg. Vanwege het feit dat Communicatie niet voldoende aansluit bij de werkzaamheden op mijn leerarbeidsplaats bij de gemeente Delft, zal deze taak niet worden onderzocht in dit onderzoek. In verband met de tijdsdruk waar dit onderzoek aan gebonden is, wordt het niet mogelijk geacht om een goed onderbouwd advies te geven over alle bevolkingszorgtaken van de gemeente. Ook is het door deze tijdsdruk niet mogelijk om meerdere opties, naast regionaliseren, voor een efficiëntere bevolkingszorg bij de gemeente Delft te onderzoeken. De optie 'regionaliseren' is gekozen omdat dit in andere veiligheidsregio's wel efficiënt gebleken, en dit is ook waar de gemeente Delft naar op zoek is: met minder middelen, hetzelfde (of een beter) resultaat behalen.

In dit onderzoek is regionalisering efficiënt wanneer er met minder middelen, een zelfde of een beter resultaat behaald kan worden. Deze middelen hebben betrekking op tijd, inspanning, capaciteit en budget.

1.4 Vraagstelling

De hoofdvraag in dit onderzoek luidt:

- *Welke rollen binnen de bevolkingszorgtaken Publieke Zorg en Omgevingszorg kunnen voortaan regionaal worden opgepakt in de veiligheidsregio Haaglanden en op welke manier kan een efficiënte bevolkingszorg worden gerealiseerd?*

De deelvragen in dit onderzoek luiden:

- *Hoe wordt er in andere veiligheidsregio's, omgegaan met Publieke Zorg en Omgevingszorg?*
- *Welke rollen binnen Publieke Zorg en Omgevingszorg binnen de gemeente Delft kunnen regionaal worden georganiseerd?*
- *Welke rollen binnen Publieke Zorg en Omgevingszorg binnen gemeenten in de veiligheidsregio Haaglanden regionaal worden georganiseerd?*

1.5 Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is om inzichtelijk te maken welke rollen binnen de gemeentelijke bevolkingszorgtaken Publieke Zorg en Omgevingszorg regionaal

georganiseerd kunnen worden en welke rollen van deze taken lokaal verankerd moeten blijven om zo te kunnen voldoen aan de vraag om bevolkingszorg efficiënter te organiseren. De doelstelling van dit onderzoek is niet om in kaart te brengen of regionalisering efficiënt is, maar hoe regionalisering efficiënt kan zijn.

Het beoogde resultaat van dit onderzoek is een overzicht van de rollen die de gemeente Delft binnen de veiligheidsregio Haaglanden binnen de bevolkingszorgtaken Publieke Zorg en Omgevingszorg regionaal kan organiseren. Het zou mooi meegenomen zijn als ook andere gemeenten in de regio Haaglanden de resultaten van het onderzoek kunnen gebruiken en de gemeenten samen regionale afspraken kunnen maken omtrent Publieke Zorg en Omgevingszorg.

1.6 Achtergrondinformatie opdrachtgever

Het beheergebied van de gemeente Delft beperkt zich tot de stad Delft. Delft is een stad gelegen tussen de twee grote steden Rotterdam en Den Haag in. Volgens het meest recente statistisch jaarboek telt de gemeente Delft 100.000 inwoners (Damen & van Lenteren, 2013).

Sinds 2004 is de heer Bas Verkerk de burgemeester van de gemeente Delft. Binnen het 'college van burgemeester en wethouders' is de burgemeester onder andere belast met openbare orde en veiligheid (Rijksoverheid, 2013).

Gemeenten hebben, als onderdeel van het Openbaar Bestuur, de algemene zorgplicht voor de burgers. De gemeente Delft is gevestigd binnen de veiligheidsregio Haaglanden. De veiligheidsregio Haaglanden telt 992.600 inwoners (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012). Naast de gemeente Delft zijn er nog 8 andere gemeenten in deze regio gevestigd (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012):

Regioschets

Gemeenten (9)

- Delft
- Den Haag
- Midden-Delfland
- Rijswijk
- Leidschendam-Voorburg
- Pijnacker-Nootdorp
- Wassenaar
- Westland
- Zoetermeer

Grootste gemeente

Gemeente Den Haag

Aantal inwoners

993.600

Oppervlakte

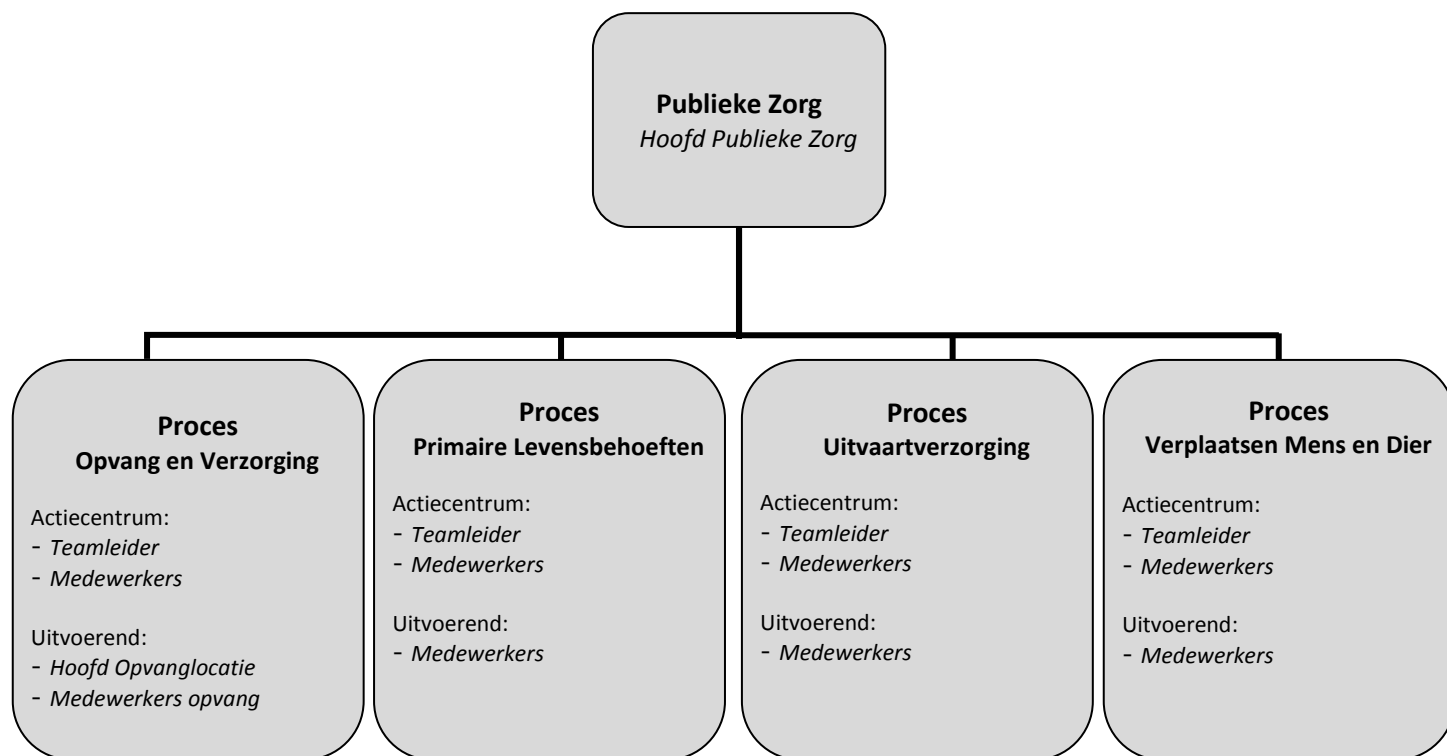
403,7 km²

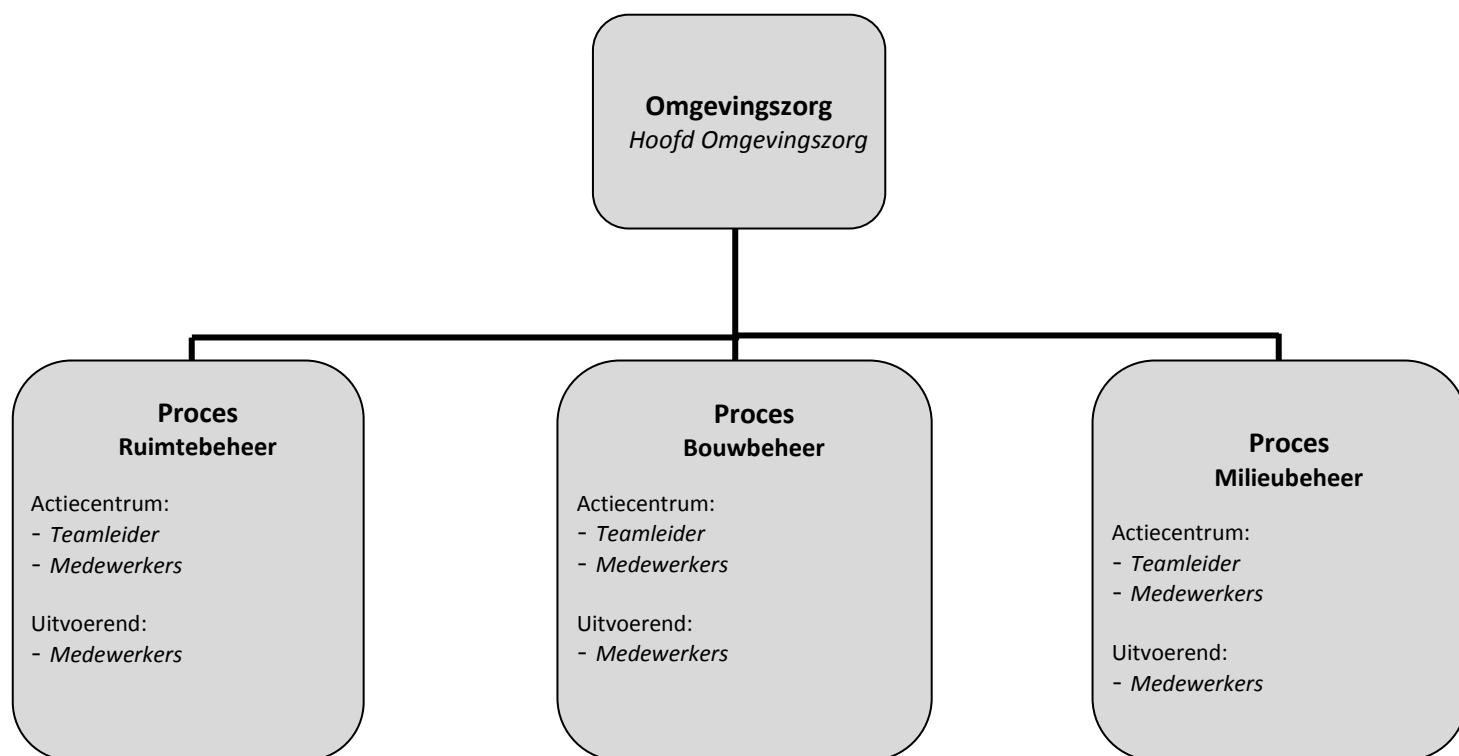
Figuur 3, Kaart veiligheidsregio Haaglanden
Bron: www.imergis.nl

1.7 Achtergrondinformatie onderzoek

Volgens het Referentiekader Regionaal Crisisplan zijn Publieke Zorg en Omgevingszorg verantwoordelijk voor de volgende processen (Projectteam Regionaal Crisisplan, 2009):

Figuur 4, Schematische weergave van Publieke Zorg met benoeming rollen volgens het Referentiekader Regionaal Crisisplan.

Figuur 5, Schematische weergave van Omgevingszorg met benoeming rollen volgens het Referentiekader Regionaal Crisisplan.

De processen komen bij elkaar in taakorganisaties. Om invulling te geven aan deze processen is er een actiecentrum. In dit actiecentrum is namens ieder proces een teamleider

en een aantal medewerkers aanwezig. Elk actiecentrum heeft een hoofd die de leiding heeft. Namens elk proces zijn er medewerkers die buiten 'in het veld' opdrachten kunnen uitvoeren. In bijlage 3 is een uitgebreider overzicht te vinden van de organisatie van bevolkingszorg en de invulling van de taken hiervan (Heerschap, et al., 2009). In figuur 4 en figuur 5 zijn rollen benoemd die volgens het Referentiekader Regionaal Crisisplan te onderscheiden zijn binnen Publieke Zorg en Omgevingszorg. Deze rollen zullen in het onderzoek onderzocht worden op de mogelijkheid tot regionaliseren.

1.8 Leeswijzer

In hoofdstuk twee wordt het theoretisch kader van dit onderzoek beschreven. In dit hoofdstuk worden uitgangspunten opgesteld waar een efficiënte bevolkingszorg organisatie aan moet voldoen. In hoofdstuk drie wordt de gebruikte methodologie beschreven. In hoofdstuk vier wordt de eerste deelvraag beantwoord en wordt ingegaan op hoe er in andere geregionaliseerde veiligheidsregio's wordt omgegaan met Publieke Zorg en Omgevingszorg. De veiligheidsregio's Kennemerland, Brabant Zuidoost en IJsselland worden onderzocht. In hoofdstuk vijf wordt de tweede deelvraag beantwoord en worden de rollen die geregionaliseerd kunnen worden voorgelegd aan een aantal sleutelfunctionarissen binnen Publieke Zorg en Omgevingszorg van de Gemeente Delft. Ditzelfde wordt in hoofdstuk zes voorgelegd aan drie adviseurs crisisbeheersing in de veiligheidsregio Haaglanden. Hiermee wordt de derde deelvraag beantwoord. In hoofdstuk zeven wordt dit onderzoek afgesloten met een conclusie. In dit hoofdstuk wordt tevens de hoofdvraag van dit onderzoek beantwoord. In hoofdstuk acht worden op basis van dit antwoord een aantal aanbevelingen gegeven.

2. Theoretisch kader

Dit hoofdstuk schetst het theoretisch kader voor een efficiëntere bevolkingszorgorganisatie voor de gemeente Delft. Tijdens dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van verschillende literatuur en theorie. Om de literatuur en theorie die ik in dit onderzoek gebruik, hanteerbaar te maken, probeer ik een aantal uitgangspunten op te stellen voor het organiseren van een efficiënte bevolkingszorg. Dit doe ik om er voor te zorgen dat de efficiënte bevolkingszorgorganisatie past bij de huidige tijd. Ik ben dit literatuuronderzoek begonnen met het wettelijk kader. Vervolgens ben ik gaan bekijken op welke ideeën de huidige organisatie van bevolkingszorg binnen de gemeente Delft is gebaseerd en of deze organisatie efficiënt is in de huidige samenleving.

2.1 Wettelijk kader

Om inzicht te krijgen in de mogelijkheden voor het organiseren van bevolkingszorg is het van belang om het wettelijk kader te schetsen waar de organisatie van bevolkingszorg aan dient te voldoen. Volgens wetsartikel 2.3.1 van het Besluit Veiligheidsregio's kent bevolkingszorg vijf taken (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2010):

- Het geven van voorlichting aan de bevolking;
- het voorzien in opvang en verzorging van de bevolking;
- het verzorgen van nazorg voor de bevolking;
- het registreren van slachtoffers en;
- het registreren van schadegevallen.

Over de manier waarop deze taken georganiseerd moeten worden, zijn geen wettelijke eisen gesteld (Ministerie van Veiligheid en Justitie, 2013). Het is aan de gemeenten en de veiligheidsregio's, als verlengd lokaal bestuur, om daar zelf invulling aan te geven. (Scholtens, 2013).

2.2 Huidige organisatievorm

De wijze waarop de bevolkingszorgtaken bij de gemeente Delft vandaag de dag zijn vormgegeven, vindt zijn oorsprong in het project 'Reorganisatie van de rampenbestrijding' uit de jaren tachtig (Scholtens, 2012). Rampenbestrijding werd in die tijd een gemeentelijke verantwoordelijkheid omdat deze taken zouden aansluiten bij de dagelijkse taken van de gemeente (Minister van Binnenlandse Zaken, 1991). In 1991 verscheen de eerste versie van het huidige 'Handboek Voorbereiding Rampenbestrijding' (Ministerie van Binnenlandse Zaken, 2003). In de afgelopen 20 jaar is dit concept door de gemeenten geprofessionaliseerd. Deze professionalisering ging gepaard met het ontwikkelen van verschillende regelgeving met betrekking tot de eisen die gesteld moesten worden aan de inrichting van de gemeentelijke processen (Scholtens, 2012). De meest recente professionalisering is het Referentiekader Regionaal Crisisplan en de Wet Veiligheidsregio's. Deze professionalisering was steeds gebaseerd op het oorspronkelijke concept dat in de jaren tachtig is bedacht (Heerschap et al., 2009).

2.3 Veranderende samenleving

Wetende dat de huidige organisatie van bevolkingszorg in de veiligheidsregio Haaglanden is gebaseerd op ideeën uit de jaren tachtig, is de vraag of deze organisatie nog past bij de

huidige samenleving. Tijdens de Troonrede van 2013 werd de verandering van de samenleving speciaal genoemd:

“Het is onmiskenbaar dat mensen in onze huidige netwerk- en informatiesamenleving mondiger en zelfstandiger zijn dan vroeger. Gecombineerd met de noodzaak om het tekort van de overheid terug te dringen, leidt dit ertoe dat de klassieke verzorgingsstaat langzaam maar zeker verandert in een participatiesamenleving. Van iedereen die dat kan, wordt gevraagd verantwoordelijkheid te nemen voor zijn of haar eigen leven en omgeving.” Voor de organisatie van bevolkingszorg is deze verandering in de samenleving van groot belang. Volgens deze visie is de zelfredzaamheid van de burger de afgelopen jaren toegenomen. De Nederlandse samenleving verandert van een verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving (Hooijmans, 2012). Waar in een verzorgingsstaat de overheid iedere burger in de samenleving een aanvaardbaar bestaansminimum garandeert, wordt er in een participatiesamenleving door iedere burger die dat kan verantwoordelijkheid genomen voor zijn of haar eigen leven en omgeving, zonder de hulp van de overheid (Hens, 2013). De Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling schreef in 2004 al dat de Nederlandse samenleving de afgelopen decennia sterk is veranderd. Maatschappelijke ontwikkelingen met ingrijpende invloed zijn onder andere grootschalige immigratie, individualisering en vergrijzing (Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling, 2004). Het meest aansprekende voorbeeld van de veranderende samenleving de laatste jaren is het gebruik van sociale media en de rol die burgers daar zelf in spelen (Uiterwijk, 2013). Rekening houdend met deze veranderde behoefte van de samenleving en de wijze waarop zij tijdens een crisis handelt, kunnen de bevolkingszorgprocessen anders worden bekeken. De behoefte van de samenleving aan hulp van de overheid tijdens een crisis is verminderd.

Met dit uitgangspunt krijgt bevolkingszorg een andere focus. In de eerste plaats richt de overheid zich op het faciliteren van zelfredzame betrokkenen en in de tweede plaats richt het zich op het leveren van bevolkingszorg aan verminderd zelfredzamen (Scholtens, 2012). Het merendeel van de betrokkenen bij een crisis treedt rationeel en handelend op en is daardoor in staat zichzelf te redden (Hersman et.al., 2009). Het is in het verleden al vaak voorgekomen dat een sporthal met uitgeklapte bedjes uiteindelijk ongebruikt opgeruimd moest worden, omdat betrokkenen bij een CRC het eigen sociale netwerk gebruikte om zichzelf van opvang te voorzien (Scholtens, 2013).

Met deze informatie kunnen we ervan uitgaan dat de samenleving niet zo afhankelijk is van de overheid als waar indertijd in verschillende richtlijnen van werd uitgegaan bij de organisatie van bevolkingszorg (Newton, 2010). Incidentenevaluaties laten zien dat slechts een klein deel van de slachtoffers of betrokkenen bij een ramp bijvoorbeeld gebruik maakt van de opvang die de gemeente verzorgt, terwijl de gemeenten in Haaglanden zich wel voorbereiden op bevolkingszorg voor grote aantallen (Scholtens, 2012). 90% van de burgers kan zichzelf ‘opvangen’ door terug te vallen op een sociaal netwerk (Stierhout, Menke, & Scholtens, 2013). Ingegeven door de financiële crisis, waardoor ook gemeenten met minder middelen minimaal hetzelfde resultaat moeten halen, is het zaak om bevolkingszorg nog verder te professionaliseren (Scheffers, 2013).

Met deze verandering van de samenleving, verandert ook de positie van de overheid. De overheid zou nu meer bezig moeten zijn met het faciliteren van de burger, dan het verzorgen van de burger (Capgemini Consulting, 2010). Door de burger te faciliteren kan de

burger zichzelf redden. Enkel de niet zelfredzamen hebben bevolkingszorg nodig. Dit brengt mij op het onderzoek van de commissie Bruinooge. De commissie Bruinooge, voorgezeten door de Alkmaarse Burgemeester de heer Piet Bruinooge, heeft in 2012 een rapport opgesteld waaruit blijkt dat de professionalisering de afgelopen 20 jaar niet heeft geleid tot bevolkingszorg van voldoende niveau. De commissie Bruinooge is van mening dat bevolkingszorg door gemeenten over het algemeen nog te vrijblijvend wordt ingevuld. Het kan zo zijn dat de ene gemeente bevolkingszorg tot in detail voorbereidt, terwijl de andere gemeente zich niet tot nauwelijks serieus voorbereidt (Bruinooge et al., 2012). Om deze vrijblijvendheid tegen te gaan, heeft de commissie Bruinooge, in opdracht van het Veiligheidsberaad, een visie opgesteld om de bevolkingszorg op orde te brengen. De veranderende samenleving en de groeiende zelfredzaamheid van de burger zijn belangrijke elementen in de visie van de commissie Bruinooge. Ook de rol van de gemeentefunctionaris is een belangrijk element in deze visie. Zo schrijft de commissie Bruinooge dat crises per definitie gepaard gaan met tijdsdruk en onzekerheid. Er is geen crisis, ramp of calamiteit (CRC) hetzelfde. Toch zijn er altijd patronen te vinden die tijdens een CRC worden doorlopen en die steeds weer terug te vinden zijn (Helsloot, Martens, & Scholtens, 2011).

Gezien het feit dat dit onderzoek in veel veiligheidsregio's in Nederland is omarmd (Veiligheidsberaad, 2013), ben ik verder gaan zoeken naar literatuur over de veranderende rol van de gemeentefunctionaris.

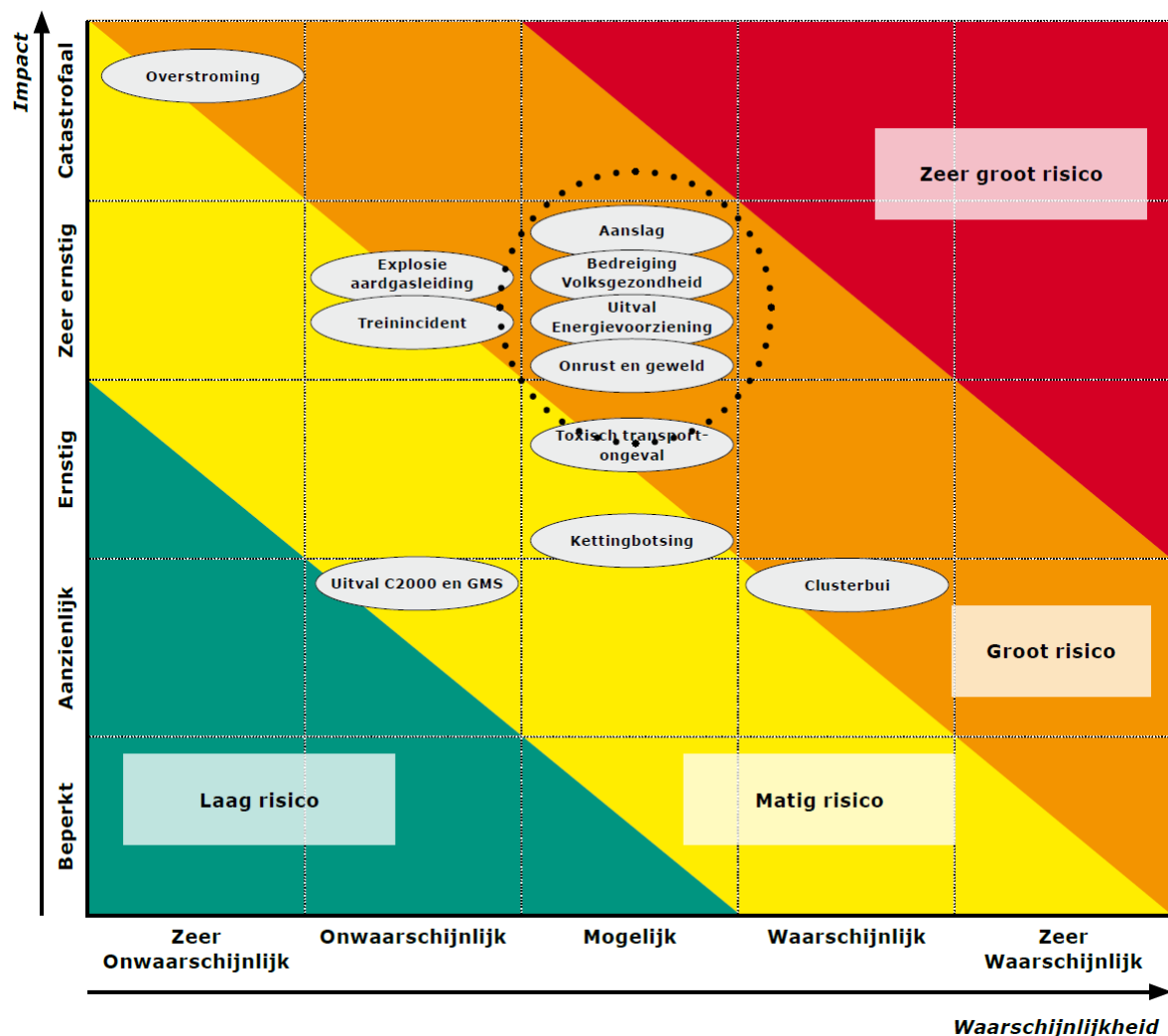
2.4 Werkwijze gemeentefunctionaris

In acute crisissituaties vallen professionele hulpverleners terug op handelingen die zij in de dagelijkse situatie uitvoeren, zo blijkt uit onderzoek van de commissie Bruinooge. In het bijzonder geldt dit voor gemeentefunctionarissen. Het is wenselijk om zoveel mogelijk gebruik te kunnen maken van de kennis, vaardigheden en het bestaande netwerk van gemeentefunctionarissen die zij hebben vanuit hun dagelijkse werkzaamheden (Adviesbureau Van Dijke BV, 2008). Daarnaast kunnen afwijkende werkzaamheden zoveel mogelijk uitgevoerd worden door andere instanties die deze werkzaamheden wel in hun reguliere pakket hebben en hiervoor beter geëquipeerd zijn (Scholtens, 2012). Ook de commissie Bruinooge noemt dit punt in haar rapport. De werkzaamheden die zij in het kader van de bevolkingszorg moeten uitvoeren, sluiten in de huidige organisatie echter onvoldoende aan bij de dagelijkse werkzaamheden.

De vakbekwaamheid, het opleidingsniveau en de ervaring van de betrokken medewerkers is van groot belang (Veiligheidsberaad, 2013). Speciale aandacht bij het vaststellen van de opleidingskaders is er voor functionarissen die in een crisissituatie andere taken op zich moeten nemen dan in hun dagelijks werk (Scheffers & van Zon, 2013). De opleidingskaders kunnen van gemeenten professionele hulpdiensten maken die naadloos aansluiten op het werk van onder andere politie en brandweer (Dewachter, 2013).

Met deze informatie kunnen we ervan uitgaan dat een gemeente haar medewerkers niet kan opleiden en trainen om elk ramp- of crisisscenario aan te kunnen gaan. Wel valt te zeggen dat de gemeente zich voorbereidt tot op een realistisch niveau. Dat wil zeggen dat het zich bijvoorbeeld niet hoeft voor te bereiden op een grootschalige opvang van meer dan 200 mensen, dat komt immers niet vaak voor, maar wel op realistische rampen (Bruinooge

et al., 2012). In onderstaand schema uit het Regionaal Risicoprofiel Haaglanden is te zien wat realistische CRC zijn in de veiligheidsregio Haaglanden en hoe groot de impact kan zijn voor de bevolking:

Figuur 6, Risicobeoordeling Haaglanden: Bron: Regionaal Risicoprofiel Haaglanden

2.5 Uitgangspunten

Het is van belang dat de bevolkingszorg zo wordt vormgegeven dat deze past bij de wijze waarop burgers en gemeentefunctionarissen tijdens een crisis handelen. De overheid kan zich niet voorbereiden op elke crisis. Het kan er wel voor zorgen dat het medewerkers zo goed mogelijk voorbereid op realistische scenario's. Dit zijn scenario's waarbij niet meer dan 200 betrokkenen bevolkingszorg nodig hebben. Om de literatuur en theorie die ik in dit onderzoek gebruik, hanteerbaar te maken, stel ik twee uitgangspunten op voor het organiseren van een efficiënte bevolkingszorg. Dit doe ik om er voor te zorgen dat de efficiënte bevolkingszorgorganisatie past bij de huidige tijd. Op basis van het literatuuronderzoek uit dit hoofdstuk formuleer ik de volgende twee uitgangspunten:

- *Uitgangspunt 1:* De overheid sluit haar bevolkingszorg aan op de behoefte van de samenleving. Het uitgangspunt is een zelfredzame burger.
- *Uitgangspunt 2:* De overheid zorgt voor competente en laat de crisistaken aansluiten bij de werkzaamheden in de dagelijkse praktijk, maar daar waar andere partijen beter

geëquipeerd zijn voor een taak heeft het de voorkeur om de taak bij deze partij te beleggen.

Het is de bedoeling om een efficiëntieslag te maken in de bevolkingszorg. Gezien de verandering van de samenleving, van een verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving, verandert de behoefte van hulp bij de burger. Een burger blijkt enkel gefaciliteerd te willen worden en kan voor zichzelf zorgen. Hierdoor kan de overheid zich richten op de niet zelfredzamen. Aangezien uitgegaan wordt van het feit dat een groot deel van de betrokkenen bij een CRC zelfredzaam is en er dus realistisch gezien minder (voorbereiding van) zorg nodig is, zal het aantal medewerkers dat in de crisisorganisatie nodig is ook minder zijn. De zorg die geleverd wordt zal immers meer afgestemd moeten worden op de specifieke situatie en slechts gedeeltelijk voorbereid zijn. Daarnaast is het van belang dat crisistaken aansluiten bij de dagelijkse werkzaamheden. Indien dit niet mogelijk is kunnen crisistaken worden belegd bij partijen die beter geëquipeerd zijn.

3. Methodologie

Ter voorbereiding op het onderzoek is bepaald welke onderzoeksmethode het meest geschikt is voor de uitvoering van het onderzoek. Naast literatuuronderzoek wordt er in dit onderzoek ook gebruik gemaakt van veldonderzoek. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe ik dit onderzoek ga uitvoeren en waarom ik voor deze uitvoering kies. Dit doe ik om er voor te zorgen dat een andere onderzoeker hetzelfde onderzoek zou kunnen doen en op dezelfde resultaten uit kan komen. Ook leg ik in dit hoofdstuk uit wat de beperkingen van dit onderzoek zijn. Ik laat zien wat de mankementen van mijn onderzoeksmethode en mijn uitvoering zijn.

3.1 *Onderzoeksmethode*

De onderzoeksmethode die in het veldonderzoek wordt gehanteerd, is interviewen. Ik ga voorbereide vragen stellen met als doel specifieke informatie te verkrijgen van de geïnterviewden. In het geval van dit onderzoek is dit informatie over de deelvragen in de probleemstelling. Ik heb voor deze onderzoeksmethode gekozen omdat er bij een interview kan worden doorgevraagd naar het waarom achter een antwoord en er kunnen motieven worden achterhaald. Bij de eerste deelvraag is dit relevant om te achterhalen waarom een veiligheidsregio heeft gekozen voor een regionale of lokale bevolkingszorgorganisatie en of deze organisatie efficiënt is. Bij deelvraag twee en drie is dit relevant om te achterhalen wat het motief is achter een standpunt om een rol te kunnen regionaliseren en wat knelpunten zijn van een regionale bevolkingszorgorganisatie bij de gemeente Delft en binnen de veiligheidsregio Haaglanden. Daarnaast krijgt een geïnterviewde bij deze methode de gelegenheid zijn of haar verhaal te vertellen. Ook kan er worden ingegaan op onverwachte situaties. Aan de onderzoeksmethode 'interviewen' zitten ook een aantal nadelen. De manier van vragen is niet gestandaardiseerd, waardoor de respondenten niet exact dezelfde vragen krijgen voorgeschied. Het gesprek, het uitschrijven ervan en de analyse van het materiaal bij een interview zijn zeer tijdrovend. Het aantal face-to-face interviews in dit onderzoek beperkt zich daardoor tot twaalf. Ook worden er drie personen via de telefoon en de mail vragen gesteld. Door dit beperkte aantal respondenten, zullen de resultaten van dit onderzoek niet representatief zijn, maar hooguit indicatief.

Ik ga gebruik maken van half gestructureerde interviews. Dit zijn interviews waarbij vooraf een aantal onderzoeksvragen zijn geformuleerd waarop absoluut een antwoord nodig is. Tijdens het gesprek kan ik vragen in eigen bewoordingen en in eigen volgorde stellen. Ik heb gekozen voor deze methode omdat deze methode vaak beter is voor de sfeer in een gesprek en er is meer ruimte om je aan te passen bij degene die geïnterviewd wordt. Het nadeel van deze methode is dat niet elke geïnterviewde dezelfde geformuleerde vragen, in dezelfde context voorgeschied krijgt. Dit kan een verschil in beantwoording opleveren.

Het is belangrijk om te benadrukken dat dit geen onderzoek is naar "of" regionalisering efficiënt is, maar "hoe" regionalisering efficiënt kan zijn. In dit onderzoek is regionalisering efficiënt wanneer er met minder middelen, een zelfde of een beter resultaat behaald kan worden. Deze middelen hebben betrekking op tijd, inspanning, capaciteit en budget.

3.2 Stappenplan

Doordat het face-to-face interviewen en het uitwerken van een interview veel tijd in beslag neemt, is het enkel mogelijk om een select aantal personen te interviewen. In dit onderzoek worden twaalf personen geïnterviewd. Dit komt neer op een gemiddelde van vier personen per deelvraag. Dit houdt in dat het antwoord op een deelvraag is gebaseerd op de mening of de visie van vier personen. Ik ben mij er van bewust dat de resultaten hooguit indicatief zijn en niet representatief.

Om een zo veel mogelijk veiligheidsregio's aan bod te laten komen en op deze manier een zo compleet mogelijk beeld te schetsen van de bevolkingszorg in Nederland, zal ik ook een aantal personen via de mail of via de telefoon interviewen.

Tijdens dit onderzoek hanteer ik het volgende stappenplan:

1. Allereerst ga ik personen interviewen van al geregionaliseerde veiligheidsregio's. Ik wil weten hoe bevolkingszorg in deze veiligheidsregio's is georganiseerd en of de rollen die in het Referentiekader Regionaal Crisisplan binnen Omgevingszorg en Publieke Zorg worden benoemd, lokaal of regionaal georganiseerd zijn. De interviews moeten voornamelijk antwoord geven op de vraag waarom er in de onderzochte veiligheidsregio's is geregionaliseerd en of de regionalisering een efficiëntieslag is gebleken.
2. Vervolgens ga ik een aantal veiligheidsregio's benaderen die nog niet geregionaliseerd zijn. Dit doe ik om ook de andere kant van de probleemstelling te laten zien. Ik wil weten waarom deze regio's niet regionaliseert zijn, of zij tegen dezelfde problemen aanlopen als de veiligheidsregio Haaglanden en of zij tevreden zijn met de huidige organisatie.
3. Daarna ga ik sleutelfunctionarissen van Publieke Zorg en Omgevingszorg binnen de gemeente Delft interviewen. Van hen wil ik weten of de rollen regionaal georganiseerd kunnen worden en of dit een efficiëntieslag gaat zijn.
4. Ditzelfde ga ik ook vragen aan geïnterviewden binnen een aantal gemeenten binnen de veiligheidsregio Haaglanden met adviseurs crisisbeheersing.
5. Tot slot zal ik een overzichtelijk schema maken waarin te zien is welke rollen er geregionaliseerd kunnen worden volgens de geïnterviewden om een efficiëntieslag te bereiken.

Belangrijk te vermelden is dat het mogelijk is dat er geen eenduidige visie wordt gecreëerd over het regionaliseren van een rol. Het kan zo zijn dat de ene geïnterviewde wel vindt dat een rol geregionaliseerd moet worden en de andere geïnterviewde dit niet vindt. Ik zal concluderen dat een rol geregionaliseerd kan worden op het moment dat de regionalisering in andere, al geregionaliseerde regio's, efficiënt is gebleken, en de meerderheid van de geïnterviewden binnen de gemeente Delft en de Veiligheidsregio Haaglanden aangeeft dat de rol geregionaliseerd kan worden. Hierbij weeg ik elke visie even zwaar. Ik ga er vanuit dat een geïnterviewde zelf zal aangeven niet over voldoende kennis te beschikken over een onderwerp. Indien dit niet het geval is, zal deze persoon een visie hebben over het regionaliseren van een rol en daarom telt elke visie even zwaar mee. Ik ben mij er van bewust dat er 'gekleurde' antwoorden bij zullen zitten. Ik ga immers personen interviewen die er belang bij kunnen hebben dat een bepaalde rol geregionaliseerd wordt. Door tijdens de interviews goed door te vragen en voornamelijk de doelstelling van een efficiëntere

bevolkingszorg naar voren te laten komen, probeer ik dat dit zo min mogelijk een rol kan spelen.

3.3 Handelswijze

3.3.1 Deelvraag 1

De volgende geregionaliseerde veiligheidsregio's worden onderzocht:

- Veiligheidsregio Kennemerland;
- Veiligheidsregio Brabant Zuidoost;
- Veiligheidsregio IJsselland.

Deze veiligheidsregio's worden onderzocht, omdat deze veiligheidsregio's bevolkingszorg al regionaal hebben georganiseerd. Via Johan de Vogel, algemeen directeur van het crisistraining bureau VR academie heb ik begrepen dat deze regio's ver gevorderd zijn op het gebied van regionale bevolkingszorg. Johan de Vogel weet als algemeen directeur van een crisistraining bureau precies wat er speelt in het land op het gebied van bevolkingszorg. De volgende personen zal ik gaan interviewen:

- Larissa Zijm, adviseur Openbare Orde en Veiligheid bij de gemeente Haarlemmermeer;
- Bas Peute, adviseur bevolkingszorg bij de veiligheidsregio Brabant Zuidoost;
- Janneke Bredewolt; Beleidsmedewerker team bevolkingszorg bij Veiligheidsregio IJsselland.

Ik ga deze personen interviewen omdat Johan de Vogel heeft aangegeven dat deze personen in het algemeen binnen deze regio's over de meeste kennis beschikken over de bevolkingszorgprocessen. Het zou de kwaliteit van het onderzoek bevorderen als ik voor alle processen binnen Omgevingszorg en Publieke Zorg bij deze regio's iemand zou interviewen. Omdat dit niet haalbaar is vanwege de tijd, kies ik er voor om deze personen te interviewen. Hoe de veiligheidsregio's daadwerkelijk omgaan met Publieke Zorg en Omgevingszorg wordt gehaald uit de deelplannen bevolkingszorg. Om er voor te zorgen dat de geïnterviewden niet bevooroordeeld zijn, zal ik de vragen zo inrichten dat zij antwoord moeten geven op basis van feiten. Ook wil ik weten in hoeverre de veiligheidsregio zich aansluit bij de in het theoretisch kader opgestelde uitgangspunten.

Vervolgens zullen er een aantal veiligheidsregio's worden onderzocht die nog niet geregionaliseerd zijn. Dit doe ik om te achterhalen of een lokale bevolkingszorgorganisatie efficiënt kan zijn en wat de reden is achter de lokale organisatie. Ik heb niet de tijd om ook bij deze veiligheidsregio's langs te gaan voor een interview. Daarom zal ik deze veiligheidsregio's onderzoeken aan de hand van een telefonisch interview en mailcontact. De volgende lokaal georganiseerde veiligheidsregio's (op het gebied van bevolkingszorg) worden onderzocht:

- Veiligheidsregio Fryslân
- Veiligheidsregio Noord-Holland-Noord
- Veiligheidsregio Midden en West-Brabant

Deze veiligheidsregio's worden onderzocht, omdat deze veiligheidsregio's bevolkingszorg nog lokaal hebben georganiseerd. Via Johan de Vogel, algemeen directeur van het crisistraining bureau VR academie heb ik begrepen dat deze regio's nog niet zo ver gevorderd zijn op het gebied van regionale bevolkingszorg. Ik zal contact leggen met de volgende personen via de mail en de telefoon:

- Annegien de Vries: Beleidsmedewerker Bureau Bevolkingszorg bij de veiligheidsregio Fryslân
- Denan Slatina: Medewerker Rampenbestrijding bij de gemeente Schagen
- Maarten Dewachter: Strategisch adviseur Bevolkingszorg bij de veiligheidsregio Midden en West-Brabant

Ik ga met deze personen contact leggen via de mail en telefonisch interviewen omdat Johan de Vogel heeft aangegeven dat deze personen in het algemeen binnen deze regio's over de meeste kennis beschikken over de bevolkingszorgprocessen. Ook wil ik weten in hoeverre de veiligheidsregio zich aansluit bij de in het theoretisch kader opgestelde uitgangspunten.

3.3.2 Deelvraag 2

Vervolgens ga ik aan de verantwoordelijken binnen de gemeente Delft vragen welke rollen, die in het Regionaal Referentiekader Crisisplan benoemd worden, regionaal georganiseerd kunnen worden en of deze mogelijke verandering verwacht wordt dat deze efficiënt is.

Binnen de gemeente Delft zijn de volgende personen geïnterviewd:

- Edith van den Berg, hoofd Publieke Zorg;
- John van Heijningen, hoofd Uitvaartverzorging;
- Hans van Belle, hoofd Omgevingszorg;
- Renke Prevo, hoofd Bouwbeheer;
- Ton Cornax, hoofd Toezicht en Handhaving;
- Maarten Kaiser, Adviseur Crisisbeheersing.

Er is voor deze personen gekozen omdat deze personen een belangrijke functie hebben binnen Publieke Zorg en Omgevingszorg en omdat deze personen over inhoudelijke kennis over Publieke Zorg en/of Omgevingszorg beschikken. Om er voor te zorgen dat zij geen 'gekleurde antwoorden' geven, probeer ik specifieke vragen te stellen. Ik wil weten of een rol geregionaliseerd kan worden en of deze aanpak efficiënt zou zijn. Ook de in het theoretisch kader opgestelde uitgangspunten worden voorgelegd aan de geïnterviewden.

3.3.3 Deelvraag 3

Vervolgens worden de adviseurs crisisbeheersing binnen een aantal gemeenten in de veiligheidsregio Haaglanden geïnterviewd. Ik wil weten of de resultaten die ik uit de interviews binnen de gemeente Delft haal, ook binnen andere gemeenten zo zijn. Ik heb niet de tijd om binnen andere gemeenten ook de hoofden van de processen te interviewen. Daarom kies ik er voor om, net als bij de geregionaliseerde veiligheidsregio's, personen te interviewen die binnen de desbetreffende gemeente in het algemeen de meeste kennis beschikken over de bevolkingszorgprocessen. Er is gekozen om de volgende gemeenten te interviewen:

- Gemeente Den Haag
- Gemeente Rijswijk
- Gemeente Pijnacker-Nootdorp

De gemeente Den Haag is gekozen omdat dit een grote gemeente is in de veiligheidsregio Haaglanden. De gemeente Pijnacker-Nootdorp is gekozen omdat dit een kleine gemeente is in de veiligheidsregio Haaglanden. De gemeente Rijswijk is gekozen omdat deze gemeente op veel vlakken samenwerkt met de gemeente Delft. Binnen de veiligheidsregio Haaglanden zijn de volgende personen geïnterviewd:

- Jaap van der Plas; Medewerker crisisbeheersing Gemeente Den Haag

- Aleid Boerman; Adviseur Crisisbeheersing Gemeente Pijnacker-Nootdorp
- Selene Koopmans-Dulfer; Adviseur Crisisbeheersing Gemeente Rijswijk

Het contact met alle geïnterviewden wordt gemaakt via de email. De email adressen zijn verkregen via Johan de Vogel, directeur VR Academie en Maarten Kaiser, Adviseur Crisisbeheersing bij de gemeente Delft. Uiteindelijk is telefonisch contact geweest om een concrete datum voor het interview af te spreken.

In de half gestructureerde interviews wordt gebruik gemaakt van een topiclijst, waarin de onderwerpen, de belangrijkste vragen en in principe ook de volgorde vast staat. Wel is er de vrijheid om af te wijken van de vraagvolgorde als dit beter uitkomt tijdens het interview. Alle interviews worden individueel afgenomen op een plaats die de geïnterviewden het best schikt.

Alle interviews zullen door middel van audio opnamen worden vastgelegd. Hierdoor hoef ik niet mee te schrijven met de antwoorden van de geïnterviewden. Dit bevordert de kwaliteit van het interview. Naderhand worden de interviews uitgewerkt.

De vragenlijsten zijn in de bijlage te vinden. Ook een uitwerking van de interviews is te vinden in de bijlage. In deze uitwerking is ook te zien waar alle interviews precies zijn afgenomen en hoe lang de interviews geduurd hebben. Om ervoor te zorgen dat andere onderzoekers tot hetzelfde resultaat komen wanneer een soortgelijk onderzoek wordt uitgevoerd, zijn in bijlage 4 de gebruikte vragenlijsten bijgevoegd.

4. Regionale Bevolkingszorg in andere veiligheidsregio's

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op hoe er in andere veiligheidsregio's wordt omgegaan met Publieke Zorg en Omgevingszorg. Met deze informatie kan de volgende deelvraag worden beantwoord: *Hoe wordt er in andere veiligheidsregio's omgegaan met Publieke Zorg en Omgevingszorg?* Er wordt een regioschets gegeven om aan te geven wat voor veiligheidsregio onderzocht wordt en er wordt beschreven hoe er invulling wordt gegeven aan Publieke Zorg en Omgevingszorg. Ook wordt aangegeven waarom deze regio's voor de huidige aanpak hebben gekozen en of deze aanpak efficiënt blijkt te zijn. In dit onderzoek is regionalisering efficiënt wanneer er met minder middelen, een zelfde of een beter resultaat behaald kan worden. Deze middelen hebben betrekking op tijd, inspanning, capaciteit en budget. Daarnaast wordt de aanpak getoetst aan de in hoofdstuk 2 opgestelde uitgangspunten. Dit wordt gedaan om de resultaten uit de interviews te toetsen aan het opgestelde theoretisch kader.

- *Uitgangspunt 1:* De overheid sluit haar bevolkingszorg aan op de behoefte van de samenleving. Het uitgangspunt is een zelfredzame burger.
- *Uitgangspunt 2:* De overheid zorgt voor competente en laat de crisistaken aansluiten bij de werkzaamheden in de dagelijkse praktijk, maar daar waar andere partijen beter geëquipeerd zijn voor een taak heeft het de voorkeur om de taak bij deze partij te beleggen.

De informatie uit dit hoofdstuk komt uit deelplannen bevolkingszorg van de verschillende veiligheidsregio's en uit interviews.

4.1 Organisatie bevolkingszorg

Om een inschatting te kunnen maken van de huidige bevolkingszorgorganisaties in de veiligheidsregio's in Nederland, heb ik de regionale crisisplannen van de veiligheidsregio's doorgenomen. De crisisplannen van de veiligheidsregio's zijn openbaar en gepubliceerd op de websites van de veiligheidsregio's. Uit deze plannen is te herleiden of Publieke Zorg en Omgevingszorg in de veiligheidsregio lokaal, of (gedeeltelijk) regionaal is georganiseerd. In onderstaand schema zijn de resultaten van dit onderzoek te zien:

Veiligheidsregio	Organisatie
Veiligheidsregio Groningen	Regionaal
Veiligheidsregio Fryslân	Lokaal
Veiligheidsregio Drenthe	Lokaal
Veiligheidsregio IJsselland	Regionaal
Veiligheidsregio Twente	Regionaal
Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland	Regionaal
Veiligheidsregio Gelderland Midden	Regionaal
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	Regionaal
Veiligheidsregio Utrecht	Regionaal
Veiligheidsregio Noord-Holland-Noord	Lokaal
Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland	Regionaal
Veiligheidsregio Kennemerland	Regionaal
Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	Regionaal
Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek	Regionaal
Veiligheidsregio Haaglanden	Lokaal
Veiligheidsregio Hollands Midden	Regionaal
Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond	Lokaal
Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid	Regionaal
Veiligheidsregio Zeeland	Regionaal
Veiligheidsregio Midden en West-Brabant	Lokaal
Veiligheidsregio Brabant-Noord	Regionaal
Veiligheidsregio Limburg-Noord	Regionaal
Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Regionaal
Veiligheidsregio Flevoland	Regionaal

Uit dit onderzoek blijkt dat van de 25 veiligheidsregio's, 19 veiligheidsregio's Publieke Zorg en Omgevingszorg regionaal hebben georganiseerd. Dat wil zeggen dat er rollen binnen deze twee taken worden ingevuld vanuit een regionale pool. Vanuit deze informatie ga ik drie veiligheidsregio's onderzoeken die Publieke Zorg en Omgevingszorg al geregionaliseerd hebben en ga ik drie veiligheidsregio's onderzoeken die bevolkingszorg nog lokaal georganiseerd hebben.

4.2 Geregionaliseerde bevolkingszorg

In een veiligheidsregio met een geregionaliseerde bevolkingszorg worden (een aantal) rollen binnen Publieke Zorg en Omgevingszorg ingevuld vanuit regionale pools. Dat betekent dat niet elke gemeente zelf alle rollen invult vanuit de eigen gemeentelijke organisatie, maar dat er regionaal een aantal medewerkers worden gekozen om de rol te vervullen.

4.2.1 Veiligheidsregio Kennemerland

De informatie uit paragraaf 4.2.1 komt uit het deelplan Bevolkingszorg van de veiligheidsregio Kennemerland en een interview met Larissa Zijm, adviseur Openbare Orde en Veiligheid bij de gemeente Haarlemmermeer. De veiligheidsregio Kennemerland is een veiligheidsregio waarbinnen bevolkingszorg regionaal is georganiseerd.

Regioschets

Gemeenten (9)

- Beverwijk
- Bloemendaal
- Haarlem
- Haarlemmerliede & Spaarnwoude
- Haarlemmermeer
- Heemstede
- Uitgeest
- Velsen
- Zandvoort

Grootste gemeente

Gemeente Haarlem

Aantal inwoners

552.200

Oppervlakte

419 km²

Figuur 7, Kaart veiligheidsregio Kennemerland
Bron: www.imergis.nl

Reden voor regionalisering

De veiligheidsregio Kennemerland werkt sinds 2013 met een regionale crisisorganisatie (Veiligheidsregio Kennemerland, 2013). *“De regio is bevolkingszorg gaan regionaliseren om te kunnen werven en selecteren voor bepaalde rollen in de crisisorganisatie. Door de regionalisering worden de rollen in de regio ingevuld door gemotiveerde en competente gemeentefunctionarissen. Nu werken er regionaal nog 100 medewerkers in de crisisorganisatie. Voorheen werkten er 100 medewerkers per gemeente in de crisisorganisatie,”* aldus Larissa Zijm. Larissa Zijm vertelt dat de efficiëntieslag zit in het aantal gemotiveerde medewerkers in de crisisorganisatie. *“Omdat een rol in de crisisorganisatie voorheen was gekoppeld aan een functie, werd het bij vele medewerkers niet als prioriteit gezien. Na een werving en selectie is dit wel het geval. Ook worden de medewerkers bij elke CRC in de regio ingezet en niet meer alleen in de eigen gemeente. De kans op een inzet is hierdoor groter.”* Bij de veiligheidsregio Kennemerland zijn Publieke Zorg en Omgevingszorg niet zo ingevuld zoals het Referentiekader Regionaal Crisisplan schetst (zie paragraaf 1.7) (Veiligheidsregio Kennemerland, 2013). De veiligheidsregio heeft Publieke Zorg en Omgevingszorg niet in taakorganisaties georganiseerd, maar deze taken worden vanuit een backoffice uitgevoerd. *“Dit heeft geen gevolgen voor de efficiëntie. Er wordt*

alleen niet met een strakke vergaderklok gewerkt.” Een uitgebreide van deze bevolkingszorgorganisatie bij de Veiligheidsregio Kennemerland is te vinden in bijlage 4.

Aansluiting op uitgangspunten

De organisatie van bevolkingszorg in de veiligheidsregio Kennemerland sluit veel aan bij de opgestelde uitgangspunten in hoofdstuk 2. Zo wordt Publieke Zorg georganiseerd voor de niet-zelfredzamen en worden de zelfredzamen gefaciliteerd. Doordat de veiligheidsregio het uitgangspunt van een zelfredzame burger hanteert, bereid het zich alleen voor op een opvang tot 200 personen. Bij een opvang boven de 200 personen wordt een beroep gedaan op het improvisatievermogen van de gemeentefunctionarissen (Veiligheidsregio Kennemerland, 2013). *“Het is bij Publieke Zorg niet mogelijk voor de veiligheidsregio Kennemerland om de crisistaken te laten aansluiten bij de werkzaamheden in de dagelijkse praktijk. Binnen de regio is niemand dagelijks bezig met het opvangen van slachtoffers. Dit laatste is wel het uitgangspunt bij Omgevingszorg. Indien de crisistaken niet aansluiten bij de werkzaamheden in de dagelijkse praktijk, wordt een rol ingevuld vanuit een regionale pool”, aldus Larissa Zijm.* De veiligheidsregio Kennemerland heeft er niet voor gekozen om taken bij beter geëquipeerde organisaties weg te leggen. Met het oog op zelfredzaamheid gaat het er vanuit dat het zich niet hoeft voor te bereiden op het opvangen van grote getallen burgers.

Efficiëntieslag

De regionale crisisorganisatie bevalt goed bij de veiligheidsregio Kennemerland. *“Door de regionalisering komen medewerkers die een rol invullen vaker aan bod. Zij worden vaker ingezet en kunnen gerichter worden getraind. Door in te spelen op de zelfredzaamheid is het mogelijk om minder medewerkers in de crisisorganisatie te hebben.”* Hiermee is de regionale aanpak efficiënter dan de lokale aanpak. *“We kunnen met minder medewerkers (van 100 medewerkers per gemeente, naar 100 medewerkers voor de hele regio) beter en gerichter trainen en oefenen.”*

De veiligheidsregio Kennemerland heeft dus een geregionaliseerde bevolkingszorg, waarin het uitgangspunt 1 volledig hanteert en uitgangspunt 2 ten dele. De regio laat de crisistaken zo veel mogelijk aansluiten bij de dagelijkse praktijk van de medewerkers en het speelt in op het improvisatievermogen. Het belegt taken echter niet bij beter geëquipeerde organisaties. In paragraaf 4.4 is een overzicht te vinden van de geregionaliseerde rollen in de veiligheidsregio Kennemerland.

4.2.2 Veiligheidsregio Brabant Zuidoost

De informatie uit paragraaf 4.2.2 komt uit het deelplan bevolkingszorg van de veiligheidsregio Brabant Zuidoost en uit een interview met Bas Peute, beleidsadviseur bevolkingszorg bij de veiligheidsregio Brabant Zuidoost. De veiligheidsregio Brabant Zuidoost is een veiligheidsregio waarbinnen bevolkingszorg regionaal is georganiseerd.

Regioschets

Gemeenten (21)

- Asten	- Helmond
- Bergeijk	- Laarbeek
- Best	- Nuenen
- Bladel	- Oirschot
- Cranendonck	- Reusel-De Mierden
- Deurne	- Someren
- Eersel	- Son en Breugel
- Eindhoven	- Valkenswaard
- Geldrop-Mierlo	- Veldhoven
- Gemert-Bakel	- Waalre
- Heeze-Leende	

Grootste gemeente

Gemeente Eindhoven

Aantal inwoners

732.200 inwoners

Oppervlakte

1440km²

Figuur 8, Kaart veiligheidsregio Brabant Zuidoost
Bron: www.imergis.nl

Reden voor regionalisering

De veiligheidsregio Brabant Zuidoost werkt sinds 2012 met een regionale crisisorganisatie (Aarts & Peute, 2013). *“De regio is bevolkingszorg gaan regionaliseren om met minder medewerkers een crisisorganisatie te kunnen vullen”*, vertelt Bas Peute. In de veiligheidsregio Brabant Zuidoost zijn veel (kleine) gemeenten gelegen (Tan, 2011). *“Voor deze kleine gemeenten is het lastig om een crisisorganisatie te organiseren omdat het in de dagelijkse praktijk niet zo veel werknemers in dienst heeft. Nu zijn er nog 276 medewerkers in de crisisorganisatie.”* Bij de veiligheidsregio Brabant Zuidoost zijn Publieke Zorg en

Omgevingszorg zo ingevuld zoals het Referentiekader Regionaal Crisisplan schetst (zie paragraaf 1.7) (Aarts & Peute, 2013). Het enige verschil is dat Publieke Zorg bij de veiligheidsregio Brabant Zuidoost ook het informeren van verwanten en het registreren van slachtoffers als taak heeft en Omgevingszorg ook het registreren van schade als taak (Aarts & Peute, 2013). In het Referentiekader worden deze processen bij andere taken weggelegd (Projectteam Regionaal Crisisplan, 2009).

Aansluiting op uitgangspunten

De organisatie van bevolkingszorg in de veiligheidsregio Brabant Zuidoost sluit niet aan bij uitgangspunt 1, maar wel bij uitgangspunt 2. *“Binnen de veiligheidsregio Brabant Zuidoost wordt de bevolkingszorg niet georganiseerd voor de niet-zelfredzamen, maar voor alle burgers. Hierdoor is uitgangspunt 1 niet van toepassing in deze regio”, aldus Bas Peute.* Bas Peute denkt dat er door in te spelen op zelfredzaamheid minder medewerkers in de crisisorganisatie kunnen. De regio probeert wel zo veel mogelijk aan te sluiten bij uitgangspunt 2. *“De veiligheidsregio Brabant Zuidoost laat de crisistaken aansluiten bij de dagelijkse werkzaamheden. Is dit niet mogelijk, dan wordt een rol geregionaliseerd of weggelegd bij een organisatie die beter in staat is om deze rol in te vullen. Daarom zijn binnen Publieke Zorg alle rollen geregionaliseerd en wordt het opvangen van slachtoffers weggelegd bij het Rode Kruis. Een gemeente heeft in de dagelijkse praktijk immers weinig van doen met het opvangen van burgers. Dit is wel een primaire taak voor het Rode Kruis.”* In feite draait de regio Brabant Zuidoost de bevolkingszorgorganisatie om. *“Er wordt bekeken wat een gemeente kan organiseren en niet wat het moet organiseren. Wat een gemeente niet kan organiseren, zoals het opvangen van slachtoffers, wordt weggelegd bij een organisatie die hier wel toe in staat is, of wordt de taak geregionaliseerd.”*

Efficiëntieslag

Het grote voordeel van de regionale crisisorganisatie is dat niet meer elke gemeente apart de processen hoeft in te vullen. De hoofdstructuur van een crisisorganisatie bestaat al snel uit 12 medewerkers. Deze medewerkers hebben ook allemaal een vervanger nodig. Omdat er in de veiligheidsregio Brabant Zuidoost 21 gemeenten liggen, is dit een grote hoeveelheid medewerkers die moeten worden opgeleid voor de crisisorganisatie. Ook het werven en selecteren van medewerkers voor een rol is een groot voordeel. *“Regionaal hoeven er minder mensen opgeleid, getraind en geoefend te worden. Dit scheelt veel geld en manuren. Daarnaast nemen er alleen gemotiveerde en competente medewerkers deel aan de crisisorganisatie.”*

De veiligheidsregio Brabant Zuidoost heeft dus een geregionaliseerde bevolkingszorg, waarin uitgangspunt 1 niet wordt gehanteerd maar uitgangspunt 2 wel. In paragraaf 4.4 is een overzicht te vinden van de geregionaliseerde rollen in de veiligheidsregio Brabant Zuidoost.

4.2.3 Veiligheidsregio IJsselland

De informatie uit paragraaf 4.2.3 komt uit het deelplan bevolkingszorg van de veiligheidsregio IJsselland en uit een interview met Janneke Bredewolt, Adviseur Openbare Orde en Veiligheid bij de gemeente Olst-Wijhe. De veiligheidsregio IJsselland is een veiligheidsregio waarbinnen bevolkingszorg regionaal is georganiseerd.

Regioschets

Gemeenten (11)

- Dalfsen
- Deventer
- Hardenberg
- Kampen
- Olst-Wijhe
- Raalte
- Staphorst
- Steenwijkerland
- Zwartewaterland
- Zwolle

Grootste gemeente

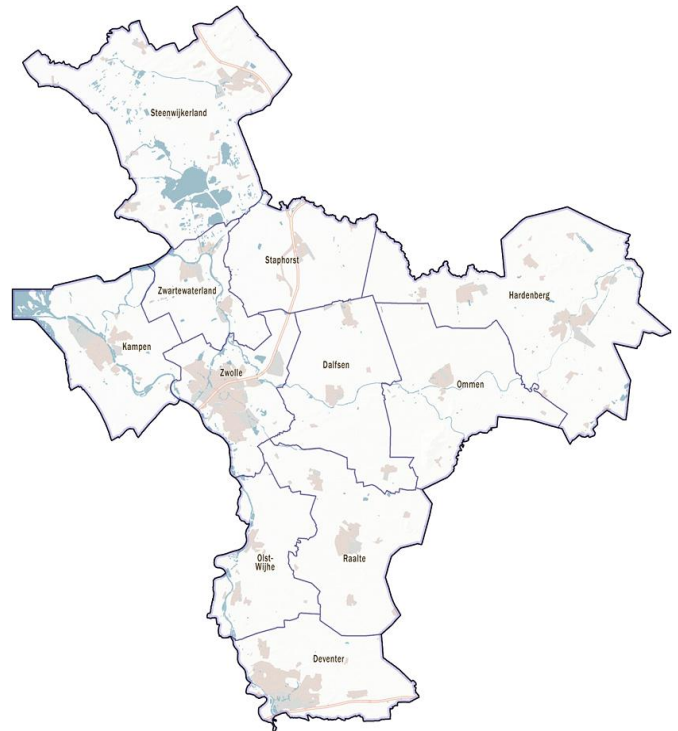
Gemeente Zwolle

Aantal inwoners

448.000 inwoners

Oppervlakte

1685 km²

Figuur 9, Kaart veiligheidsregio IJsselland
Bron: www.imergis.nl

Reden voor regionalisering

De veiligheidsregio IJsselland werkt sinds 2012 met een regionale bevolkingszorg (Bakhuizen, et.al, 2014). *“Er is destijds voor de regionalisering gekozen om de bevolkingszorg te professionaliseren en om met minder medewerkers in de crisisorganisatie te kunnen werken, en om hard piket te kunnen instellen,”* zegt Janneke Bredewolt. De veiligheidsregio IJsselland heeft de bevolkingszorg opgedeeld in vier clusters. Ieder cluster vult elke rol in de crisisorganisatie één keer. Een functie is daarmee regionaal vier keer bezet om een langere tijd een functie in te vullen (Bakhuizen, et.al, 2014). *“In de crisisorganisatie werken nu nog ongeveer 400 personen”*. Bij de veiligheidsregio IJsselland zijn Publieke Zorg en Omgevingszorg zo ingevuld zoals het Referentiekader Regionaal Crisisplan schetst (zie paragraaf 1.7) (Bakhuizen, et.al, 2014).

Aansluiting op uitgangspunten

De organisatie van bevolkingszorg in de veiligheidsregio IJsselland sluit gedeeltelijk aan bij de opgestelde uitgangspunten in hoofdstuk 2. *“Publieke Zorg wordt in de planvorming nog niet georganiseerd voor de niet-zelfredzamen. Hier wordt in de praktijk wel op ingespeeld, maar de regio is nog niet zo ver dat dit ook in de planvorming is terug te vinden.”* Het tweede uitgangspunt wordt wel gehanteerd. Het laat de crisiswerkzaamheden aansluiten bij de

dagelijkse praktijk. *“Indien dit niet mogelijk is, wordt de rol geregionaliseerd of weggelegd bij een organisatie die hier beter voor geëquipeerd is. Daarom wordt bijvoorbeeld het opvangen van slachtoffers door het Rode Kruis gedaan. De geregionaliseerde medewerkers worden gestimuleerd op het improvisatievermogen.”*

Efficiëntieslag

De regionale crisisorganisatie bevalt goed bij de veiligheidsregio IJsselland, vertelt Janneke Bredewolt. *“Het is echt een efficiëntieslag gebleken. Door de regionalisering hebben we in de hele regio 700 medewerkers minder in de crisisorganisatie. Hierdoor kunnen we de 400 medewerkers die zijn overgebleven gerichter en vaker trainen en worden zij vaker ingezet.”*

De veiligheidsregio IJsselland heeft dus een geregionaliseerde bevolkingszorg, waarin het uitgangspunt 1 niet hanteert in de organisatie van bevolkingszorg, maar uitgangspunt 2 wel. In paragraaf 4.4 is een overzicht te vinden van de geregionaliseerde rollen in de veiligheidsregio IJsselland.

4.3 Lokale bevolkingszorg

In een veiligheidsregio met een lokale bevolkingszorg vullen alle gemeenten in de regio zelf een eigen crisisorganisatie.

4.3.1 Veiligheidsregio Fryslân

De informatie uit paragraaf 4.3.1 komt uit het deelplan bevolkingszorg van de veiligheidsregio Fryslân en uit mailcontact met Annegien de Vries, Beleidsmedewerker Bureau Bevolkingszorg. De veiligheidsregio Fryslân is een veiligheidsregio waarbinnen bevolkingszorg lokaal is georganiseerd.

Regioschets

Gemeenten (27)

- Vlieland	- Menalumadeel
- Terschelling	- Littenseradiel
- Ameland	- Súdwest Fryslân
- Harlingen	- Gaasterlân-Sleat
- Schiermonnikoog	- Lemsterland
- Harlingen	- Weststellingwerf
- Franekeradeel	- Ooststellingwerf
- Het Bildt	- Heerenveen
- Ferwerderadiel	- Opsterland
- Dongeradeel	- Skarsterlân
- Kollumerland & Nieuwkruisland	- Boarnsterhim
- Dantumadeel	- Smallingerland
- Leeuwarderadeel	- Tytsjerksteradiel
	- Achterkarspelen

Grootste gemeente

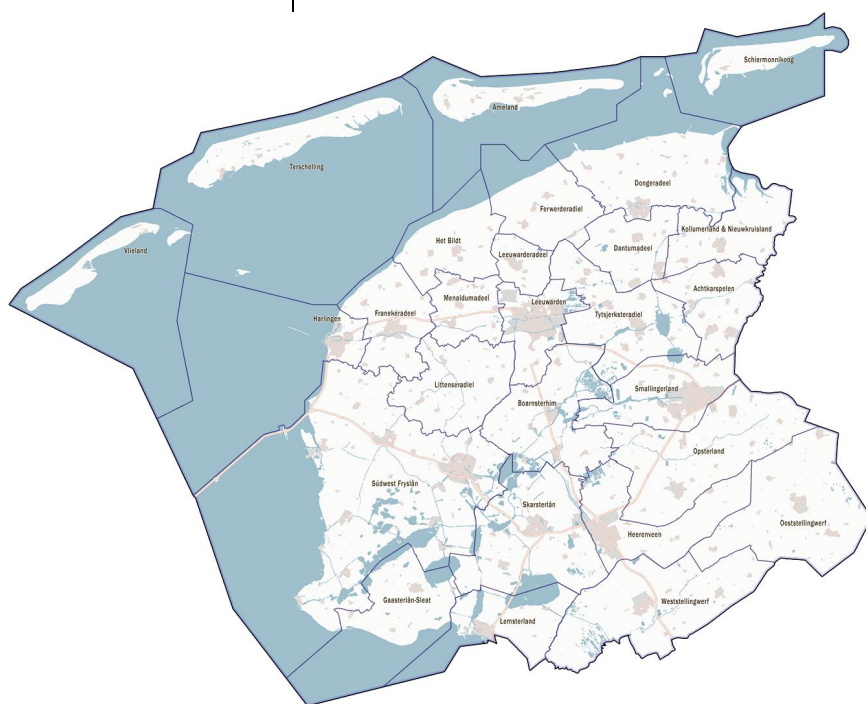
Gemeente Middelburg

Aantal inwoners

381.000 inwoners

Oppervlakte

1788 km²

Figuur 10, Kaart veiligheidsregio Fryslân
Bron: www.imergis.nl

Reden voor niet regionalisering

Bij de veiligheidsregio Hollands Midden zijn Publieke Zorg en Omgevingszorg zo ingevuld zoals het Referentiekader Regionaal Crisisplan schetst (zie paragraaf 1.7) (Veiligheidsregio Fryslân, 2013). *“De rede dat Publieke Zorg en Omgevingszorg nog lokaal zijn georganiseerd, is dat er nog geen capaciteit is vrijgemaakt om dit project te organiseren. Dit heeft nog geen prioriteit gekregen,”* vertelt Annegien de Vries.

Aansluiting op uitgangspunten

De lokale crisisorganisatie sluit niet aan bij uitgangspunt 1. Er wordt geen rekening gehouden met de zelfredzaamheid van de burger bij de organisatie van bevolkingszorg (Veiligheidsregio Fryslân, 2013). De veiligheidsregio Fryslân sluit al wel aan bij uitgangspunt 2. Het laat de crisistaken overlopen van de dagelijkse praktijk en daar waar andere partijen beter geëquipeerd zijn voor een taak, heeft het de voorkeur om de taak bij deze partij te beleggen (Veiligheidsregio Fryslân, 2013).

Efficiëntieslag

Publieke Zorg en Omgevingszorg zijn in de veiligheidsregio Fryslân nog lokaal georganiseerd. *“Er wordt in het komend jaar wel gekeken naar een regionalisering. We willen daarbij niet volledig regionaliseren, maar de regio opdelen in vier clustergebieden. Anders zijn de afstanden in Friesland te groot. Het komend jaar gaat de regio onderzoeken welke functies geregionaliseerd gaan worden en welke lokaal moeten blijven,”* vertelt Annegien de Vries. *“De veiligheidsregio Fryslân is niet lokaal georganiseerd omdat dit efficiënter is dan regionaliseren.”*

4.3.2 Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

De informatie uit paragraaf 4.3.2 komt uit het deelplan bevolkingszorg van de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord, uit een (telefonisch) interview met Denan Slatina en uit mailcontact met Denan Slatina, medewerker rampenbestrijding bij de gemeente Schagen. De veiligheidsregio Noord-Holland-Noord is een veiligheidsregio waarbinnen bevolkingszorg lokaal is georganiseerd.

Regioschets

Gemeenten (20)

- Den Helder
- Hollands Kroon
- Schagen
- Harenkarspel
- Langedijk
- Zijpe
- Bergen
- Alkmaar
- Heiloo
- Castricum
- Graft-De Rijk
- Koggenland
- Hoorn
- Drechterland
- Stede broec
- Enkhuizen
- Medemblik
- Opmeer
- Heerhugowaard
- Texel

Grootste gemeente

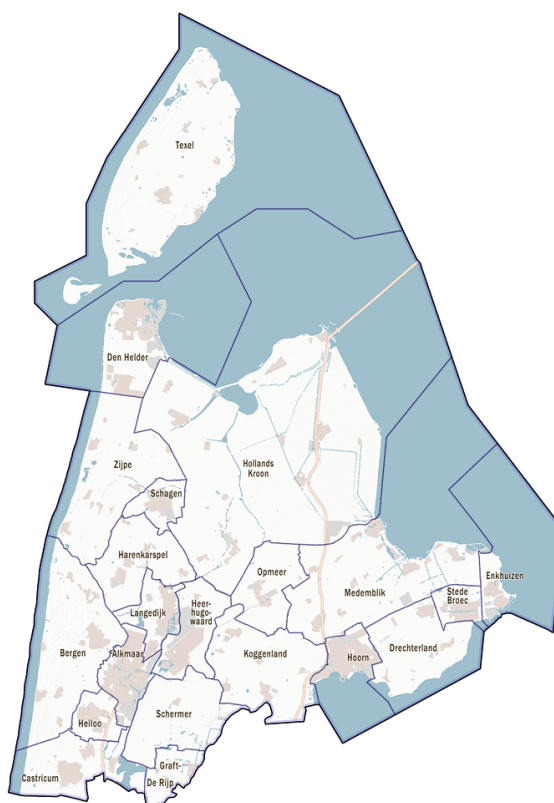
Aantal inwoners

Oppervlakte

Gemeente Alkmaar

641.100 inwoners

1353,6 km²

Figuur 11, Kaart veiligheidsregio Noord-Holland-Noord
Bron: www.imergis.nl

Reden voor niet regionalisering

Bij de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord zijn Publieke Zorg en Omgevingszorg zo ingevuld zoals het Referentiekader Regionaal Crisisplan schetst (zie paragraaf 1.7) (Bakhuizen, et.al, 2014). *“De hele bevolkingszorgorganisatie is in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord nog lokaal georganiseerd. Er ligt nu wel een plan klaar om dit te gaan regionaliseren. In juli moet het Algemeen Bestuur hier over beslissen.” De rede dat dit nog lokaal georganiseerd is, is het bestuurlijk draagvlak. Zodra het bestuur een regionalisering goedkeurt, gaan wij hiermee aan de slag.”*

Aansluiting op uitgangspunten

De lokale crisisorganisatie sluit niet aan bij uitgangspunt 1. Er wordt geen rekening gehouden met de zelfredzaamheid van de burger bij de organisatie van bevolkingszorg (Veiligheidsregio Noord Holland Noord, 2011). De veiligheidsregio Noord-Holland-Noord sluit momenteel ook niet aan bij uitgangspunt 2. Het laat de crisistaken niet overlopen van de

dagelijkse praktijk en het maakt ook geen gebruik van beter geëquipeerde organisaties. *“Dit heeft te maken met het ontbreken van bestuurlijk draagvlak.”*

Efficiëntieslag

Denan Slatina geeft aan dat regionaliseren wel efficiënt is. *“Omdat er veel gemeenten in deze regio liggen, is het niet efficiënt wanneer elke gemeenten een crisisorganisatie moet vullen. Een regionale crisisorganisatie is daarin zeker efficiënt.”*

4.3.3 Veiligheidsregio Midden en West-Brabant

De informatie uit paragraaf 4.3.3 komt uit het deelplan bevolkingszorg van de veiligheidsregio Midden en West-Brabant, uit een (telefonisch) interview met Maarten Dewachter, Strategisch adviseur Bevolkingszorg bij de veiligheidsregio Midden en West-Brabant. De veiligheidsregio Midden en West-Brabant is een veiligheidsregio waarbinnen bevolkingszorg lokaal is georganiseerd.

Regioschets

Gemeenten (26)

- Aalburg	- Geertruidenberg
- Alphen-Chaam	- Oosterhout
- Baarle-Nassau	- Rucphen
- Bergen op Zoom	- Loon op zand
- Breda	- Oisterwijk
- Drimmelen	- Roosendaal
- Dongen	- Steenbergen
- Etten-Leur	- Waalwijk
- Goirle	- Werkendam
- Gilze en Rijen	- Woensdrecht
- Hilvarenbeek	- Woudrichem
- Halderberge	- Tilburg
- Moerdijk	- Zundert

Grootste gemeente

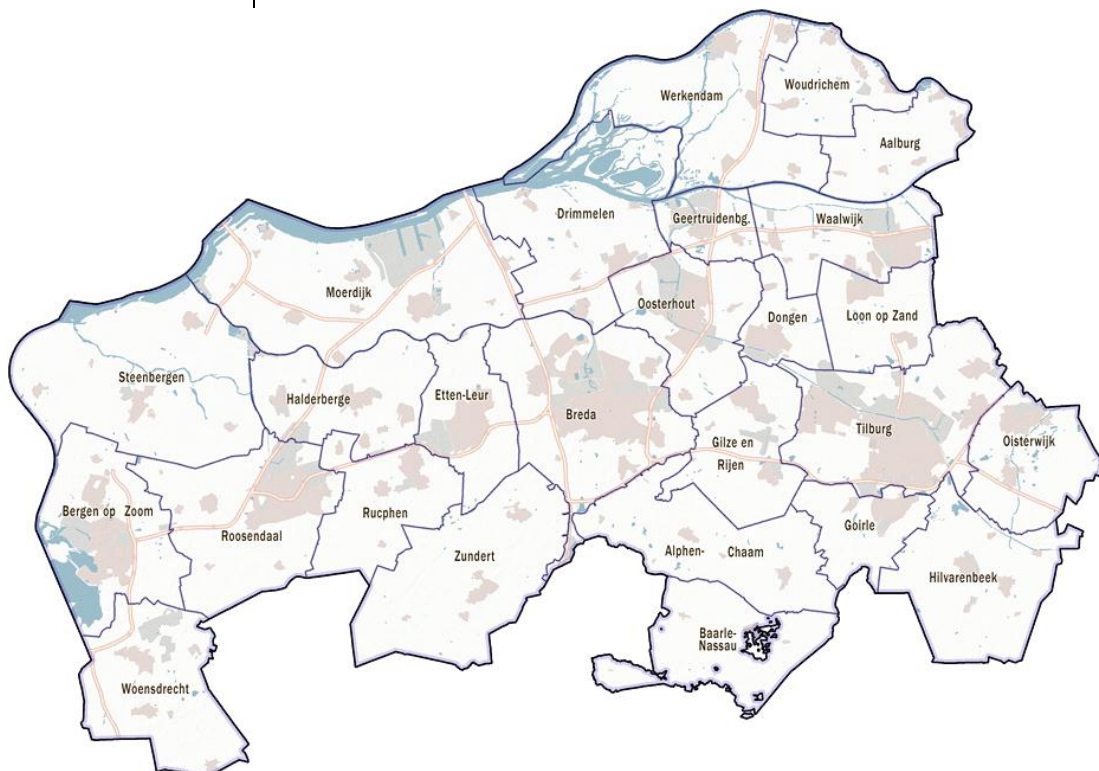
Gemeente Tilburg

Aantal inwoners

1.054.000 inwoners

Oppervlakte

2123 km²

Figuur 12, Kaart veiligheidsregio Midden en West-Brabant

Bron: www.imergis.nl

Reden voor niet regionalisering

Bij de veiligheidsregio Midden en West-Brabant zijn Publieke Zorg en Omgevingszorg zo ingevuld zoals het Referentiekader Regionaal Crisisplan schetst (zie paragraaf 1.7) (Bakhuizen, et.al, 2014). *“Publieke Zorg en Omgevingszorg zijn in de veiligheidsregio Midden en West-Brabant niet geregionaliseerd. Wat de regio wel kent is dat er gemeenten zijn die met elkaar een districtelijke crisisorganisatie vullen. Dat is niet regionaal, maar het is een tussenvorm. Meestal komt dit tot stand doordat er gemeenten zijn die een te klein ambtelijk apparaat hebben om een gehele crisisorganisatie te vullen. Baarle Nassau is de kleinste gemeente met 6400 inwoners en een ambtelijk apparaat van 42 man,”* vertelt Maarten Dewachter.

Aansluiting op uitgangspunten

De lokale crisisorganisatie sluit (nog) niet aan bij uitgangspunt 1. Er wordt geen rekening gehouden met de zelfredzaamheid van de burger bij de organisatie van bevolkingszorg. Dit gaat binnen afzienbare tijd wel gebeuren. De veiligheidsregio Midden en West-Brabant sluit momenteel ook niet aan bij uitgangspunt 2. Het maakt geen gebruik van beter geëquipeerd organisaties.

Efficiëntieslag

Maarten Dewachter vindt niet dat een lokale bevolkingszorgorganisatie efficiënt is. De gemeenten zelf zijn wel autonoom verantwoordelijk. *“Als autonomie belangrijker is dan efficiëntie, dan is dat een keuze.”*

4.4 Vergelijking

Redenatie

In de onderzochte veiligheidsregio's is om verschillende redenen gekozen voor een regionale of een lokale Publieke Zorg en Omgevingszorg. In de veiligheidsregio Kennemerland is voor een regionale aanpak gekozen om medewerkers te kunnen werven en selecteren en om medewerkers in te kunnen zetten bij elke CRC in de regio. In de veiligheidsregio Brabant Zuidoost is voor een regionale aanpak gekozen om met minder medewerkers een crisisorganisatie te kunnen vullen. De veiligheidsregio IJsselland is ook om deze reden gaan regionaliseren. Ook het feit dat het met een kleinere crisisorganisatie hard piket kan instellen is een reden voor regionaliseren in de veiligheidsregio IJsselland.

De onderzochte veiligheidsregio's die Publieke Zorg en Omgevingszorg nog lokaal hebben georganiseerd, geven aan dat de bevolkingszorg niet lokaal is georganiseerd omdat regionalisering niet efficiënt is. De reden is dat er (nog) geen bestuurlijk draagvlak is (Veiligheidsregio Fryslân), dat er geen prioriteit aan is gegeven (veiligheidsregio Noord-Holland-Noord) en dat de gemeenten de autonomie niet uit handen willen geven (veiligheidsregio Midden en West-Brabant)

Aansluiting op uitgangspunten

Niet alle onderzochte geregionaliseerde regio's nemen een zelfredzame burger als uitgangspunt bij de organisatie van bevolkingszorg (uitgangspunt 1). Waar in de veiligheidsregio Kennemerland heel veel wordt ingespeeld op deze zelfredzaamheid, wordt hier in de veiligheidsregio's Brabant Zuidoost en IJsselland (nog) geen rekening mee gehouden. De geïnterviewden laten weten dat het uitgangspunt van een zelfredzame burger, het aantal medewerkers in de crisisorganisatie verminderd. Bij de veiligheidsregio Kennemerland zijn dit 100 medewerkers, bij de veiligheidsregio Brabant Zuidoost zijn dit 267 medewerkers en bij de veiligheidsregio IJsselland zijn dit 400 medewerkers.

De lokaal georganiseerde veiligheidsregio's sluiten niet aan bij uitgangspunt 1. Er wordt in deze regio's geen rekening gehouden met een zelfredzame burger. De veiligheidsregio's Noord-Holland-Noord en Midden en West-Brabant laten niet alle crisistaken overlopen vanuit de dagelijkse praktijk. Zij maken geen gebruik van beter geëquipeerde organisaties maar voeren alle taken zelf uit. De veiligheidsregio Fryslân maakt wel gebruik van beter geëquipeerde organisaties en sluit hiermee wel aan bij uitgangspunt 2.

Bij de regionaal georganiseerde veiligheidsregio's zijn in het actiecentrum alle rollen die niet in het verlengde van de dagelijkse werkzaamheden liggen regionaal georganiseerd. Binnen Publieke Zorg komt dit neer op alle rollen behalve de medewerkers uitvaartverzorging. Bij Omgevingszorg betreft dit alleen het hoofd Omgevingszorg. De uitvoerende rollen worden bij de veiligheidsregio Brabant Zuidoost en IJsselland weggelegd bij een organisatie die hier beter voor is geëquipeerd, indien de rollen niet in het verlengde liggen van de dagelijkse werkzaamheden. Daarom wordt de uitvoering van Publieke Zorg bij deze regio's georganiseerd door het Rode Kruis. De veiligheidsregio Kennemerland heeft de uitvoering van Publieke Zorg wel regionaal ingevuld. Binnen Omgevingszorg ligt de uitvoering dusdanig dicht bij de dagelijkse werkzaamheden, dat deze rollen lokaal georganiseerd zijn bij de onderzochte regio's. Deze gedachtegang sluit aan bij uitgangspunt 2.

Efficiëntieslag

In de regionaal georganiseerde veiligheidsregio's is de regionalisering een efficiëntieslag is geweest, volgens de geïnterviewden. Deze geïnterviewden geven aan dat er met minder medewerkers een beter resultaat geboekt kan worden. De reden hiervan is dat de medewerkers voor elke CRC in de regio worden ingezet en er met minder medewerkers in de regio, gericht en beter getraind en geoefend kan worden.

In de niet geregionaliseerde veiligheidsregio's is Publieke Zorg en Omgevingszorg niet lokaal georganiseerd omdat men regionalisering niet efficiënt vindt. Alle geïnterviewden geven aan dat regionaliseren efficiënt is en dat hier binnen afzienbare tijd mee gestart gaat worden.

In de volgende twee figuren is een overzicht te zien van de rollen die regionaal worden georganiseerd in de geregionaliseerde veiligheidsregio's en welke rollen lokaal worden ingevuld. In dit schema zijn de veiligheidsregio's waar Publieke Zorg en Omgevingszorg niet opgenomen, omdat in deze regio's alle rollen lokaal verankerd zijn.

<u>Regionalisering Publieke Zorg</u> Groen: Geregionaliseerde rol Rood: Lokaal verankerde rol	<u>Geregionaliseerde bevolkingszorg</u>		
	Veiligheidsregio Kennemerland Larissa Zijm	Veiligheidsregio Brabant Zuidoost Bas Peute	Veiligheidsregio IJsselland Janneke Bredewolt
Hoofd Publieke Zorg			
Teamleider Opvang en Verzorging			
Teamleider Primaire Levensbehoeften			
Teamleider Uitvaartverzorging			
Teamleider Verplaatsen Mens en Dier			
Medewerkers Actiecentrum			
Hoofd Opvanglocatie			
Medewerkers Opvang en Verzorging			
Medewerkers Primaire Levensbehoeften			
Medewerkers Uitvaartverzorging			
Medewerkers Verplaatsen Mens en Dier			

Figuur 13, Overzicht geregionaliseerde rollen van Publieke Zorg in veiligheidsregio's Kennemerland, Brabant Zuidoost en IJsselland

<u>Regionalisering Omgevingszorg</u> Groen: Geregionaliseerde rol Rood: Lokaal verankerde rol	<u>Geregionaliseerde bevolkingszorg</u>		
	Veiligheidsregio Kennemerland Larissa Zijm	Veiligheidsregio Brabant Zuidoost Bas Peute	Veiligheidsregio IJsselland Janneke Bredewolt
Hoofd Omgevingszorg			
Teamleider Ruimtebeheer			
Teamleider Bouwbeheer			
Teamleider Milieubeheer			
Medewerkers Actiecentrum			
Medewerkers Ruimtebeheer			
Medewerkers Bouwbeheer			
Medewerkers Milieubeheer			

Figuur 14, Overzicht geregionaliseerde rollen van Omgevingszorg in veiligheidsregio's Kennemerland, Brabant Zuidoost en IJsselland

5. Regionale Bevolkingszorg in de gemeente Delft

In dit hoofdstuk worden de rollen die mogelijk geregionaliseerd kunnen worden, onderzocht binnen de gemeente Delft. Ik ga sleutelfunctionarissen binnen de gemeente Delft op het gebied van Publieke Zorg en Omgevingszorg interviewen. De rollen worden voorgelegd aan een aantal sleutelfunctionarissen binnen Publieke Zorg en Omgevingszorg. Van hen wil ik weten of de rollen regionaal georganiseerd kunnen worden en of dit een efficiëntieslag gaat zijn. Met deze informatie kan de volgende deelvraag worden beantwoord: *Welke rollen binnen Publieke Zorg en Omgevingszorg binnen de gemeente Delft kunnen regionaal worden georganiseerd?* Het doel hiervan is om inzichtelijk te krijgen of bepaalde rollen binnen de gemeente Delft geregionaliseerd kunnen worden en wat binnen de gemeente Delft de knelpunten gaan zijn. De rollen moeten bij een regionale invulling voldoen aan de uitgangspunten die in hoofdstuk 2 zijn opgesteld:

- *Uitgangspunt 1:* De overheid sluit haar bevolkingszorg aan op de behoefte van de samenleving. Het uitgangspunt is een zelfredzame burger.
- *Uitgangspunt 2:* De overheid zorgt voor competente en laat de crisistaken aansluiten bij de werkzaamheden in de dagelijkse praktijk, maar daar waar andere partijen beter geëquipeerd zijn voor een taak heeft het de voorkeur om de taak bij deze partij te beleggen.

In de volgende paragrafen zijn overzichten te zien van resultaten uit de gehouden interviews. Er wordt overzichtelijk weergegeven welke rollen van Publieke Zorg en Omgevingszorg regionaal georganiseerd kunnen worden volgens de geïnterviewde personen. Deze overzichten worden kort toegelicht.

Bij de gemeente Delft zijn Publieke Zorg en Omgevingszorg zo ingevuld zoals het Referentiekader Regionaal Crisisplan schetst (zie paragraaf 1.7) (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012). De enige uitzondering is Toezicht en Handhaving bij Omgevingszorg. Omdat Delft een fors handhavingsteam heeft, kan dit team ook tijdens een CRC worden ingezet.

5.1 Publieke Zorg

De informatie in deze paragraaf is gebaseerd op interviews met het hoofd Publieke Zorg, Edith van den Berg, hoofd uitvaartverzorging, John van Heijningen en adviseur crisisbeheersing, Maarten Kaiser. In het volgende schema is af te lezen hoe de geïnterviewde personen tegenover de regionalisering van de rollen binnen Publieke Zorg staan:

Regionalisering Publieke Zorg Groen: Rol regionaliseren Rood: Rol lokaal houden Oranje: Geen zicht op			
	Edith van den Berg Hoofd Publieke Zorg / hoofd opvang en verzorging	John van Heijningen Hoofd Uitvaartverzorging	Maarten Kaiser Adviseur Crisisbeheersing
Hoofd Publieke Zorg			
Teamleider Opvang en Verzorging			
Teamleider Primaire Levensbehoeften			
Teamleider Uitvaartverzorging			
Teamleider Verplaatsen Mens en Dier			
Medewerkers Actiecentrum			
Hoofd Opvanglocatie			
Medewerkers Opvang en Verzorging			
Medewerkers Primaire Levensbehoeften			
Medewerkers Uitvaartverzorging			
Medewerkers Verplaatsen Mens en Dier			

Figuur 11, Overzicht rollen van Publieke Zorg die volgens de geïnterviewden binnen de gemeente Delft regionaal georganiseerd kunnen worden.

Alle geïnterviewden zijn van mening dat een medewerker van de gemeente Delft goed opgeleid, getraind en geoefend moet worden om een rol in de crisisorganisatie te kunnen uitvoeren. *“Binnen Publieke Zorg is dit lastig, aangezien alle rollen, op de rol van medewerker uitvaartverzorging na, niet worden ingevuld in de dagelijkse praktijk,”* vertelt Maarten Kaiser. Door deze rollen te regionaliseren is het mogelijk om vaker te trainen en te oefenen, omdat er minder medewerkers in de crisisorganisatie zitten en om deze medewerkers meer ervaring te laten opdoen. *“Zij worden immers voor elke CRC in de regio ingezet”.*

Edith van den Berg, John van Heijningen en Maarten Kaiser geven unaniem aan dat de rollen van medewerker opvang en verzorging, primaire levensbehoeften en verplaatsen mens en dier beter kunnen worden weggelegd bij een organisatie die hiervoor beter geëquipeerd is, zoals het Rode Kruis.

Het enige knelpunt is het gebrek aan lokale kennis, vertelt Edith van den Berg. *“Wanneer een rol geregionaliseerd wordt, gaat er lokale kennis verloren.”* Alle geïnterviewden geven dit aan als knelpunt. *“Wanneer een hoofd Publieke Zorg in een andere gemeente moet werken, weet het hoofd niet waar een CRC precies plaatsvindt en wat de dichtstbijzijnde mogelijkheid is om op te vangen”*, geeft Edith van den Berg aan. Dit zal moeten worden ondervangen met een aantal medewerkers bij elke gemeente die voor lokale inbreng kunnen zorgen of hele gerichte en specifieke planvorming.

Edith van den Berg en Maarten Kaiser geven aan niet genoeg kennis te hebben van het proces Uitvaartverzorging om aan te kunnen geven of deze rollen geregionaliseerd kunnen worden. John van Heijningen kan dit wel. Hij geeft aan dat de medewerkers uitvaartverzorging dagelijks ook met soortgelijke zaken aan het werk zijn. Een regionalisering van deze rol is niet efficiënt omdat de huidige medewerkers goed op de hoogte zijn van de taken en bevoegdheden. John van Heijningen geeft aan dat het hoofd Uitvaartverzorging wel geregionaliseerd kan worden. *“Deze rol is anders dan de rol van deze medewerker in de dagelijkse werkzaamheden. Daarnaast komt er bij deze rol, zeker bij grote rampscenario’s met vele doden, veel kijken”.*

Volgens Edith van den Berg, Maarte Kaiser en John van Heijningen kan er binnen Publieke Zorg heel veel worden geregionaliseerd. Het enige probleem is dat men lokale kennis kwijt gaat raken en dat de medewerkers binnen Publieke Zorg elkaar niet kennen. Er zal voor gezorgd moeten worden dat deze zaken ondervangen worden. Dit kan door bijvoorbeeld een aantal lokale gemeenteambtenaren in te zetten om specifieke lokale vragen te kunnen stellen of door hele specifieke en gerichte planvorming. Om te kunnen voldoen aan uitgangspunt 1 is het zaak om Publieke Zorg enkel voor te bereiden op het niet-zelfredzame deel van de betrokkenen bij een CRC. Hierover zijn alle geïnterviewden het eens. Wil de gemeente Delft de taakorganisatie Publieke Zorg zelf, lokaal, blijven invullen, dan kan het niet voldoen aan uitgangspunt 2. De gemeente Delft kan niet zorgen voor competente medewerkers. Ook werken er bij de gemeente Delft geen medewerkers waarbij de crisistaken aansluiten bij de werkzaamheden in de dagelijkse praktijk.

5.2 Omgevingszorg

De informatie in deze paragraaf is gebaseerd op interviews met het hoofd Omgevingszorg, Hans van Belle, hoofd Bouwbeheer, Renke Prevo en hoofd Toezicht en Handhaving, Ton Cornax. Alle rollen van milieubeheer worden op dit moment bij de gemeente Delft ingevuld door de Omgevingsdienst Haaglanden. De gemeente Delft heeft zelf geen milieumedewerkers in dienst. Deze rollen zijn weggelegd bij een beter geëquipeerde organisatie. In het volgende schema is af te lezen hoe de geïnterviewde personen tegenover de regionalisering van de rollen binnen Omgevingszorg staan:

<u>Regionalisering Omgevingszorg</u> Groen: Regionalisering Rood: Lokaal houden Oranje: Geen zicht op		Hans van Belle Hoofd Omgevingszorg / Hoofd Ruimtebeheer	Renke Prevo Hoofd Bouwbeheer	Ton Cornax Hoofd Toezicht en Handhaving	Maarten Kaiser Adviseur Crisisbeheersing
Hoofd Omgevingszorg					
Teamleider Ruimtebeheer					
Teamleider Bouwbeheer					
Teamleider Milieubeheer					
Teamleider Toezicht en Handhaving					
Medewerkers Actiecentrum					
Medewerkers Ruimtebeheer					
Medewerkers Bouwbeheer					
Medewerkers Milieubeheer					
Medewerkers Toezicht en Handhaving					

Figuur 12, Overzicht rollen van Omgevingszorg die volgens de geïnterviewden binnen de gemeente Delft regionaal georganiseerd kunnen worden.

Binnen Omgevingszorg bij de gemeente Delft kunnen er maar een aantal rollen worden geregionaliseerd volgens de geïnterviewden. Alle geïnterviewden, op Hans van Belle na, zijn van mening dat het hoofd Omgevingszorg geregionaliseerd kan worden en dat dit een efficiëntieslag is. De werkzaamheden van het hoofd Omgevingszorg verschillen van de werkzaamheden in de dagelijkse structuur. *“Het hoofd Omgevingszorg leidt de vergadering van het actiecentrum. Omdat deze vergadering binnen een strakke tijdsplanning moet vallen, wordt de BOB-structuur² gehanteerd. Meer dan kennis van de processen heb je als hoofd Omgevingszorg niet nodig,”* vertellen Ton Cornax en Renke Prevo. Maarten Kaiser vertelt dat je de rol als hoofd Omgevingszorg in iedere gemeente kunt invullen, mits je goed getraind en geoefend bent. Het huidige hoofd Omgevingszorg, Hans van Belle, is echter van mening dat er te veel lokale kennis verloren gaat bij een regionalisering van deze rol en dat dit daardoor geen efficiëntieslag is. *“Er wordt misschien wat aan vergaderdiscipline en vergaderstructuur gewonnen, maar lokale kennis is vooral bij Omgevingszorg erg belangrijk.”* Daarnaast is hij tevreden over de huidige organisatiestructuur. Maarten Kaiser, Ton Cornax en Renke Prevo geven ook aan dat er belangrijke lokale kennis verloren gaat, maar dat dit

² BOB is een vergaderstructuur en staat voor beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming (Franken, 2013).

vanuit het actiecentrum kan worden aangevuld of er moet een lokale procesondersteuner naast het hoofd zitten die lokale kennis kan aanvullen.

Bij de overige rollen binnen Omgevingszorg wordt tijdens een CRC hetzelfde gedaan als tijdens de dagelijkse werkzaamheden. Daardoor zijn deze medewerkers al goed geoefend om deze werkzaamheden uit te voeren. *“Als de medewerkers binnen Omgevingszorg vanuit een regionale pool worden gevuld, dan moeten deze medewerkers worden aangevuld met zoveel lokale inbreng, dat het doel van een efficiëntere bevolkingszorg voorbij wordt gestreefd”, vertelt Maarten Kaiser.*

Alle geïnterviewden geven aan dat wanneer een rol wordt vervuld door een medewerker waarvan de crisiswerkzaamheden in het verlengde liggen van de dagelijkse werkzaamheden, deze rol niet geregionaliseerd hoeft te worden. Wanneer een rol wordt vervuld door een medewerker waarvan de crisiswerkzaamheden niet in het verlengde liggen van de dagelijkse werkzaamheden, dan lijkt regionalisering een grote en goede stap te zijn. Bij Omgevingszorg lijkt dit alleen de rol van het hoofd te betreffen.

5.3 Vergelijking

De figuren 11 en 12 laten zien welke rollen binnen de Publieke Zorg en Omgevingszorg regionaal kunnen worden georganiseerd binnen de gemeente Delft om bevolkingszorg efficiënter te organiseren. Het grootste nadeel van het regionaliseren zal het verlies van lokale kennis zijn, blijkt uit de gehouden interviews. De geïnterviewden vinden dat de opgestelde uitgangspunten uit hoofdstuk 2 ook gehanteerd moeten worden in Delft. Door uit te gaan van zelfredzaamheid kan de regio af met een kleine crisisorganisatie. Minder burgers maken dan immers gebruik van de bevolkingszorg omdat zij zichzelf kunnen redden. Door de crisistaken in het verlengde te leggen van de dagelijkse werkzaamheden, hoeft er minder getraind en geoefend te worden, omdat medewerkers bekend zijn met deze werkzaamheden. Indien dit niet mogelijk is, kan het Rode Kruis worden ingeschakeld of kan een rol regionaal worden georganiseerd.

Figuren 11 en 12 geven antwoord op de deelvraag *Welke rollen binnen de taakorganisaties Publieke Zorg en Omgevingszorg binnen de gemeente Delft kunnen regionaal worden georganiseerd?* Bij Publieke Zorg betreft dit alle rollen, op de medewerkers uitvaartverzorging na. Bij Omgevingszorg lijkt dit alleen op te gaan voor het hoofd Omgevingszorg, al is het huidige hoofd Omgevingszorg, Hans van Belle, het hier niet mee eens.

6. Regionale Bevolkingszorg in de veiligheidsregio Haaglanden

In dit hoofdstuk worden de rollen die mogelijk geregionaliseerd kunnen worden, onderzocht binnen een aantal gemeenten in de veiligheidsregio Haaglanden. De rollen worden voorgelegd aan de adviseurs crisisbeheersing van de gemeente Den Haag, de gemeente Pijnacker-Nootdorp en de gemeente Rijswijk. Van hen wil ik weten of de rollen regionaal georganiseerd kunnen worden binnen de desbetreffende gemeente en of dit een efficiëntieslag gaat zijn. Met deze informatie kan de volgende deelvraag worden beantwoord: *Welke rollen binnen Publieke Zorg en Omgevingszorg binnen gemeenten in de veiligheidsregio Haaglanden regionaal worden georganiseerd?* Het doel hiervan is om inzichtelijk te krijgen of bepaalde rollen binnen de gemeenten in de veiligheidsregio Haaglanden geregionaliseerd kunnen worden en wat binnen deze gemeenten de knelpunten gaan zijn. De rollen moeten bij een regionale invulling voldoen aan de uitgangspunten die in hoofdstuk 2 zijn opgesteld:

- *Uitgangspunt 1:* De overheid sluit haar bevolkingszorg aan op de behoefte van de samenleving. Het uitgangspunt is een zelfredzame burger.
- *Uitgangspunt 2:* De overheid zorgt voor competente en laat de crisistaken aansluiten bij de werkzaamheden in de dagelijkse praktijk, maar daar waar andere partijen beter geëquipeerd zijn voor een taak heeft het de voorkeur om de taak bij deze partij te beleggen.

In de volgende paragrafen zijn overzichten te zien van resultaten uit de gehouden interviews. Er wordt overzichtelijk weergegeven welke rollen van Publieke Zorg en Omgevingszorg regionaal georganiseerd kunnen worden volgens de geïnterviewde personen. Deze overzichten worden kort toegelicht.

Bij de gemeenten Den Haag, Pijnacker-Nootdorp en Rijswijk zijn Publieke Zorg en Omgevingszorg zo ingevuld zoals het Referentiekader Regionaal Crisisplan schetst (zie paragraaf 1.7). Het enige verschil is dat de gemeente Den Haag bevolkingszorg niet georganiseerd heeft in taakorganisaties, maar dat zij dit via losse processen organiseren (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012).

6.1 Publieke Zorg

In het volgende schema is af te lezen hoe de geïnterviewde personen tegenover de regionalisering van de rollen binnen Publieke Zorg staan:

<u>Regionalisering Publieke Zorg</u> Groen: Rol regionaliseren Rood: Rol lokaal houden Oranje: Geen zicht op		Gemeente Den Haag Jaap van der Plas	Gemeente Pijnacker- Nootdorp Aleid Boerman	Gemeente Rijswijk Selene Koopmans- Dulfer
Hoofd Publieke Zorg				
Teamleider Opvang en Verzorging				
Teamleider Primaire Levensbehoeften				
Teamleider Uitvaartverzorging				
Teamleider Verplaatsen Mens en Dier				
Medewerkers Actiecentrum				
Hoofd Opvanglocatie				
Medewerkers Opvang en Verzorging				
Medewerkers Primaire Levensbehoeften				
Medewerkers Uitvaartverzorging				
Medewerkers Verplaatsen Mens en Dier				

Figuur 13, Overzicht rollen van Publieke Zorg die volgens de geïnterviewden binnen de veiligheidsregio Haaglanden regionaal georganiseerd kunnen worden.

Alle geïnterviewden vinden dat het hoofd Publieke Zorg een lokale rol moet blijven. Selene Koopmans-Dulfer vindt dat het hoofd Publieke Zorg geregionaliseerd kan worden, indien de overige rollen in het actiecentrum ook regionaal worden ingevuld. Aleid Boerman vindt dat het hoofd Publieke Zorg geregionaliseerd kan worden, als het hoofd opvanglocatie lokaal blijft. *“Dit zijn complementaire functies”*. Jaap van der Plas vindt dat alle rollen in het actieteam lokaal moeten blijven. *“In het actiecentrum moet in teamverband worden gewerkt en zijn automatismen nodig. Op Actiecentrum niveau wordt teveel lokale kennis gemist bij een regionale aanpak.”*

De medewerkers opvang en verzorging laten de geïnterviewden het liefst leveren door het Rode Kruis. *“Er moeten dan wel duidelijke afspraken worden gemaakt. De gemeente geeft verantwoordelijkheden uit handen,” aldus Jaap van der Plas*. Alle geïnterviewden geven aan dat het Rode Kruis enthousiaste en ervaren medewerkers kan leveren. *“De gemeente of de regio zal nog wel een hoofd opvanglocatie moeten leveren, omdat de gemeente verantwoordelijk is voor de opvang. Dit kan wel een regionaal ingevulde rol zijn,”* zegt Jaap van der Plas.

De geïnterviewden vinden dat er meer ingespeeld moet worden op zelfredzaamheid. Daar wordt nu nog geen rekening mee gehouden binnen Publieke Zorg in de veiligheidsregio Haaglanden, maar uit de praktijk blijkt dat burgers voor zichzelf kunnen zorgen *“Door de zelfredzaamheid is er minder bevolkingszorg nodig en is het mogelijk om regionaal minder mensen in de crisisorganisatie te hebben,”* aldus Jaap van der Plas.

6.2 Omgevingszorg

In het volgende schema is af te lezen hoe de geïnterviewde personen tegenover de regionalisering van de rollen binnen Publieke Zorg staan:

<u>Regionalisering Omgevingszorg</u> Groen: Rol regionaliseren Rood: Rol lokaal houden Oranje: Geen zicht op		Jaap van der Plas Gemeente Den Haag	Aleid Boerman Gemeente Pijnacker- Nootdorp	Selene Dulfer- Koopmans Gemeente Rijswijk
Hoofd Omgevingszorg				
Teamleider Ruimtebeheer				
Teamleider Bouwbeheer				
Teamleider Milieubeheer				
Medewerkers Actiecentrum				
Medewerkers Ruimtebeheer				
Medewerkers Bouwbeheer				
Medewerkers Milieubeheer				

Figuur 14, Overzicht rollen van Omgevingszorg die volgens de geïnterviewden binnen de veiligheidsregio Haaglanden regionaal georganiseerd kunnen worden.

De geïnterviewde gemeenten hebben geen toezicht en handhaving als crisisproces, zoals de gemeente Delft dit heeft. De gemeente Rijswijk heeft milieubeheer volledig weggelegd bij de Omgevingsdienst Haaglanden. De gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft dit gedeeltelijk gedaan. Zij hebben zelf ook nog een aantal milieumedewerkers in Dienst. De gemeente Den Haag heeft geen afspraak met een omgevingsdienst en vult milieubeheer helemaal zelf in. De geïnterviewden staan vrij negatief tegenover regionalisatie binnen Omgevingszorg. *“Omgevingszorg is totaal niet geschikt voor regionale rollen omdat het heel lokaal gebonden is,”* aldus Aleid Boerman.

Jaap van der Plas geeft aan dat het weggeven van verantwoordelijkheden aan een regionale functionaris binnen Omgevingszorg erg gevoelig ligt binnen de gemeente Den Haag. *“Ruimtebeheer en milieubeheer vallen onder één dienst met één hoofd (DSB). Bouwbeheer valt onder een andere dienst (DSO). Het ligt erg gevoelig om verantwoordelijkheden aan de ene dienst te geven en niet aan de andere. Het is nog lastiger om verantwoordelijkheden helemaal uit handen te geven.”* Selene Koopmans-Dulfer vindt het belangrijkste argument dat het hoofd Omgevingszorg zijn medewerkers kent en weet hoe de processen intern lopen.

6.3 *Vergelijking*

De essentie bij de interviews komt overeen met elkaar. Aleid Boerman verwoordt dit als volgt: *“Zaken die overlopen van normale werkzaamheden in crisiswerkzaamheden en een lokale binding hebben, moeten absoluut lokaal ingevuld worden. Als er tijdens een crisis echt iets anders gedaan gaat worden, dan is bovenlokaal organiseren een efficiëntieslag.”* Deze visie sluit goed aan bij uitgangspunt 2. Hierdoor zijn bijna alle rollen binnen Omgevingszorg ongeschikt voor regionalisering. Door de zelfredzame burger als uitgangspunt te nemen, is er minder bevolkingszorg nodig. Niet veel betrokkenen gaan immers naar een opvanglocatie. Met dit gegeven is het niet meer nodig om per gemeente opvangteams op te leiden. Dit kan regionaal worden georganiseerd.

Figuur 13 en 14 geven antwoord op de deelvraag *Welke rollen binnen Publieke Zorg en Omgevingszorg binnen gemeenten in de veiligheidsregio Haaglanden regionaal worden georganiseerd?* Bij Publieke Zorg betreft dit voornamelijk de rollen van de uitvoerende werknemers. Bij Omgevingszorg lijkt dit bij de geïnterviewden voor geen enkele rol op te gaan.

7. Conclusie

Dit hoofdstuk bevat de conclusie van dit onderzoek. Hierin wordt de hoofdvraag beantwoord: *Welke rollen binnen de bevolkingszorgtaken Publieke Zorg en Omgevingszorg kunnen voortaan regionaal worden opgepakt in de veiligheidsregio Haaglanden en op welke manier kan een efficiënte bevolkingszorg worden gerealiseerd?* Aan het antwoord op deze hoofdvraag worden de in het theoretisch kader opgestelde uitgangspunten gekoppeld:

- *Uitgangspunt 1:* De overheid sluit haar bevolkingszorg aan op de behoefte van de samenleving. Het uitgangspunt is een zelfredzame burger.
- *Uitgangspunt 2:* De overheid zorgt voor competente en laat de crisistaken aansluiten bij de werkzaamheden in de dagelijkse praktijk, maar daar waar andere partijen beter geëquipeerd zijn voor een taak heeft het de voorkeur om de taak bij deze partij te beleggen.

Uit een onderzoek blijkt dat 19 van 25 veiligheidsregio's Publieke Zorg en Omgevingszorg geregionaliseerd hebben. In de onderzochte, geregionaliseerde veiligheidsregio's (Kennemerland, Brabant Zuidoost en IJsselland) is de regionalisering een efficiëntieslag te zijn geweest volgens de geïnterviewden. Deze geïnterviewden geven aan dat er met minder medewerkers een beter resultaat geboekt kan worden. De reden hiervan is dat de medewerkers voor elke CRC in de regio worden ingezet en er met minder medewerkers in de regio, gericht en beter getraind en geoefend kan worden. Het nadeel van regionalisering is dat er lokale kennis gemist wordt. Dit wordt in de onderzochte regio's ondervangen met gemeentefunctionarissen die over specifieke lokale kennis beschikken en door specifieke planvorming.

De onderzochte, niet geregionaliseerde veiligheidsregio's (Fryslân, Noord-Holland-Noord en Midden en West-Brabant), geven allemaal aan dat Publieke Zorg en Omgevingszorg in een lokale organisatie niet efficiënt is. De reden is dat er (nog) geen bestuurlijk draagvlak is (Veiligheidsregio Fryslân), dat er geen prioriteit aan is gegeven (veiligheidsregio Noord-Holland-Noord) en dat de gemeenten de autonomie niet uit handen willen geven (veiligheidsregio Midden en West-Brabant). Alle geïnterviewden geven aan dat regionaliseren efficiënt is en dat hier binnen afzienbare tijd mee gestart gaat worden.

Vanuit deze bevindingen concludeer ik dat regionalisering wel degelijk efficiënt is. Het is immers niet voor niets in bijna het hele land al toegepast. Ook concludeer ik dit omdat de onderzochte, geregionaliseerde, regio's aangeven dat de regionalisering efficiënt is geweest en de niet-geregionaliseerde regio's geen voordelen aandragen voor een lokale bevolkingszorg ten opzichte van een regionale aanpak met betrekking tot efficiëntie.

De veiligheidsregio waar veel wordt ingespeeld op zelfredzaamheid (Kennemerland) heeft veel minder medewerkers in de crisisorganisatie dan veiligheidsregio's waar hier niet of minder op wordt ingespeeld. Alle geïnterviewden geven aan dat dit hier mee te maken heeft. Er kunnen echter meerdere redenen zijn die hierin een rol kunnen spelen, zoals het aantal gemeenten in de regio of de aard van de risico's in een regio. Dit heb ik niet kunnen onderzoeken, maar ik vind het een aandachtspunt om te vermelden.

Binnen de gemeente Delft en de veiligheidsregio Haaglanden in het algemeen zal het grootste nadeel van het regionaliseren het verliezen van lokale kennis zijn. Dit kan worden ondervangen door elke gemeente verantwoordelijk te houden voor een aantal medewerkers die voor lokale inbreng kunnen zorgen. Zo wordt dit ook in de geregionaliseerde regio's ondervangen. Door de crisistaken in het verlengde te leggen van de dagelijkse werkzaamheden, hoeft er minder getraind en geoefend te worden, omdat medewerkers bekend zijn met deze werkzaamheden. Indien dit niet mogelijk is, kan een beter geëquipeerde organisatie worden ingeschakeld of kan een rol regionaal worden georganiseerd. Deze conclusie sluit aan bij uitgangspunt 2.

Figuren 15 en 16 geven de resultaten weer op de vraag *'welke rollen binnen de bevolkingszorgtaken Publieke Zorg en Omgevingszorg kunnen voortaan regionaal kunnen worden opgepakt'*.

Regionalisering Publieke Zorg Groen: Rol regionaliseren Rood: Rol lokaal houden Oranje: Geen zicht op	Geregionaliseerde veiligheidsregio's (Deelvraag 1)			Gemeente Delft (Deelvraag 2)			Gemeenten binnen veiligheidsregio haaglanden (Deelvraag 3)		
	Veiligheidsregio Kennemerland Larissa Zijm	Veiligheidsregio Brabant Zuidoost Bas Peute	Veiligheidsregio IJsselland Janneke Bredewolt	Edith van den Berg Hoofd Publieke Zorg / hoofd opvang en verzorging	John van Heijningen Hoofd Uitvaartverzorging	Maarten Kaiser Adviseur Crisisbeheersing	Gemeente Den Haag Jaap van der Plas	Gemeente Pijnacker-Nootdorp Aleid Boerman	Gemeente Rijswijk Selene Koopmans-Dulfer
Hoofd Publieke Zorg									
Teamleider Opvang en Verzorging									
Teamleider Primaire Levensbehoeften									
Teamleider Uitvaartverzorging									
Teamleider Verplaatsen Mens en Dier									
Medewerkers Actiecentrum									
Hoofd Opvanglocatie									
Medewerkers Opvang en Verzorging									
Medewerkers Primaire Levensbehoeften									
Medewerkers Uitvaartverzorging									
Medewerkers Verplaatsen Mens en Dier									

Figuur 15, Overzicht rollen van Publieke Zorg die volgens de geïnterviewden in dit onderzoek regionaal georganiseerd zijn of kunnen worden.

Regionalisering Omgevingszorg Groen: Rol regionaliseren Rood: Rol lokaal houden Oranje: Geen zicht op	Geregionaliseerde veiligheidsregio's (Deelvraag 1)			Gemeente Delft (Deelvraag 2)				Gemeenten binnen veiligheidsregio haaglanden (Deelvraag 3)		
	Veiligheidsregio Kennemerland Larissa Zijm	Veiligheidsregio Brabant Zuidoost Bas Peute	Veiligheidsregio IJsselland Janneke Bredewolt	Hans van Belle Hoofd Omgevingszorg / Hoofd Ruimtebeheer	Renke Prevo Hoofd Bouwbeheer	Ton Cornax Hoofd Toezicht en Handhaving	Maarten Kaiser Adviseur Crisisbeheersing	Gemeente Den Haag Jaap van der Plas	Gemeente Pijnacker-Nootdorp Aleid Boerman	Gemeente Rijswijk Selene Koopmans-Dulfer
Hoofd Omgevingszorg										
Teamleider Ruimtebeheer										
Teamleider Bouwbeheer										
Teamleider Milieubeheer										
Medewerkers Actiecentrum										
Medewerkers Ruimtebeheer										
Medewerkers Bouwbeheer										
Medewerkers Milieubeheer										

Figuur 16, Overzicht rollen van Omgevingszorg die volgens de geïnterviewden in dit onderzoek regionaal georganiseerd zijn of kunnen worden.

Bij Publieke Zorg kunnen alle rollen, op de medewerkers uitvaartverzorging na, geregionaliseerd worden om een efficiëntieslag te maken. De rol van medewerker uitvaartverzorging ligt in het verlengde van de dagelijkse werkzaamheden. Een regionalisering van deze rol is daardoor niet efficiënt. Dit wordt in de onderzochte regionaal georganiseerde veiligheidsregio's ook lokaal georganiseerd. Over de regionalisering van het hoofd Publieke Zorg is geen eenduidige visie gecreëerd. Vooral het verlies van lokale kennis is voor een aantal geïnterviewden een reden om deze rol niet te regionaliseren. In de geregionaliseerde regio's is deze rol wel geregionaliseerd. Het verlies van lokale kennis in deze regio's ondervangen met een aantal lokale medewerkers per gemeente die de regionale medewerker van lokale kennis voorzien. Deze aanpak blijkt efficiënt te zijn. Daarom concludeer ik dat het mogelijk is om deze rol te regionaliseren. In de onderzochte, geregionaliseerde regio's is deze aanpak immers efficiënt gebleken, en het merendeel van de geïnterviewden geven aan dat het een regionalisering van het hoofd Publieke Zorg een efficiëntieslag gaat zijn.

Bij Omgevingszorg lijkt alleen het hoofd Omgevingszorg geregionaliseerd te kunnen worden om een efficiëntieslag te maken. Hier is geen eenduidige visie over te krijgen door de geïnterviewden. Bij deze rol is het ontbreken van lokale kennis de reden om deze rol lokaal te houden. Bij de al geregionaliseerde regio's is het ontbreken van lokale kennis bij het hoofd Omgevingszorg ook ondervangen door een lokale medewerker uit de getroffen gemeente de regionale rol te laten ondersteunen. Deze aanpak blijkt te werken en het knelpunt 'verlies van lokale kennis' is daarmee ondervangen. Ik concludeer dat het niet verstandig is om deze rol te regionaliseren. Binnen de veiligheidsregio Haaglanden vinden de geïnterviewden het erg belangrijk dat het Hoofd Omgevingszorg zijn medewerkers kent en weet hoe de processen intern lopen. Ook blijkt binnen de gemeente Den Haag het absoluut niet mogelijk te zijn om een regionaal hoofd Omgevingszorg te organiseren omdat Omgevingszorg in deze gemeente wordt uitgevoerd door twee diensten. Het ligt erg gevoelig voor deze diensten om verantwoordelijkheden helemaal uit handen te geven."

Opvallend is dat de gemeente Delft milieubeheer volledig laat organiseren door een beter geëquipeerde organisatie als de Omgevingsdienst Haaglanden. De gemeente Delft heeft geen gespecialiseerde milieumedewerkers in dienst en kan daardoor deze taak niet zelf uitvoeren. Het gaat niet zelf medewerkers scholen om deze taak uit te voeren, maar het laat de ODH dit doen. Echter wordt dit bij Publieke Zorg niet gedaan. De gemeente Delft heeft geen medewerkers die gespecialiseerd zijn op het gebied van opvang en verzorging of primaire levensbehoeften. In plaats van dat het een beter geëquipeerde organisatie vraagt om dit voor hen te doen, gaat het zelf medewerkers op leiden om deze taak uit te kunnen voeren. Ik concludeer dat dit niet efficiënt is en het verstandiger is om dit te laten uitvoeren door een organisatie die deze taak wel als primaire taak heeft.

Vele geïnterviewden delen het idee dat een efficiënte organisatie van bevolkingszorg kan worden gerealiseerd door in te spelen op de zelfredzaamheid van de burger. Daarnaast kan de efficiënte bevolkingszorg worden bereikt door de crisistaken in het verlengde te laten lopen van de dagelijkse werkzaamheden van deze medewerkers. Doordat deze medewerkers deze werkzaamheden dagelijks uitvoeren, hoeven zij niet uitgebreid getraind en geoefend te worden. Tijdens een CRC doen zij dezelfde werkzaamheden, maar dan op een ander tijdstip en zit er meer druk achter. Indien het niet mogelijk is om een crisistaak in

het verlengde te leggen van de dagelijkse werkzaamheden, is het raadzaam om de rol te vervullen vanuit een regionale pool of de verantwoordelijkheid beleggen bij een beter geëquiperde organisatie.

8. Aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden een aantal aanbevelingen gegeven aan de gemeente Delft omtrent het regionaliseren van de bevolkingszorgtaken Publieke Zorg en Omgevingszorg. De doelstelling van dit onderzoek was een efficiëntere bevolkingszorgorganisatie voor de gemeente Delft. Regionaliseren is als optie voor deze doelstelling onderzocht.

De gemeente Delft zou niet alle rollen binnen Publieke Zorg en Omgevingszorg zelf moeten willen invullen, maar meer moeten kijken naar wat het in de dagelijkse organisatiestructuur al organiseert en niet naar wat het moet organiseren voor bevolkingszorg. Voor de organisatie van een rol kan worden nagedacht over de volgende vier vragen:

1. Wat is er georganiseerd in de maatschappij? Wat kan de maatschappij zelf. (Zelfredzaamheid)
2. Is het al georganiseerd binnen de eigen organisatie? Moet dit apart worden georganiseerd? (Ligt een taak van een rol in het verlengde van de dagelijkse werkzaamheden van een gemeentefunctionaris?)
3. Kunnen andere organisaties de taak uitvoeren? Een organisatie die hiervoor beter is geëquipeerd.
4. Zijn de bovenstaande drie zaken niet het geval, dan moet de rol worden geregionaliseerd

Via deze drie stappen beveel ik de volgende zaken aan:

- Vul alle rollen in het actiecentrum, die niet in het verlengde van de dagelijkse werkzaamheden liggen, in vanuit een regionale pool.
- Laat alle rollen in de uitvoering, die niet in het verlengde liggen van de dagelijkse werkzaamheden, over aan een organisatie die deze rollen als primaire taak heeft.

Een uitzondering hierop is het hoofd opvanglocatie. De gemeente heeft de leiding in een opvanglocatie en is daarmee verplicht om de rol als hoofd opvanglocatie zelf in te vullen. Deze rol kan wel worden geregionaliseerd. In het kader hiervan komt het schema er als volgt uit te zien:

<u>Regionalisering Publieke Zorg</u>	Aanbeveling
Groen: Rol regionaliseren Rood: Rol lokaal houden	
Hoofd Publieke Zorg	
Teamleider Opvang en Verzorging	
Teamleider Primaire Levensbehoeften	
Teamleider Uitvaartverzorging	
Teamleider Verplaatsen Mens en Dier	
Hoofd Opvanglocatie	
Medewerkers Opvang en Verzorging	
Medewerkers Primaire Levensbehoeften	
Medewerkers Uitvaartverzorging	
Medewerkers Verplaatsen Mens en Dier	

Figuur 17, Aanbeveling omtrent het regionaliseren van rollen binnen Publieke Zorg

<u>Regionalisering Omgevingszorg</u>	Aanbeveling
Groen: Rol regionaliseren Rood: Rol lokaal houden	
Hoofd Omgevingszorg	
Teamleider Ruimtebeheer	
Teamleider Bouwbeheer	
Teamleider Milieubeheer	
Teamleider Toezicht en Handhaving	
Medewerkers Ruimtebeheer	
Medewerkers Bouwbeheer	
Medewerkers Milieubeheer	
Medewerkers Toezicht en Handhaving	

Figuur 18, Aanbeveling omtrent het regionaliseren van rollen binnen Omgevingszorg

- Bij bevolkingszorg is lokale kennis belangrijk. Daarom is het van belang dat elke geregionaliseerde rol de beschikking heeft over een contactpersoon die binnen de desbetreffende gemeente beschikt over lokale kennis.
- Evenals de gemeente Delft milieubeheer laat organiseren door de ODH, moet het Opvang en Verzorging, Verplaatsen mens en dier en Primaire levensbehoeften laten organiseren door een beter geëquipeerde organisatie. Een organisatie waarvoor de uit te voeren taak een primaire taak is en deze taak laten uitvoeren door competente en gemotiveerde medewerkers. In veiligheidsregio IJsselland en de veiligheidsregio Brabant Zuidoost wordt dit overgelaten aan het Rode Kruis. Ik beveel de gemeente Delft aan om het Rode Kruis ook te bekijken om deze taak uit te voeren.

9. Bibliografie

Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling. (2004). *Sociale veiligheid organiseren*. Den Haag: SDU Uitgevers.

Handboek Voorbereiding Rampenbestrijding (2003).

Troonrede. (2013). Den Haag.

Aarts, D., & Peute, B. (2013). *Deelplan Bevolkingszorg*. Eindhoven: Veiligheidsregio Brabant Zuidoost.

Adviesbureau Van Dijke BV . (2008). *Crisisbeheersing in Noordwijk* . Noordwijk: Adviesbureau Van Dijke BV .

Allers, M., & Hoeben, C. (2012). *Bezuinigingen en Crisisbeheersing; Financiële plannen van gemeenten*. Groningen: Coelo.

Bakhuizen, T., van Eck, F., & Jurgens, J. (2014). *Handboek Bevolkingszorg*. Veiligheidsregio IJsselland.

Biemans, R. (2012). *Frictie en fictie van leiderschap in een complexe wereld*. Tilburg: Tilburg University.

Bos, P. (2013). Unité de doctrine., (p. 12).

Bruinooge, P., Bitter, R., Helsloot, I., Langelaar, J., & Stierhout, J. (2012). *Bevolkingszorg op Orde*. Den Haag: Veiligheidsberaad.

Capgemini Consulting. (2010). *Bent u voorbereid op een ramp of calamiteit?* Utrecht.

Damen, C., & van Lenteren, L. (2013). *Statistisch Jaarboek 2013*. Delft: Gemeente Delft.

de Graaf, M. (2013). *Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdingsprocedure*. Rotterdam: Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.

Dewachter, M. (2013). GROOTER in een oogopslag., (p. 12).

Dückers, M., & Pröpper, I. (2011). Zelfredzaamheid in crisistijd. *Openbaar Bestuur, Tijdschrift voor beleid, bestuur en politiek*, 24-28.

Franken, I. (2013, Oktober 18). Basiscursus Bevolkingszorg. Den Haag, Zuid Holland, Nederland: VR Academy.
Fryslân, Veiligheidsregio. (2013). *Deelplan Bevolkingszorg*. Leeuwarden.

- Gemeente Delft. (2012). *Procesplan Opvang en Verzorging*. Delft: Gemeente Delft.
- Gemeente Delft. (2012). *Procesplan Primaire Levensbehoeften*. Delft: Gemeente Delft.
- Gemeente Delft. (2012). *Procesplan Verplaatsen Mens en Dier*. Delft: Gemeente Delft.
- Heerschap, M., van Hijum, H., Verschoor, A., Verspeek, P., Maessen, C., Van Dommele, R., et al. (2009). *Referentiekader Regionaal Crisisplan*. Apeldoorn.
- Helsloot, I. (2007). *Voorbij de symboliek*. Renswoude: Crisislab.
- Helsloot, I., Martens, S., & Scholtens, A. (2011). *Basisboek regionale crisisbeheersing*. Arnhem: Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid.
- Hens, H. (2013). Verzorgen of participeren. *Maatwerk*, 5.
- Hersman, T., Höchheimer, M., Hoorweg, E., de Ridder, N., & Schinning, R. (2009). *Nulmeting Zelfredzaamheid bij rampen en crisis*. Utrecht: Capgemini Nederland B.V.
- Hooijmans, S. (2012). *De participatiesamenleving een utopie?*
- Inspectie Veiligheid en Justitie. (2013). *Staat van de rampenbestrijding 2013*. Den Haag: Ministerie van Veiligheid en Justitie.
- Minister van Binnenlandse Zaken. (1991). *Reorganisatie rampenbestrijding*. SDU Uitgeverij Plantijnstraat .
- Ministerie van Binnenlandse Zaken. (2003). *Handboek Voorbereiding Rampenbestrijding*. NIFV.
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties. (2010). *Wet veiligheidsregio's*.
- Ministerie van Veiligheid en Justitie. (1984). *Wet gemeenschappelijke regelingen*. Den Haag: Ministerie van Veiligheid en Justitie.
- Ministerie van Veiligheid en Justitie. (2013). *Wet Veiligheidsregio's*. Den Haag: Ministerie van Veiligheid en Justitie.
- Newton, F. (2010). *Zelfredzaamheid bij rampen en crises*. Houten: Stichting Maatschappij Veiligheid en Politie.
- Organisatie. (sd). Opgeroepen op Februari 25, 2014, van Veiligheidsregio Haaglanden: <http://www.vrh.nl/organisatie/veiligheidsregio/>
- Overzicht van rampen. (2013). *Overzicht van rampen*. Opgeroepen op Februari 27, 2014, van Zwaailichten: http://www.zero-meridean.nl/ramp_sel.html

Projectteam Regionaal Crisisplan. (2009). *Referentiekader Regionaal Crisisplan*. Apeldoorn: Defensie en Veiligheid.

Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling. (sd). *Samenvatting*.
Opgeroepen op Februari 27, 2014, van Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling:
<http://www.adviesorgaan-rmo.nl/dsresource?objectid=31284&type=pdf>

Rijksoverheid. (2013). *Wat zijn de taken en bevoegdheden van een burgemeester?*
Opgehaald van Rijksoverheid: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gemeenten/vraag-en-antwoord/wat-zijn-de-taken-en-bevoegdheden-van-een-burgemeester.html>

Samenwerking, Bestuurlijke Werkgroep Bovenregionale. (2013, Maart).
Binnenkort ook GRIP 5 en GRIP Rijk. Opgeroepen op Februari 26, 2014, van Nederlands Instituut voor Fysieke Veiligheid:
<http://www.infopuntveiligheid.nl/Publicatie/DossierItem/12/4622/binnenkort-ook-grip-5-en-grip-rijk.html>

Scheffers, K. (2013). Oranje Kolom uit de startblokken.
Nationale Veiligheid en Crisisbeheersing, 46-47.

Scheffers, K. (2013). Oranje Kolom uit de startblokken.
Nationale Veiligheid en Crisisbeheersing, 46-47.

Scheffers, K., & van Zon, R. (2013). *Project GROOTER*. Veiligheidsberaad.

Scholten, H., & van der Vlist, M. (2011). *De inrichting van crisisbeheersing, de relatie tussen besluitvorming en informatievoorziening*. Amsterdam: Vrije Universiteit Amsterdam.

Scholtens, A. (2008). Burgerparticipatie en (zelf)redzaamheid bij rampen en crises. *Nationale Veiligheid en Crisisbeheersing*, 3.

Scholtens, A. (2012). *Nodig of Overbodig?* Den Haag: Boom Lemma.

Scholtens, A. (2013). Naar meer realiteit in bevolkingszorg. *GRIP 4*, 27-29.

Sterken, G. (2012). *Convenant intergemeentelijke crisisorganisatie en onderlinge bijstandsverlening crisis- en rampenbestrijding gemeenten Kennemerland*. Kennemerland.

Stierhout, J., Menke, R., & Scholtens, A. (2013). Infopunt Veiligheid. *Opvang en Verzorging*, (p. 19).

Tan, J. (2011). *Regionaal Risicoprofiel*. Veiligheidsregio Brabant Zuidoost.

Uiterwijk, S. E. (2013). *Sociale media in relatie tot Zelfredzaamheid*. Deventer: Saxion Hogeschool.

van der Vlist, M., & Scholten, H. (2011). *De inrichting van crisisbeheersing, de relatie tussen besluitvorming en informatievoorziening*. Amsterdam: Vrije Universiteit Amsterdam.

Veiligheidsberaad. (2010). *Behandeling Wetsvoorstel veiligheidsregio's in Eerste Kamer*. Bureau Veiligheidsberaad.

Veiligheidsberaad. (2013). Groeind draagvlak voor realistische bevolkingszorg. *De Veiligheidsregio*, 3.

Veiligheidsberaad. (2013, juli). *Uniformiteit & kwaliteit in gemeentelijke Crisisbeheersing / Bevolkingszorg*. Opgeroepen op Maart 4, 2014, van Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid: <http://www.infopuntveiligheid.nl/Publicatie/DossierItem/19/4824/grootter-in-n-oogopslag.html>

Veiligheidsregio Haaglanden. (2012). *Deelplan Bevolkingszorg*. Den Haag.

Veiligheidsregio Haaglanden. (2012). *Regionaal Crisisplan Haaglanden*. Den Haag.

Veiligheidsregio Kennemerland. (2012). *Regionaal Risicoprofiel Kennemerland*. Veiligheidsregio Kennemerland.

Veiligheidsregio Kennemerland. (2013). *Deelplan Bevolkingszorg*. Kennemerland.

Veiligheidsregio Noord Holland Noord. (2011). *Regionaal Crisisplan*.

Veiligheidsregio Utrecht. (2012). *Programma Bevolkingszorg 2012 - 2015*. Utrecht: Veiligheidsregio Utrecht.

Verkerk, B. (sd). *Maak kennis met Bas Verkerk*. Opgeroepen op februari 25, 2014, van Gemeente Delft: http://www.delft.nl/Inwoners/Gemeente_en_democratie/Bestuur/College/Burgemeester_verkerk/Maak_kennis_met

Wijkhuijs, V., & van Duin, M. (2012). *Crisisbeheersing in Europa*. Arnhem: Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid.

Zaaijer, F., & Ludden, G.-J. (2013). Crisisbeheersing naar een substantieel hoger niveau. *Magazine nationale veiligheid en crisisbeheersing*, 36-38.

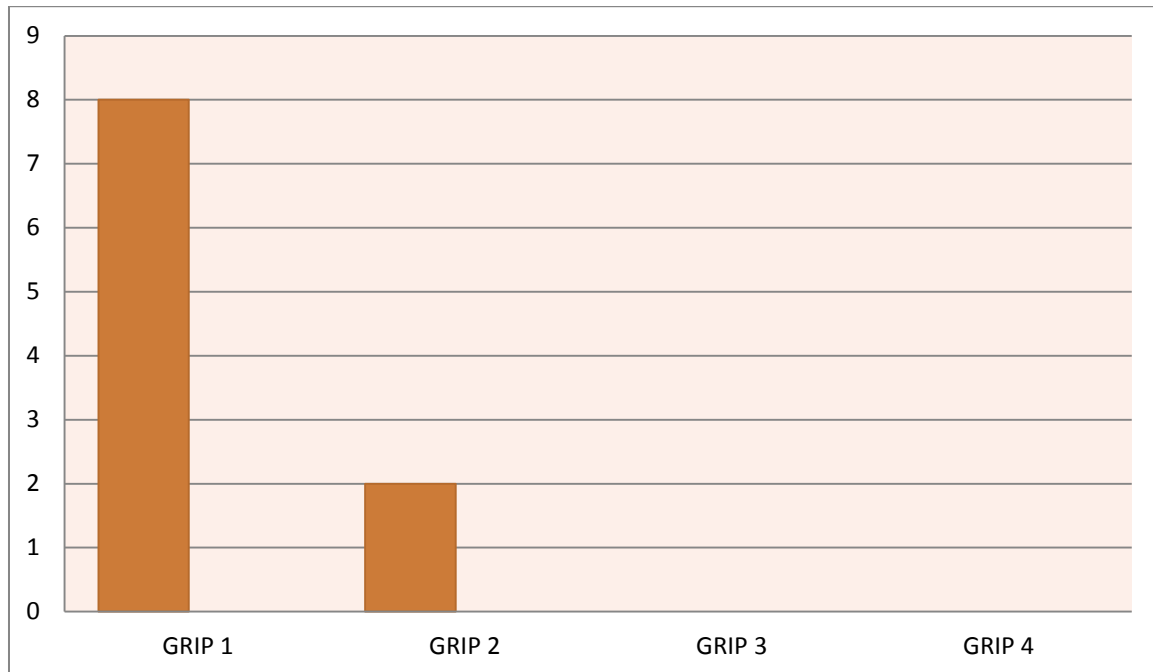
Zonneveld. (2013, April 26). *GROOT wordt GROOTER*. Opgeroepen op Maart 4, 2014, van Veiligheidsberaad: <http://www.veiligheidsberaad.nl/groot.html>

Zwaan, L. (2005). Intergemeentelijke samenwerking in nieuw perspectief. *Samenwerking*, 5.

10. Bijlagen

10.1 Bijlage 1: GRIP opschalingen Regio Haaglanden

2013:

GRIP 1

Datum	Type Incident	Gemeente
8-3-2013	Granaten gevonden	Westland
1-4-2013	Grote uitslaande brand	Westland
29-6-2013	Gaslucht Centraal Station	Den Haag
18-7-2013	Uitval Nutsvoorzieningen	Den Haag
27-8-2013	Verstopt riool	Den Haag
22-9-2013	Grote uitslaande brand	Den Haag
4-12-2013	Persoon te water	Westland
11-12-2013	Grote uitslaande brand	Den Haag

GRIP 2

Datum	Type Incident	Gemeente
24-3-2013	Grote uitslaande brand	Den Haag
13-10-2013	Wateroverlast hevige regenval	Westland en Midden-Delfland

GRIP 3

In 2013 is er in de veiligheidsregio Haaglanden niet opgeschaald naar GRIP 3.

GRIP 4

In 2013 is er in de veiligheidsregio Haaglanden niet opgeschaald naar GRIP 4.

GRIP 5

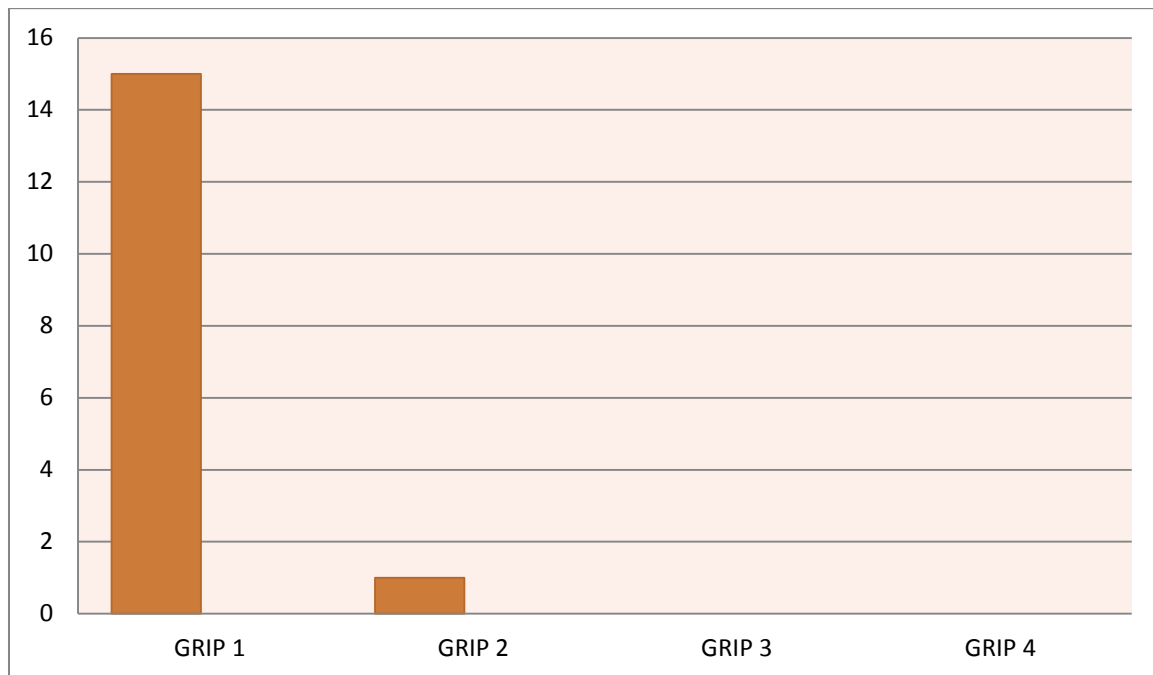
In 2013 is er in de veiligheidsregio Haaglanden niet opgeschaald naar GRIP 5.

GRIP RIJK

In 2013 is er in de veiligheidsregio Haaglanden niet opgeschaald naar GRIP RIJK.

BRON: <http://www.112meldingen.nl/> en Veiligheidsregio Haaglanden

2012:

GRIP 1

Datum	Type Incident	Gemeente
7-1-2012	Grote uitslaande brand	Westland
22-1-2012	Gaslucht	Den Haag
5-2-2012	Grote uitslaande brand	Den Haag
12-2-2012	Grote uitslaande brand	Nootdorp
12-4-2012	Ongeval	Zoetermeer
13-6-2012	Grote uitslaande brand	Den Haag
19-8-2012	Dienstverlening	Den Haag
23-8-2012	Dienstverlening	Den Haag
13-9-2012	Ongeval	Delft
24-9-2012	Grote uitslaande brand	Delft
24-9-2012	Dienstverlening	Den Haag
7-11-2012	Bommelding	Rijswijk
9-11-2012	Ongeval	Pijnacker
19-12-2012	Grote uitslaande brand	Den Haag
22-12-2012	Dienstverlening	Den Haag

GRIP 2

Datum	Type Incident	Gemeente
28-7-2012	Gezondheid	Delft

GRIP 3

In 2013 is er in de veiligheidsregio Haaglanden niet opgeschaald naar GRIP 3.

GRIP 4

In 2013 is er in de veiligheidsregio Haaglanden niet opgeschaald naar GRIP 4.

GRIP 5

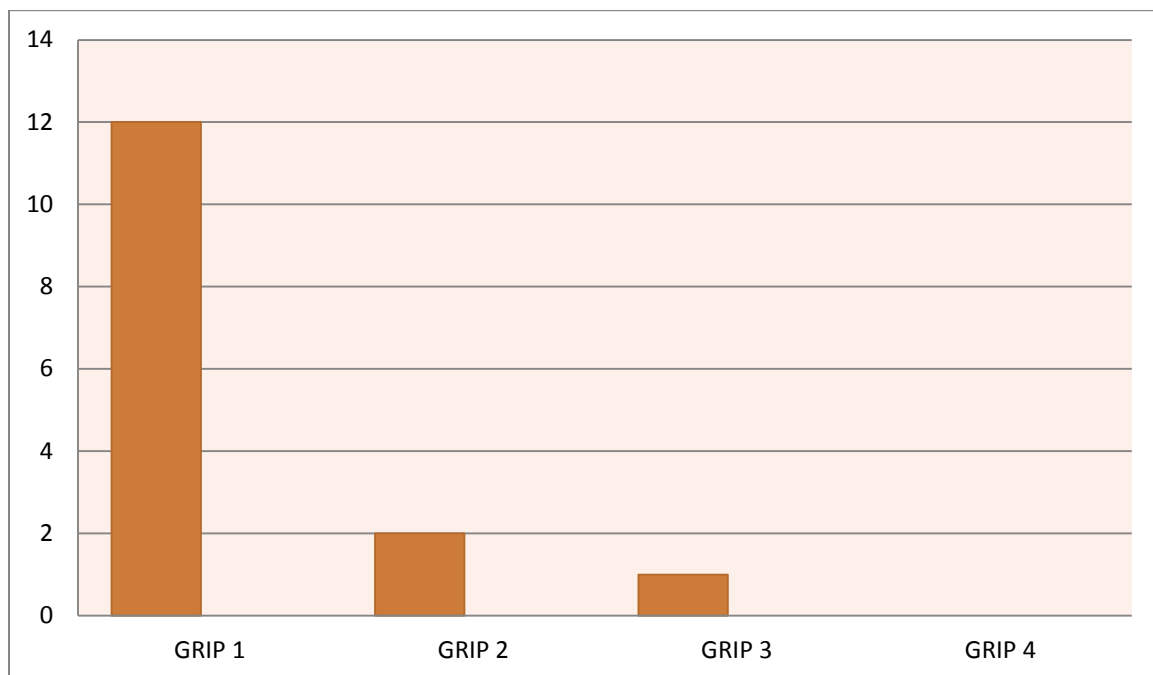
In 2013 is er in de veiligheidsregio Haaglanden niet opgeschaald naar GRIP 5.

GRIP RIJK

In 2013 is er in de veiligheidsregio Haaglanden niet opgeschaald naar GRIP RIJK.

BRON: <http://www.112meldingen.nl/> en Veiligheidsregio Haaglanden

2011:

GRIP 1

Datum	Type Incident	Gemeente
16-4-2011	Brand	Zoetermeer
02-05-2011	Brand	Den Haag
03-05-2011	Brand	Den Haag
07-05-2011	Brand	Den Haag
19-06-2011	Veiligheid en openbare orde	Delft
27-06-2011	Dienstverlening	Den Haag
07-08-2011	Brand	Den Haag
05-09-2011	Ongeval	Delft
05-09-2011	Brand	Den Haag
27-09-2011	Brand	Rijswijk
01-10-2011	Dienstverlening	'S-Gavenzande
4-12-2012	Dienstverlening	Leidschendam

GRIP 2

Datum	Type Incident	Gemeente
06-10-2011	Brand	Westland
21-10-2011	Ongeval	Westland

GRIP 3

Datum	Type Incident	Gemeente
05-1-2012	Brand (Moerdijk, buiten regio)	Den Haag

GRIP 4

In 2013 is er in de veiligheidsregio Haaglanden niet opgeschaald naar GRIP 4.

GRIP 5

In 2013 is er in de veiligheidsregio Haaglanden niet opgeschaald naar GRIP 5.

GRIP RIJK

In 2013 is er in de veiligheidsregio Haaglanden niet opgeschaald naar GRIP RIJK.

BRON: <http://www.112meldingen.nl/> en Veiligheidsregio Haaglanden

10.2 Bijlage 2: Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijding Procedure

In dit hoofdstuk wordt de gecoördineerde regionale incidentbestrijding procedure (GRIP) uitgelegd. Deze procedure is van belang voor het onderzoek om te kunnen begrijpen wanneer Publieke Zorg en Omgevingszorg worden ingezet tijdens een CRC. Na het lezen van dit hoofdstuk is voor u duidelijk welke teams de gemeentelijke crisisorganisatie kent, hoe een crisisorganisatie opschaaft tijdens een crisis, ramp of calamiteit (CRC) en bij wat voor soort CRC bepaalde teams in actie komen.

Gemeenten hebben als onderdeel van het Openbaar Bestuur de algemene zorgplicht voor de burgers. De organisatie van de spoedeisende bevolkingszorg is een in aparte wettelijke regelingen, zoals de Politiewet en de Wet veiligheidsregio's belegd bij de parate hulpverleningsdiensten: de brandweer, politie en de GHOR. De organisatie van de overige zorgtaken, aangeduid als de bevolkingszorgtaken, is belegd bij de gemeenten. Hiermee is de gemeente verantwoordelijk voor de bevolkingszorg (Bruinooge, et al. 2012). Binnen de crisisbeheersing zijn de uit te voeren taken verdeeld in vier processen:

1. Bron en effectbestrijding (brandweer)
 2. Geneeskundige hulpverlening (GHOR)
 3. Rechtsorde en verkeer (politie)
 4. Bevolkingszorg (gemeente)
- (Handboek Voorbereiding Rampenbestrijding, 2003)

De organisatie van de crisisbeheersing in Nederland maakt onderscheid tussen drie niveaus van opschaling: gemeente, veiligheidsregio en het Rijk (Helsloot, Martens, & Scholtens, 2011). Van deze maakt de veiligheidsregio geen deel uit van de staatsrechtelijke structuur; in Nederland dragen dus alleen gemeenten en het Rijk bestuurlijke verantwoordelijkheid. (Veiligheidsberaad, 2010). Een veiligheidsregio is gebaseerd op een overeenkomst tussen gemeenten (op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen) tot samenwerking op het gebied van veiligheidszorg (Wijkhuijs & van Duin, 2012).

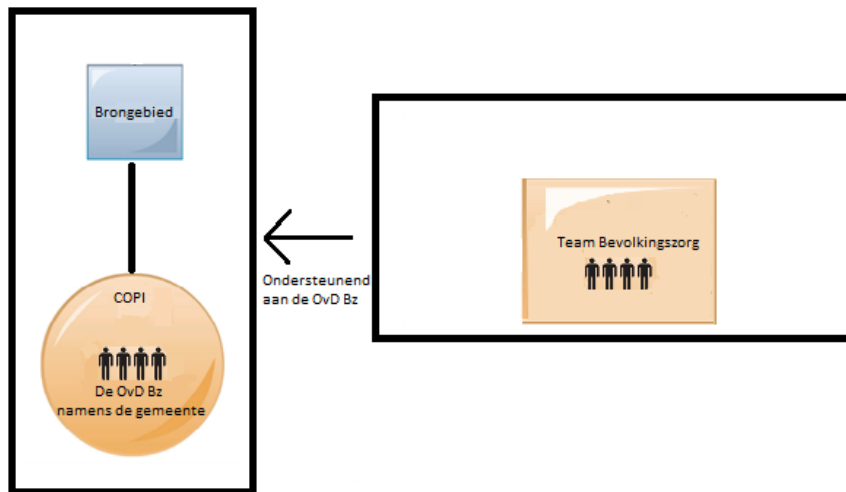
Opschalingsstructuur

De crisisorganisatie kent een andere structuur dan de dagelijkse gemeente organisatie (van der Vlist & Scholten, 2011). De crisisorganisatie kent een duidelijke opschalingsvorm. Afhankelijk van de grootte van de CRC, komen bepaalde teams in actie. Aan de hand van de GRIP-procedure wordt er opgeschaald. GRIP is een afkorting voor Gecoördineerde Regionale Incident Bestrijding Procedure (Helsloot, et al., 2011). Er zijn 6 GRIP faseringen. Publieke Zorg en / of Omgevingszorg kunnen vanaf een GRIP 1 en een GRIP 2 worden geactiveerd. Daarom worden alleen deze twee GRIP faseringen uitgelegd. De overige GRIP faseringen zijn niet relevant voor dit onderzoek.

GRIP 1

Bij een afkondiging van een GRIP 1 is er sprake van ramp met enkel een brongebied. Het plaats incident moet worden bestreden. Een voorbeeld van een dergelijk incident is een gaslek waarbij er twee kantoorpanden ontruimt moeten worden (de Graaf, 2013). Bij een GRIP 1 is er een COPI actief. COPI staat voor Commando Plaats Incident. Het COPI zorgt er voor dat het incident op het brongebied bestreden wordt (Helsloot, et al., 2011).

Namens de gemeente zit er een Officier van Dienst Bevolkingszorg in het COPI. Ook namens de brandweer, de politie en de GHOR zit er een Officier van Dienst in het COPI (Ministerie van Binnenlandse Zaken, 2003).

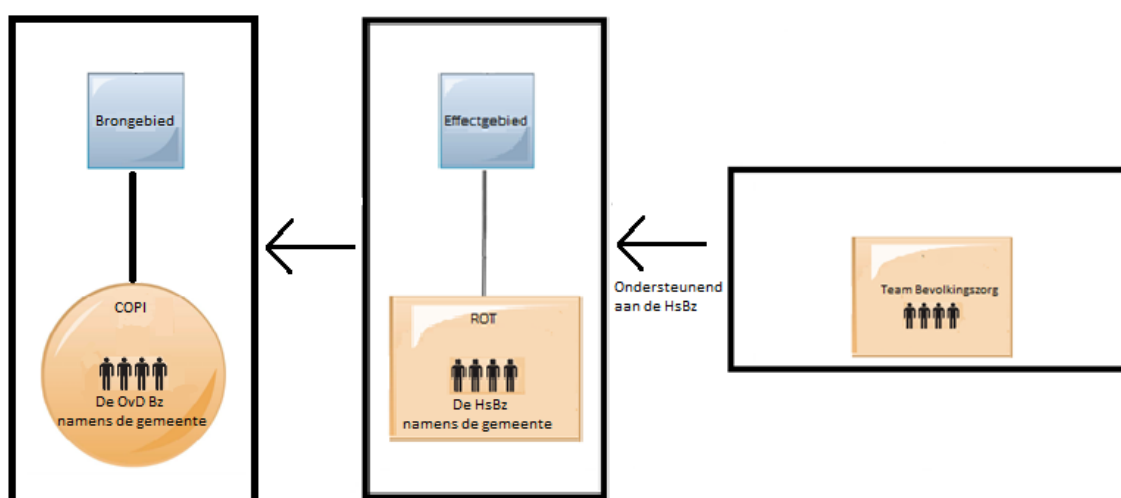

Figuur 4, GRIP 1

Om de OvD Bz in het COPI te helpen, kent de gemeente verschillende crisisprocessen. Deze crisisprocessen vallen onder het Team Bevolkingszorg (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012). Hierbij moet gedacht worden aan een proces voor het opvangen van slachtoffers of een proces voor het informeren van verwanten. In hoofdstuk 4 worden de crisisprocessen nader toegelicht. Het is van belang te weten dat de OvD Bz tijdens een GRIP 1 al processen kan inschakelen uit het Team Bevolkingszorg die hem kunnen adviseren en ondersteunen.

GRIP 2

Doordat het ongeval een effect heeft op het gebied om het incident heen, is verdere opschaling nodig. Er is een effectgebied. Er wordt een Regionaal Operationeel Team (ROT) ingesteld. Namens de gemeente neemt er een Hoofd Sectie Bevolkingszorg (HSBZ) plaats in het ROT. Ook namens de andere hulpdiensten (politie, brandweer en GHOR) zit er iemand in het ROT (Ministerie van Binnenlandse Zaken, 2003). Het COPI zal zich nog steeds bezig houden met de bestrijding van het brongebied, maar het ROT richt zich op het effectgebied (Helsloot, et al., 2011).

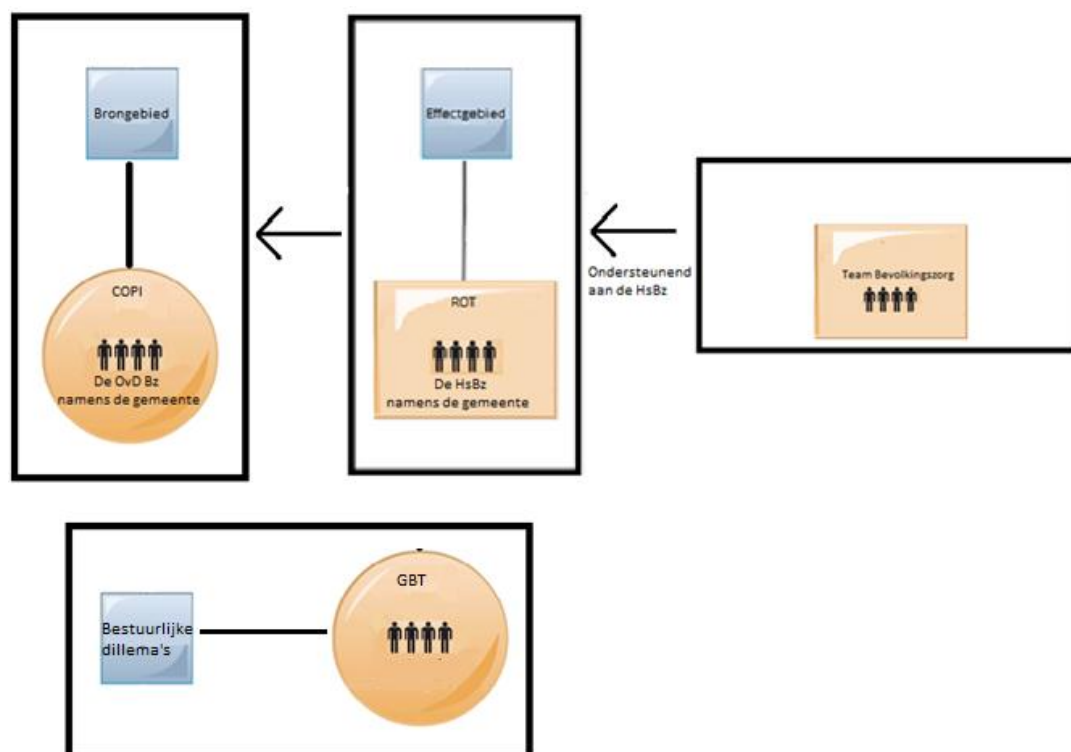
Figuur 5, GRIP 2

Om de OvD Bz in het COPI en de HSBZ in het ROT te helpen, kunnen er crisisprocessen worden geactiveerd. In hoofdstuk 4 worden de crisisprocessen nader toegelicht. Het is van belang te weten dat deze crisisprocessen bij een GRIP 1 onder leiding van de OvD Bz in het COPI werken, maar bij een GRIP 2 (of hoger) onder leiding van de HSBZ in het ROT (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012).

GRIP 3

Bij een afkondiging van GRIP 3 is er sprake van een incident met een brongebied en een effectgebied met bestuurlijke dilemma's. Er is een bedreiging voor het welzijn van de bevolking. Het incident heeft dan een dermate grote omvang, of er bestaat een ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, dat er duidelijke gevolgen voor de samenleving optreden. Een voorbeeld van een GRIP 3 is een stroomstoring binnen een gemeente die een langere tijd kan duren (de Graaf, 2013).

Bij een GRIP 3 houdt het COPI zich bezig met het brongebied, het ROT zich bezig met het effectgebied en wordt er een GBT ingericht. GBT staat voor gemeentelijk beleidsteam. Het GBT wordt voorgezeten door de burgemeester. Naast de burgemeester zitten er ook adviseurs van de politie, brandweer en GHOR aan tafel. Net als een informatiemanager en een communicatieadviseur (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012). Het GBT zal zich bezighouden met bestuurlijke dilemma's. Hierbij moet gedacht worden aan bepaalde grote voorzieningen voor de burgers of communicatie richting de pers (Helsloot, et al., 2011). Het Team Bevolkingszorg blijft in dienst van de HsBz werken bij een GRIP 3.

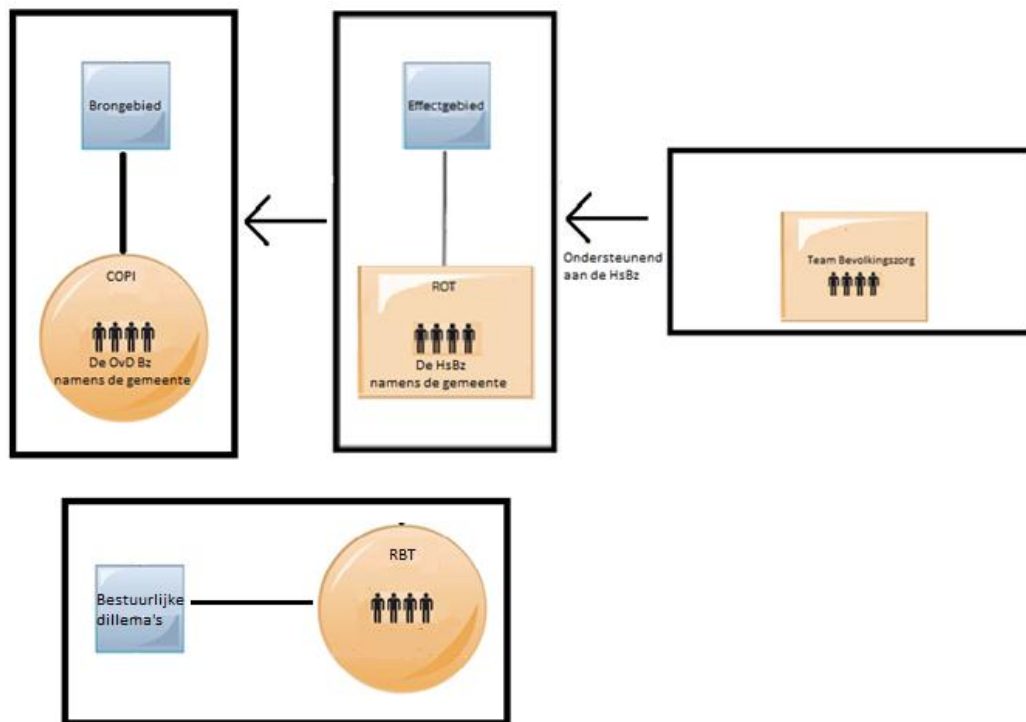

Figuur 6, GRIP 3

GRIP 4

Bij een afkondiging van GRIP 4 is de ramp of crisis gemeentegrens overschrijdend. Een GRIP 4 wordt niet zo snel aangekondigd. Een voorbeeld van een GRIP 4 is een grote brand in een fabriek met gevaarlijke stoffen waarbij de rook zich over de gemeentegrens heen werpt (Franken, 2013).

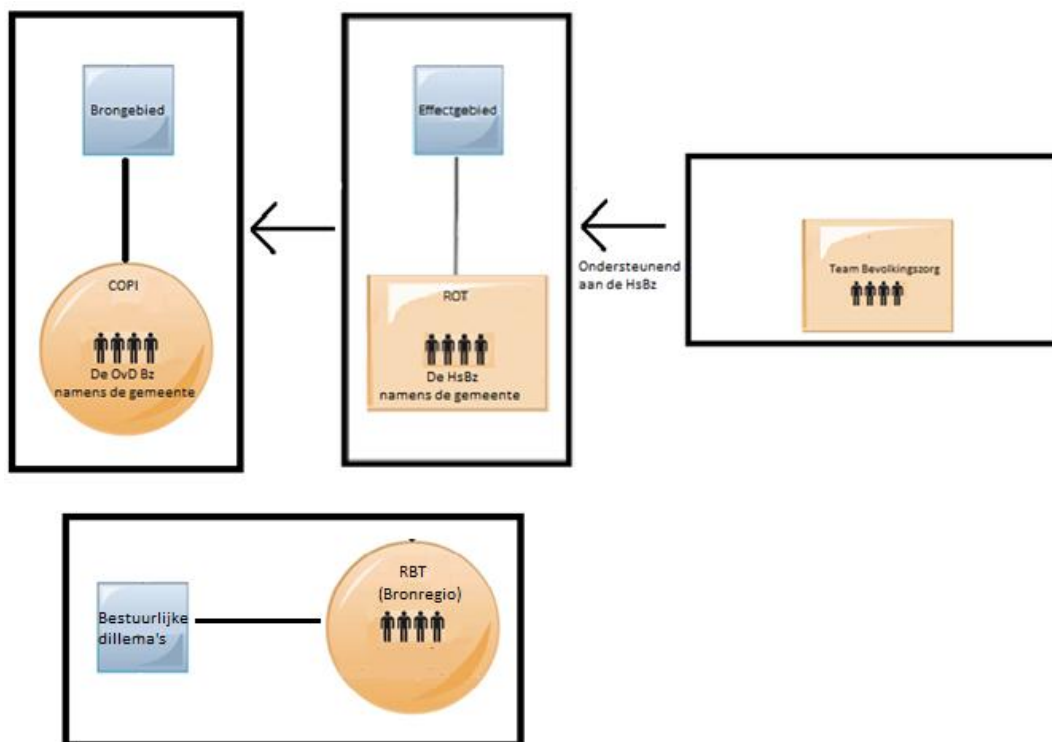
Als een ramp zich over de gemeentegrens heen werpt, is er een COPI, welke zich bezighoudt met het bestrijden van het brongebied, een ROT, welke zich bezighoudt met het bestrijden van het effectgebied en een RBT. RBT staat voor regionaal beleidsteam. De burgemeester van de grootste gemeente in de regio is de voorzitter van dit beleidsteam. In Haaglanden is dit de burgemeester van Den Haag. Het GBT heeft geen rol bij een GRIP 4 (Helsloot, et al., 2011).

Figuur 7, GRIP 4

GRIP 5

Wanneer bij een incident of de vrees daarvoor meerdere veiligheidsregio's betrokken zijn, kunnen de voorzitters van deze veiligheidsregio's in gezamenlijkheid opschalen naar GRIP 5. De bronregio neemt in principe de coördinerende rol op zich. De voorzitter van de bronregio neemt niet de bevoegdheden van de overige betrokken voorzitters veiligheidsregio over (de Graaf, 2013). Als een ramp zich over de grens van de veiligheidsregio heen werpt, is er een GRIP 5. Een voorbeeld van een GRIP 5 situatie is een overstroming waar meerdere veiligheidsregio's door getroffen worden. (Advies Bestuurlijke Werkgroep Bovenregionale Samenwerking, 2013)

Figuur 8, GRIP 5

GRIP Rijk:

Wanneer de nationale veiligheid in het geding is en er behoefte is aan sturing door het Rijk, kan de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCb) GRIP Rijk afkondigen. GRIP Rijk kan van kracht zijn in combinatie met GRIP 1 t/m 5 of zonder dat er sprake is van opschaling in de veiligheidsregio (Advies Bestuurlijke Werkgroep Bovenregionale Samenwerking, 2013). Bij een GRIP Rijk wordt een Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing (ICCb) ingeschakeld. Een voorbeeld van GRIP rijk is een terroristische aanslag of een grootschalige infectieziekte (Bos, 2013).

De GRIP opschalingprocedure is een procedure die in het gehele land wordt toegepast. Schematisch ziet GRIP er als volgt uit:

GRIP	Reikwijdte incident	Invulling
1	Brongebied	COPI
2	Brongebied en effectgebied	COPI + ROT
3	Bedreiging van het welzijn van de bevolking	COPI + ROT + GBT
4	Gemeentegrensoverschrijdend	COPI + ROT + RBT
5	Interregionaal incident	COPI + ROT + RBT
Rijk	Gevaar voor de nationale veiligheid	COPI + ROT + ICCb

Het COPI staat voor Commando Plaats Incident (COPI) en komt bij een CRC met alleen een brongebied (GRIP 1) in actie. Namens de gemeente zit de Officier van Dienst Bevolkingszorg (OvD Bz) in het COPI. Ter ondersteuning kan de OvD Bz gebruik maken van het Team Bevolkingszorg. Het Regionaal Operationeel Team (ROT) komt in actie bij een CRC met een bron- en een effectgebied (GRIP 2). Namens de gemeente zit de Hoofd Sectie Bevolkingszorg (HsBz) in het ROT. Ter ondersteuning kan de HsBz gebruik maken van het Team

10.3 Bijlage 3: Bevolkingszorg in Haaglanden

Om te kunnen voldoen aan de taken binnen bevolkingszorg, hebben de gemeenten in de veiligheidsregio Haaglanden een Team Bevolkingszorg (TBZ) (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012). Onde In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe het TBZ wordt vormgegeven binnen de regio Haaglanden, en in het bijzonder binnen de gemeente Delft. Er zal voornamelijk worden gekeken naar de taken Omgevingszorg en Publieke Zorg, omdat dit onderzoek zich daarop focust. Voor deze twee taken zullen rollen worden benoemd. Deze rollen en aspecten zullen verder in dit rapport worden onderzocht op de mogelijkheid tot regionaliseren, om de opgestelde deelvragen te kunnen beantwoorden. Na het lezen van dit hoofdstuk is het voor u duidelijk hoe de gemeenten in de veiligheidsregio Haaglanden aan de taken binnen bevolkingszorg voldoen en hoe Publieke Zorg en Omgevingszorg zijn georganiseerd. Dit is relevant voor het onderzoek om een verschil te kunnen zien tussen de huidige bevolkingszorg organisatie, en de organisatie van een regionale structuur.

Team Bevolkingszorg

Iedere gemeente in de regio Haaglanden heeft een team bevolkingszorg. Het team bevolkingszorg is belast met het afstemmen, coördineren en aansturen van de gemeentelijke crisistaken (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012). Onder deze taken vallen Omgevingszorg en Publieke Zorg.

Elke taakorganisatie heeft een actiecentrum. In dit actiecentrum wordt vergaderd en worden taken uitgezet. De aard van de ramp of crisis bepaald welke medewerkers er in een actiecentrum van een taakorganisatie plaatsnemen. Elke taakorganisatie bestaat uit een aantal processen. Deze processen helpen bij het uitvoeren van de taak van de taakorganisatie (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012).

Elke taakorganisatie heeft een hoofd. Dit hoofd wordt de Hoofd Taakorganisatie genoemd (HTO). Het hoofd taakorganisatie is de voorzitter van zijn taakorganisatie en leidt de vergadering in het Actiecentrum. De hoofd taakorganisatie heeft inhoudelijk geen invloed in de taakorganisatie, maar hij leidt enkel de vergadering (Scheffers & van Zon, 2013).

Publieke Zorg

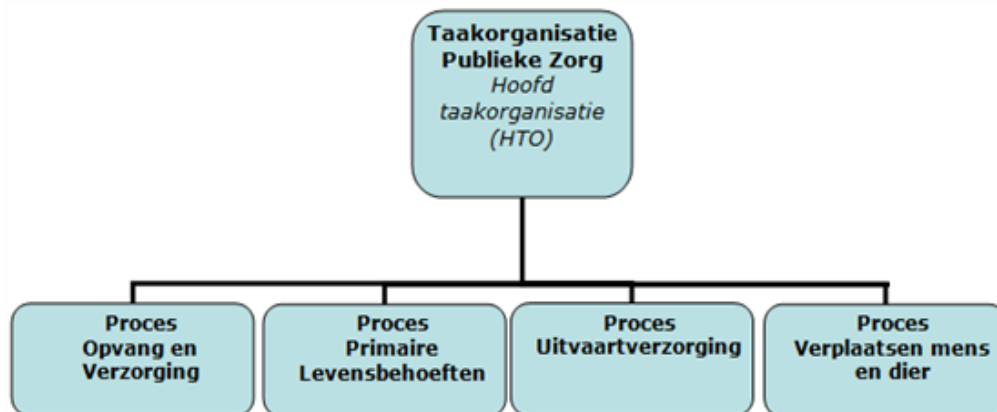
In de volgende paragrafen worden de verschillende processen binnen Publieke Zorg omschreven bij de veiligheidsregio Haaglanden. Dit wordt beschreven om inzicht te geven in de organisatie van deze taakorganisaties. Per proces wordt een omschrijving gegeven om duidelijk te maken waar het proces verantwoordelijk voor is. Ook wordt er beschreven welke rollen er binnen een proces zijn. Deze rollen worden beschreven om te kunnen onderzoeken of deze rol regionaal kan worden georganiseerd.

De taakorganisatie **Publieke Zorg** bestaat uit de volgende processen:

- Opvang en verzorging
- Primaire levensbehoeften
- Uitvaartverzorging
- Verplaatsen mens en dier

De taakorganisatie Publieke Zorg moet voldoen aan het voorzien in opvang en verzorging van de bevolking, zoals wettelijk verplicht is.

Het actiecentrum van deze taakorganisatie ziet er als volgt uit:

Figuur: Schematische weergave van de actiecentrum Publieke Zorg

Het actiecentrum Publieke Zorg bestaat uit een Hoofd Taakorganisatie en vier processen.

Opvang en verzorging

Het proces opvang en verzorging is verantwoordelijk voor de opvang en verzorging van betrokkenen ten tijden van en na afloop van een CRC. Naast mensen, is het proces opvang en verzorging ook verantwoordelijk voor het opvangen van dieren (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012).

Om aan deze taak te kunnen voldoen, levert het proces een teamleider opvang en verzorging aan het actiecentrum Publieke Zorg. Deze teamleider zorgt voor de coördinatie van de taken van het proces, het afstemmen met de overige processen binnen het actiecentrum en het contact met de opvanglocatie. Het proces levert ook een opvangteam. Dit team is verantwoordelijk voor de opvanglocatie. Dit team bestaat uit een hoofd opvanglocatie en een aantal opvangmedewerkers (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012). Hoe grootschaliger de opvang is, hoe meer medewerkers er zullen worden ingezet. Voor grootschalige opvang kan een sporthal worden geopend. Voor kleinschalige opvang wordt vaak uitgeweken naar cafés, buurthuizen of kerken.

Ter voorbereiding, heeft het proces een procesplan. In dit plan staan taakkaarten voor de verschillende rollen, allerlei locaties in de gemeente waar (grootschalig) opgevangen kan worden en contactgegevens van partners die ten tijden van een opvang kunnen helpen om bepaalde voorzieningen voor op de opvanglocatie te regelen. Hierbij moet gedacht worden aan winkelketens die kunnen zorgen voor eten en drinken, apotheken en cateringbedrijven. Deze afspraken zijn gemaakt om ten alle tijden te kunnen rekenen op bepaalde voorzieningen. Ook tijdens de nacht (Gemeente Delft, 2012).

Primaire levensbehoefte

Het proces primaire levensbehoefte is verantwoordelijk voor het verstrekken van voedsel, drinkwater, geld, kleding, medicijnen en tijdelijke huisvesting. Het proces komt in actie als er sprake is van uitval van nuts-, gas of telecomvoorzieningen (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012).

Het proces primaire levensbehoefte levert een teamleider primaire levensbehoeften aan het actiecentrum Publieke Zorg. Deze teamleider zorgt voor de coördinatie van de taken van het proces en het afstemmen met de overige processen binnen de taakorganisatie. Bij een CRC worden de taken voor het proces primaire levensbehoeften bij de gemeente Delft uitgevoerd door medewerkers van opvang en verzorging. Hier is voor gekozen omdat er zich nauwelijks een ramp voordoet waarbij het proces primaire levensbehoeften wordt opgestart en de taken voor de medewerkers van primaire levensbehoeften ook uitgevoerd kunnen worden door medewerkers die een opvang kunnen begeleiden (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012).

Ter voorbereiding, heeft het proces een procesplan. In het procesplan van primaire levensbehoeften staan taakkaarten voor de verschillende rollen, distributiepunten om water uit te delen en contactgegevens van partners die ten tijden van een opvang kunnen helpen om bepaalde voorzieningen voor op de opvanglocatie te regelen. Dit zijn dezelfde contactgegevens als bij het proces opvang en verzorging (Gemeente Delft, 2012).

Uitvaartverzorging

Het proces uitvaartverzorging draagt op een zorgvuldige wijze zorg voor bijzondere uitvaartzorg en/of de rouwverwerking die daarmee gepaard kan gaan. Dit is vooral van belang tijdens de nasefase (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012).

Het proces uitvaartverzorging levert een teamleider uitvaartverzorging aan het actiecentrum Publieke Zorg. Ter voorbereiding, heeft het proces een procesplan.

Verplaatsen mens en dier

Het proces verplaatsen mens en dier is verantwoordelijk voor het vervoeren van mensen en dieren (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012). Dit is meestal het vervoer van het rampterrein naar een opvanglocatie.

De rollen binnen het proces verplaatsen mens en dier worden ingevuld door het proces opvang en verzorging. Er wordt vanuit gegaan dat wanneer er mensen en/of dieren verplaatst moeten worden naar een opvanglocatie, deze taak ook vervuld kan worden door medewerkers die een opvang kunnen verzorgen (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012).

Ter voorbereiding, heeft het proces een procesplan. In dit procesplan staan alleen taakkaarten voor de verschillende rollen. Dit plan is bij de gemeente Delft niet aangevuld met contactgegevens. Deze gegevens worden vanuit het proces opvang en verzorging aangevuld (Gemeente Delft, 2012).

Binnen de taakorganisatie Publieke Zorg kunnen bij de regio Haaglanden de volgende rollen worden onderscheiden:

Rol
Hoofd Taakorganisatie Publieke Zorg
Teamleiders Publieke Zorg
Hoofd Opvanglocatie (Opvang en Verzorging)
Medewerkers Publieke Zorg

Bovenstaande rollen en aspecten zullen worden onderzocht op de mogelijkheid of regionaliseren de rol of het aspect efficiënter maakt.

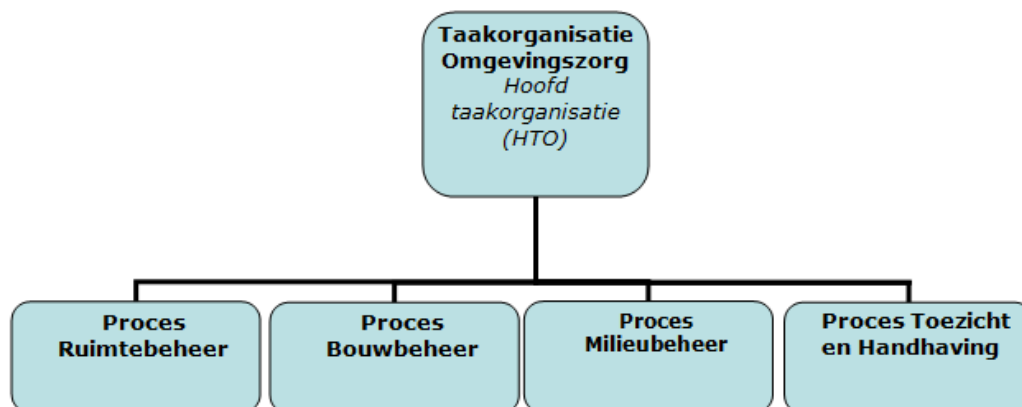
Omgevingszorg

In de volgende paragrafen worden de verschillende processen binnen Omgevingszorg omschreven bij de veiligheidsregio Haaglanden. Dit wordt beschreven om inzicht te geven in de organisatie van deze taakorganisatie. Per proces wordt een omschrijving gegeven om duidelijk te maken waar het proces verantwoordelijk voor is. Ook wordt er beschreven welke rollen er binnen een proces zijn. Deze rollen worden beschreven om te kunnen onderzoeken of deze rol regionaal kan worden georganiseerd.

De taakorganisatie **Omgevingszorg** bestaat uit de volgende processen:

- Ruimtebeheer
- Bouwbeheer
- Toezicht en Handhaving
- Milieubeheer

Het actiecentrum van deze taakorganisatie ziet er als volgt uit:

Figuur: Schematische weergave van het actiecentrum Omgevingszorg

Ruimtebeheer

Het proces ruimtebeheer is verantwoordelijk voor beheer van de openbare ruimte van de gemeente. Het gaat hierbij om het leveren van personele en materiële ondersteuning en van kennis van de infrastructuur bij de bestrijding van een (dreigende) CRC aan alle partijen die bij de bestrijding betrokken zijn (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012). De taken van het proces ruimtebeheer richten zich op het leveren van:

- Materiële zaken: Hierbij moet gedacht worden aan het plaatsen van afzettingen, verwijzings- en verkeersbeoording, het opruimen en inrichten van terreinen, opslag en transport;
- Personeel: Advies geven over het in te zetten materieel en de bediening van het materieel;
- Informatie over de infrastructuur binnen de gemeente (riolering, tunnels, draagkracht bruggen).

(Veiligheidsregio Haaglanden, 2012)

Het proces ruimtebeheer levert een teamleider ruimtebeheer aan het actiecentrum. Deze teamleider zorgt voor de coördinatie van de taken van het proces, het afstemmen met de

overige processen binnen de taakorganisatie en het leidinggeven aan zijn team. Afhankelijk van de aard van de CRC, worden er medewerkers ingezet die in het veld de taken van het hoofd uitvoeren (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012).

De taken van het proces ruimtebeheer verschillen niet met de taken van deze medewerkers in het dagelijks werk. Het enige verschil is dat de medewerkers van dit proces de taken van een andere leidinggevende krijgen, in dit geval de teamleider ruimtebeheer en dat zij de werkzaamheden in crisistijd moeten uitvoeren. Dit betekent een andere werk- en tijdsdruk. Het crisisproces ruimtebeheer sluit aan bij het dagelijkse proces beheer openbare ruimte bij de gemeente Delft. De mandaten en bevoegdheden die horen bij het proces beheer openbare ruimte komen overeen met de mandaten en bevoegdheden bij het proces ruimtebeheer (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012).

Ter voorbereiding, heeft het proces een procesplan. In beginsel wordt gebruik gemaakt van het eigen materieel, materiaal en personeel van de gemeente. Hiernaast zijn er waakvlamovereenkomsten gesloten met partijen die aanvullend materiaal, materieel en personeel kunnen leveren (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012). Deze contactgegevens worden in het procesplan bijgehouden.

Bouwbeheer

Het proces bouwbeheer is verantwoordelijk voor de gemeentelijke gebouwen, erfgoed en kunstwerken. Onder kunstwerken worden in deze context bijvoorbeeld viaducten verstaan. Het proces bouwbeheer is ook verantwoordelijk voor de veiligheid van gebouwen. Daarnaast is het proces bouwbeheer adviseur van de brandweer en andere diensten omtrent het instortingsgevaar van gebouwen en woningen en het geven van adviezen en opdrachten over het aanbrengen van noodvoorzieningen aan gebouwen en woningen (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012).

Het proces bouwbeheer levert een teamleider bouwbeheer het actiecentrum. Deze teamleider zorgt voor de coördinatie van de taken van het proces, het afstemmen met de overige processen binnen de taakorganisatie en het leidinggeven aan zijn team. Afhankelijk van de aard van de CRC, worden er medewerkers ingezet die in het veld de taken van het hoofd uitvoeren (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012).

De taken van het proces bouwbeheer verschillen niet met de taken van deze medewerkers in het dagelijks werk. Het enige verschil is dat de medewerkers van dit proces de taken van een andere leidinggevende krijgen, in dit geval de teamleider bouwbeheer en dat zij de werkzaamheden in crisistijd moeten uitvoeren. Dit betekent een andere werk- en tijdsdruk. Het crisisproces ruimtebeheer sluit aan bij het dagelijkse proces beheer openbare ruimte bij de gemeente Delft (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012).

Toezicht en Handhaving

Het proces Toezicht en Handhaving kan tijdens een CRC helpen met alle hand- en spandiensten en kennis en kunde, vanaf de grens van het rampengebied tot aan de grens van Delft. Toezicht en handhaving heeft geen taak in het rampengebied. Het taakveld van het proces Toezicht en Handhaving kan heel breed zijn. Zij kunnen bijvoorbeeld fungeren als postbode, om burgers snel te informeren, maar ze kunnen ook auto's wegslepen, hekken en gebouwen bewaken of helpen bij een opvang. Het proces Toezicht en Handhaving kan helpen met alle hand- en spandiensten.

Het proces Toezicht en Handhaving levert een teamleider Toezicht en Handhaving aan het actiecentrum. Deze teamleider zorgt voor de coördinatie van de taken van het proces, het afstemmen met de overige processen binnen de taakorganisatie en het leidinggeven aan zijn team. Afhankelijk van de aard van de CRC, worden er medewerkers ingezet die in het veld de taken van het hoofd uitvoeren.

Het proces Toezicht en Handhaving heeft geen procesplan.

Milieubeheer

Binnen het proces milieubeheer gaat het om de handhaving van de kwaliteit van het milieu en het herstel van het milieu of de leefomgeving en het inzamelen van besmette of verdachte waren om (verdere) besmetting te voorkomen. In aanvulling op de wettelijke zorgplicht het adviseert het proces betrokken partijen, voert het de wettelijke handhavingstaken van het milieu uit en coördineert het de lokale maatregelen met als doelstelling milieuschade en milieurisico's tijdens en na afloop van een CRS zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012).

Het proces milieubeheer wordt niet door de gemeente Delft zelf ingevuld. Deze taak is weggelegd bij de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH). Het proces Milieubeheer, en daarmee de ODH, levert een hoofd Milieubeheer aan de taakorganisatie Omgevingszorg. Dit hoofd zorgt voor de coördinatie van de taken van het proces, het afstemmen met de overige processen binnen de taakorganisatie en het leidinggeven aan zijn team. Afhankelijk van de aard van de CRC, worden er medewerkers ingezet die in het veld de taken van het hoofd uitvoeren (Veiligheidsregio Haaglanden, 2012).

Binnen de taakorganisatie Omgevingszorg zijn bij de regio Haaglanden de volgende rollen te onderscheiden:

Rol
Hoofd Taakorganisatie Omgevingszorg
Teamleiders Omgevingszorg
Medewerkers Omgevingszorg

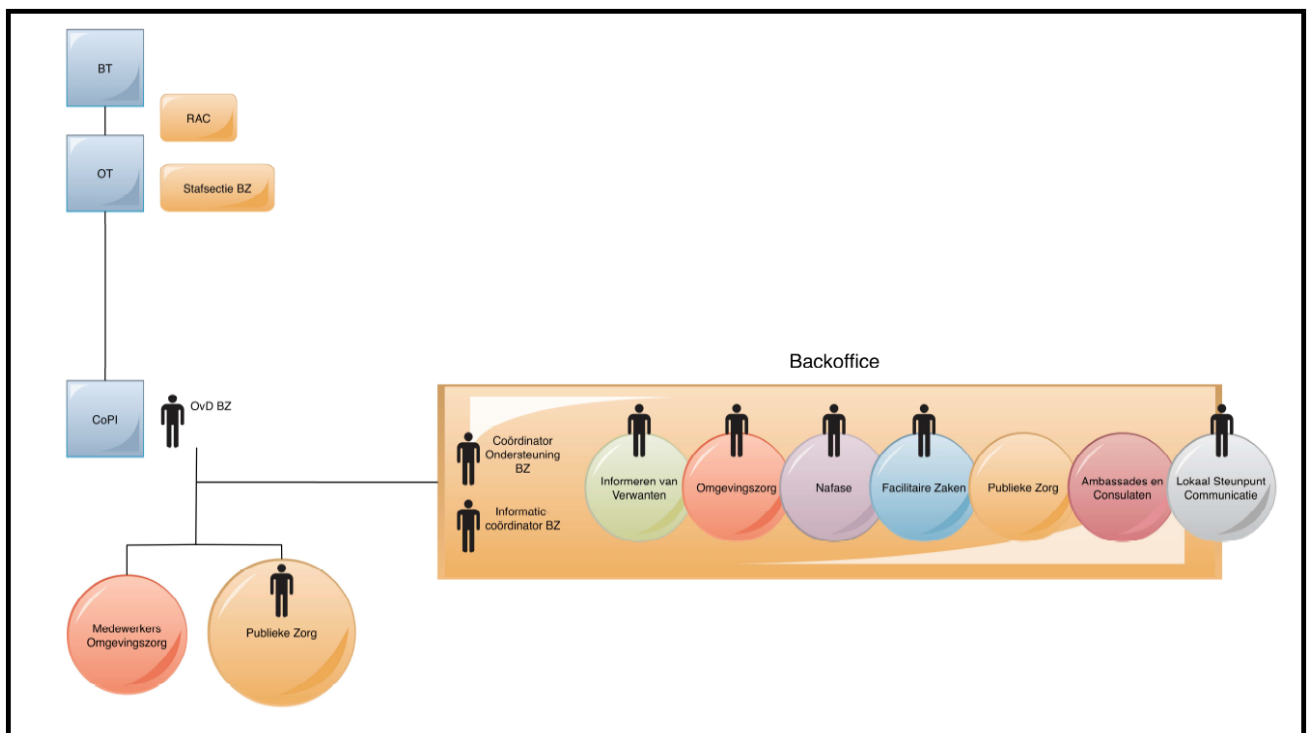
Bovenstaande rollen en aspecten zullen worden onderzocht op de mogelijkheid of regionaliseren de rol of het aspect efficiënter maakt.

Waar er bij Publieke Zorg nauwelijks overeenkomsten zijn te vinden tussen de taken en rollen met de dagelijkse werkzaamheden van de gemeentefunctionarissen, is dit bij Omgevingszorg wel het geval. Het enige verschil tussen de rollen bij bevolkingszorg en de functies in de dagelijkse werkzaamheden, is dat de taken op een ander tijdstip en onder een andere druk uitgevoerd moeten worden.

10.4 Bijlage 4: Bevolkingszorg in de veiligheidsregio Kennemerland

Veiligheidsregio Kennemerland streeft naar een eigentijdse en realistische bevolkingszorg. (Veiligheidsregio Kennemerland, 2013) Realistisch wil zeggen dat de zorg aansluit bij de behoefte van de burger. Er moet goed worden onderzocht wat burgers willen tijdens een ramp of een crisis. Een overheid die alles voor hen regelt of een overheid die enkel faciliteert? Er moet rekening worden gehouden met de veranderende behoefte van de samenleving. (Zijm, 2014) Onder realistisch wordt verstaan een bevolkingszorg die aansluit bij hoe betrokken inwoners en gemeentefunctionarissen handelen. Daarbij is het streven om de werkzaamheden in het kader van bevolkingszorg zo veel mogelijk te laten aansluiten bij de reguliere werkzaamheden van gemeentefunctionarissen. Bovendien geldt dat daar waar andere partijen beter in staat zijn om een taak uit te voeren, het de voorkeur heeft om deze taak ook bij die partij te beleggen. (Veiligheidsregio Kennemerland, 2013)

In mei 2012 is Kennemerland begonnen met de regionalisatie van bevolkingszorg. De 10 gemeenten zijn een intergemeentelijke crisisorganisatie gestart. (Sterken, 2012) Dit was stap 1 naar een professionaliseringsslag. Nu is Kennemerland bezig met stap 2. Hierbij moet de bevolkingszorg passen binnen de visie van Bruinooge en het project GROOT, GROTER. (Zijm, 2014)

Kennemerland noemt de organisatie van de bevolkingszorg “de aangesloten bevolkingszorg.” (Zijm, 2014) De bevolkingszorgorganisatie van Kennemerland wordt bemenst door (inter)gemeentelijke medewerkers (Veiligheidsregio Kennemerland, 2013).

Niet alle rollen uit de crisisorganisatie zijn regionaal georganiseerd. De actieteams worden geleverd vanuit een intergemeentelijke pool. Het gaat hierbij om de hoofden en de

medewerkers. Bij de expertteams³ worden alleen de hoofden uit regionale pools gehaald. De medewerkers worden lokaal geleverd.

Regionaal	Lokaal
Officier van Dienst Bevolkingszorg	Hoofd Facilitaire Zaken
Hoofd Publieke Zorg	Medewerkers Omgevingszorg
Coördinator Ondersteuning Bevolkingszorg	Medewerkers Nafase
Informatiecoördinator Bevolkingszorg	
Hoofd Informeren van Verwanten	
Hoofd Omgevingszorg	
Hoofd Nafase	

De bevolkingszorgprocessen worden direct aangestuurd door de Officier van Dienst Bevolkingszorg (OVD BZ). Hierdoor ligt het mandaat laag in de organisatie. Hij/zij schat in of en welke gemeentelijke processen geactiveerd dienen te worden en hij/zij stuurt de hoofden van deze processen aan. Het hoofd Publieke Zorg (en eventueel één of meerdere medewerkers) en de medewerkers Omgevingszorg bevinden zich in ook ‘het veld’ bij het incident. Afstemming tussen de Ovd-Bz en deze functionarissen vindt plaats in een eigen ‘motorkapoverleg’ bij het incident. Tussentijds gaat de Ovd-Bz naar het CoPI.

Om de OVD BZ bij de uitvoering van de acute processen in ‘het veld’ , voor het uitvoeren van de processen waar in het veld geen tijd voor is en die op afstand uitgevoerd kunnen worden of niet acuut zijn, heeft de Officier van Dienst – Bevolkingszorg de beschikking over een Backoffice in het gemeentehuis van een van de aangewezen gemeenten. De verschillende actie- en expertteams in de Backoffice zijn zelfsturend. De medewerkers van de actieteam hebben een taakaccent (specifiek proces), maar kunnen, afhankelijk van de situatie, als dat noodzakelijk is ook ingezet worden voor andere processen. Contact tussen de Officier van Dienst en de Backoffice verloopt centraal via de Coördinator Ondersteuning Backoffice in de Backoffice.

De Backoffice is aangesloten op het netcentrisch Landelijk Crisismanagement Systeem (LCMS) via het Hoofd Informatie Bevolkingszorg. Daarnaast kan de Ovd-Bz informatie die multidisciplinair relevant is inbrengen in het CoPI.

Een centrale rol in de Backoffice vervult de Coördinator Ondersteuning Backoffice. Hij of zij vormt het eerste aanspreekpunt voor de Ovd-Bz en de hoofden van de verschillende processen wanneer het gaat om extra ondersteuning, bijvoorbeeld in de vorm van bemensing (inroepen van specifieke kennis en/of extra capaciteit), toegang tot (lokale) gegevens (zoals de GBA en informatie over vergunningen) en/of andere specifieke wensen en eisen. De Coördinator Ondersteuning Backoffice zorgt daarnaast voor de inbreng van lokale kennis richting Ovd-Bz en hoofden van de actieteam. Daarvoor wordt hij of zij bijgestaan door een lokale AOV-er of andere geschikte lokale gemeentefunctionaris die de weg weet in de betreffende gemeente.

³ Een expertteam is een team dat met een specifieke expertise een bijdrage levert.

De Backoffice ondersteunt de OvD-Bz en pakt zaken op waar in het veld geen tijd voor is. Daarnaast worden in de Backoffice (onder verantwoordelijkheid van de Officier van Dienst – Bevolkingszorg) de processen uitgevoerd die niet in het veld hoeven/kunnen worden uitgevoerd of niet acuut zijn. In de Backoffice kunnen de volgende teams actief zijn:

1. Informeren Verwanten,
2. Omgevingszorg,
3. Nafase
4. Facilitaire Zaken.

Daarnaast zijn er mogelijk medewerkers van het team Publieke Zorg in de Backoffice actief onder eindverantwoordelijkheid van het hoofd Publieke Zorg die ter plaatse is (in eerste instantie bij het incident en later bij de eventuele opvanglocatie). Los van voornoemde processen kunnen op het gemeentehuis ook het Lokaal Steunpunt Communicatie en het proces Ambassades en Consulaten worden opgestart (het hoofd van het actieteam Ambassades en Consulaten neemt plaats in het ROT). Ieder team in de Backoffice opereert zelfstandig vanuit haar specifieke taken en verantwoordelijkheden. De medewerkers van de actieteams hebben een taakaccent (specifiek proces), maar kunnen, afhankelijk van de situatie, als dat noodzakelijk is ook ingezet worden voor andere processen. Indien noodzakelijk wordt afstemming gezocht tussen de hoofden en/of medewerkers van verschillende teams. De Backoffice als geheel werkt als een toegewijd team welke aan de ene kant is gestandaardiseerd op basis van de in de wet genoemde procesindeling Bevolkingszorg, maar aan de andere kant helemaal op maat wordt gemaakt aan de hand van de crisis en/of ramp. Dit zorgt voor een flexibele samenstelling die is toegespitst op het zich voordoende incident of de crisis en de daarbij behorende specifieke behoeften van de burger.

De Backoffice is geen besluitvormend orgaan. De OvD-Bz stuurt de processen aan en neemt de fundamentele besluiten. De Backoffice is ondersteunend. Kleine beslissingen die nodig zijn om een proces goed te laten verlopen, worden door het betreffende actie-/expertteam zelf genomen.

GRIP 1:

Via een C2000 pager wordt de Officier van Dienst Bevolkingszorg (OVD BZ) gealarmeerd. Hij of zij neemt dan plaats in het CoPI. Per incident beslist de OVD BZ welke processen van Bevolkingszorg in werking moeten treden. De hoofden/medewerkers van de processen/teams die in werking treden worden vervolgens geïnformeerd of gealarmeerd.

GRIP 2:

De OVD BZ wordt via de C2000 pager automatisch gealarmeerd door de meldkamer. Ook de gemeentefunctionaris in het ROT en de stafsectie Bevolkingszorg worden gealarmeerd. Het hangt van de situatie af of er bevolkingszorg nodig is en of/waar de OvD-Bz ergens opkomt. Dit kan de Backoffice zijn, indien (bepaalde) gemeenteprocessen zijn geactiveerd, of waar hij/zij op dat moment nodig is.

GRIP 3 en 4:

Bij GRIP 3 en GRIP 4 worden, naast de OvD-Bz, automatisch de volgende functies gealarmeerd of geïnformeerd door de meldkamer: de gemeentefunctionarissen in het OT (en stafsectie Bevolkingszorg) en BT, het RAC, team Publieke Zorg (hoofd en

medewerkers), de Coördinator Ondersteuning Backoffice en het Hoofd Informatie Bevolkingszorg. Het hoofd van het proces/actieteam Publieke Zorg en (een deel van) de medewerkers van het proces/actieteam Publieke Zorg en het proces/expertteam Omgevingszorg gaan naar de plaats incident. De overige hoofden en medewerkers van de processen nemen plaats in de Backoffice in het gemeentehuis op één van de aangewezen locaties (gemeentehuis van Haarlem, Haarlemmermeer, Velsen, Beverwijk of Heemskerk). Afhankelijk van de situatie zal de locatie van de Backoffice worden bepaald.

10.5 Bijlage 5: Vragenlijst interviews

10.5.1 Interviewvragen geregionaliseerde regio's

Hoe is de bevolkingszorg binnen jullie regio of gemeente georganiseerd?

- In vergelijking tot de vorige organisatie van de bevolkingszorg; wat bevalt er aan de regionalisatie en wat bevalt er niet aan?
- Welke zaken hebben jullie nog lokaal georganiseerd? Zijn er specifieke rollen die nog lokaal zijn georganiseerd?

Door welke organisaties zijn de rollen in de crisisorganisatie ingevuld?

- Wie betaalt de uren van de medewerkers?
- Wie betaalt het OTO programma?

Met welke reden zijn jullie gaan regionaliseren?

Waren of zijn er (praktische) knelpunten?

- Zijn er bepaalde systemen die nodig zijn bij een taak binnen een proces waardoor regionalisering niet mogelijk was?
- Is er bij een bepaalde taak binnen een proces lokale kennis nodig waardoor regionalisering niet mogelijk was?
- Draait jullie crisisorganisatie op hard piket?

Is jullie regionale crisisorganisatie al een keer ingezet tijdens een echte ramp of crisis?

Is de regionalisering van de crisisorganisatie een kostenbesparing gebleken?

Hoe heeft de regio het geregeld met de mandatering van het personeel dat wordt ingezet voor een andere gemeente?

Hoe heeft de regio het geregeld met de verzekering van het personeel dat wordt ingezet voor een andere gemeente?

10.5.2 Interviewvragen lokale regio's

Is bevolkingszorg in uw veiligheidsregio georganiseerd volgens het Referentiekader Regionaal Crisisplan? (In taakorganisaties ed.)

Is er een reden voor de huidige bevolkingszorg organisatie?

In hoeverre denkt u dat deze organisatie efficiënt is?

Zou regionalisering van rollen in de crisisorganisatie een efficiëntieslag zijn? (Een rol wordt dan ingevuld vanuit een regionale pool)

Hoeveel medewerkers zijn er (ongeveer) werkzaam binnen de crisisorganisatie van uw gemeente / veiligheidsregio?

In hoeverre wordt er bij Publieke Zorg ingespeeld op de zelfredzaamheid van de burger bij de organisatie van bevolkingszorg?

Worden de taken van Publieke Zorg uitgevoerd door de gemeente zelf of wordt hier de hulp van bijvoorbeeld het Rode Kruis bij gevraagd?

10.5.3 Interviewvragen gemeente Delft

Algemeen:

- Zijn de rollen binnen jouw proces op basis van werving en selectie of op basis van functie?
- In hoeverre is het lastig om de medewerkers te motiveren voor een rol in de crisisorganisatie?

Omgevingszorg:

- Een regionale pool voor de rol Hoofd Taakorganisatie Omgevingszorg. Welke voordelen en welke nadelen gaat dit met zich meebrengen?
- Welke rollen / aspecten binnen de processen Ruimtebeheer en Bouwbeheer kunnen regionaal worden georganiseerd?
- Welke taken heeft het proces Handhaving binnen jullie gemeente?

Publieke Zorg

- Een regionale pool voor de rol Hoofd Taakorganisatie Publieke Zorg. Welke voordelen en welke nadelen gaat dit met zich meebrengen?
- Een regionale pool voor de rol Hoofd Opvanglocatie. Welke voordelen en welke nadelen gaat dit met zich meebrengen?
- Is het mogelijk om regionaal een aantal grote opvanglocaties te organiseren?
- Wat heeft jouw voorkeur: Een regionaal opvangteam gevuld door medewerkers uit de negen gemeenten, een lokaal opvangteam per gemeente of opvang laten uitvoeren door een instantie die hiervoor beter geëquipeerd is (zoals het NRK)?
- Wat is de rol van het proces uitvaartverzorging?

10.5.4 Interviewvragen veiligheidsregio Haaglanden

Algemeen:

- Zijn de rollen binnen de gemeente ingevuld op basis van werving en selectie of op basis van functie?
- In hoeverre is het lastig om de medewerkers te motiveren voor een rol in de crisisorganisatie?
- Welke rollen binnen de gemeente hebben hard piket?

Omgevingszorg:

- Een regionale pool voor de rol Hoofd Taakorganisatie Omgevingszorg. Welke voordelen en welke nadelen gaat dit met zich meebrengen?
- Welke rollen / aspecten binnen de processen Ruimtebeheer en Bouwbeheer kunnen regionaal worden georganiseerd?
- Welke taken heeft het proces Handhaving binnen jullie gemeente?

Publieke Zorg

- Een regionale pool voor de rol Hoofd Taakorganisatie Publieke Zorg. Welke voordelen en welke nadelen gaat dit met zich meebrengen?
- Een regionale pool voor de rol Hoofd Opvanglocatie. Welke voordelen en welke nadelen gaat dit met zich meebrengen?
- Is het mogelijk om regionaal een aantal grote opvanglocaties te organiseren?
- Wat heeft jouw voorkeur: Een regionaal opvangteam gevuld door medewerkers uit de negen gemeenten, een lokaal opvangteam per gemeente of opvang laten uitvoeren door een instantie die hiervoor beter geëquipeerd is (zoals het NRK)?
- Wat is de rol van het proces uitvaartverzorging?

10.6 *Bijlage 6: Uitwerking Interviews*

10.6.1 Interviews geregionaliseerde veiligheidsregio's

Veiligheidsregio Brabant Zuidoost Interview Bas Peute

Naam	Bas Peute
Organisatie	Veiligheidsregio Brabant Zuidoost
Functie	Beleidsadviseur Bevolkingszorg
Rol tijdens een crisis	Hoofd Publieke Zorg
Datum interview	12-3-2014 11:00 – 12:15
Duur interview	75 minuten
Locatie interview	Deken van Somerenstraat 2, 5600 AE Eindhoven

De regio Brabant Zuidoost heeft een regionale crisisorganisatie. De grootste risico's in de regio zijn:

- Natuurbranden
- Dierziekten
- Evenementen
- Risicolocaties (Eindhoven Airport, Snel transport Edco, Nyrstar)

Er is een projectgroep opgesteld met een goede mix tussen van alle gemeenten. Hierdoor was er voldoende draagvlak. De coördinerend gemeentesecretaris is de trekker van het project geworden. Tijdens de implementatie zijn de gemeentesecretarissen, de burgemeesters en de ambtenaren rampenbestrijding voortdurend op de hoogte gehouden. Hierdoor zijn zij echt betrokken bij het proces en hebben zij alles meegemaakt. Dat heeft er uiteindelijk voor gezorgd dat er voldoende draagvlak was. Hierdoor werd het niet het plan van het clubje dat er mee bezig is, maar van de hele regio. Hierdoor is het plan redelijk snel kunnen komen.

In het plan stond dat er een regionaal bureau moest komen om de zaken rondom bevolkingszorg te coördineren. Bas Peute is een van de werknemers hiervan. Er is werk voor 4,7 fte, maar er was budget voor slechts 3 fte. Daarom wordt er nog altijd wat gevraagd van de ambtenaren rampenbestrijding van de gemeenten. Zij moeten nog plaatsnemen in werkgroepen voor de processen bevolkingszorg en het opleiden, trainen en oefenen. Nadat het organisatieplan geaccordeerd is hebben alle gemeenten het plan voorgelegd en laten verklaren dat zij hiermee akkoord gaan. Vervolgens is er een samenwerkingsovereenkomst geschreven en door alle gemeenten getekend. Daar staat ook weer in dat de gemeenten mensen leveren voor de processen en dat zij mensen moeten vrijmaken voor het opleiden, trainen en oefenen.

Er is op basis van een rekenmodel bepaald hoeveel mensen elke gemeente moet leveren. Dit model was in eerste instantie is men uitgegaan van de leidraad operationele prestaties. Dat was al voor de regionalisatie. Daarin is een berekening gemaakt dat als je alles goed wilt doen, per gemeente, 140 mensen nodig hebt. Om het 24 uur per dag door te kunnen laten draaien. Dit is niet op te leiden, te trainen of te oefenen. Toen is er gezegd, dat kan ook met minder. Men heeft wel als uitgangspunt gebruikt dat er meerdere incidenten tegelijk kunnen gebeuren of incidenten die lang duren en ambtenaren op vakantie zijn. Er is uitgegaan van

een factor 5. Men ging naar 750 mensen voor de hele regio. Men had er daarvoor 2900 nodig en had er rond de 1300. 750 is het maximum. Men is nog aan het kijken om dit naar beneden te brengen en samen te werken met andere partners. Nu zitten ze op 276 mensen in de regionale processen bevolkingszorg.

Nagenoeg alle processen zijn geregionaliseerd. Op een paar processen na:

- Ruimtebeheer; hekwerken en riolering; Hoofd Omgevingszorg wel regionaal
- Bouwbeheer;
- Bestuursondersteuning
- Facilitair

Milieubeheer is wel regionaal. Er is een regionaal team, bestaande uit medewerkers van de 21 gemeentes, en daarnaast kan dat aangevuld worden met kennis vanuit de omgevingsdienst.

Communicatie vindt altijd plaats vanuit Eindhoven. Uitwijklocatie is Helmond. Hiervoor is gekozen omdat deze twee gemeenten de grootste communicatieafdelingen hebben en de faciliteiten daardoor bij deze gemeenten het beste zijn. Alle andere processen vinden plaats in de getroffen gemeente.

Er is geen Team Bevolkingszorg. De processen zijn ondersteunend aan de Hoofd Sectie Bevolkingszorg in het ROT (in Brabant Zuidoost noemen ze deze persoon de Algemeen Commandant Bevolkingszorg). De hoofden van de taakorganisaties zitten in een sectie bevolkingszorg. Zij sturen de teamleiders van de taakorganisaties aan. Het ROT vindt plaats op kantoor van de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost in Eindhoven. De hoofden taakorganisaties zitten in de sectie bevolkingszorg een kamer naast het ROT. De AcBz krijgt in het ROT opdrachten die hij uitzet bij de sectie bevolkingszorg. Er is na elke ROT vergadering even een korte vergadering middels de BOB structuur tussen de AcBz en de hoofden taakorganisatie om het beeld weer even door te nemen en de taken uit te zetten. Vervolgens worden de opdrachten doorgezet naar de processen (de teamleiders). De AcBz stemt af tussen de diensten (politie, GHOR, Brandweer).

Omgevingszorg wordt niet standaard gealarmeerd. Dit valt onder het hoofd Publieke Zorg. Als er ramp zich voordoet waarbij Omgevingszorg nodig is, dan wordt deze door het hoofd Publieke Zorg opgeroepen. Dit is volgens het knoppenmodel.

De regio heeft dezelfde processen als de gemeente Delft, behalve Toezicht en Handhaving.

Bouwbeheer en Ruimtebeheer zijn lokaal omdat deze twee processen dusdanig veel lokale kennis nodig hebben, dat een regionalisatie geen kwalitatieve verbetering gaat geven. Denk aan tekeningen, rioleringsstelsels ed.

De omgevingsdienst in de regio van Brabant Zuidoost beperkt zich nog tot de wettelijke taken. Als je naar de omgevingsvergunning gaat kijken, dan zit daar nog veel meer in. Dan zit ook bouw en ruimte daarbij. Dus als in de toekomst deze taken over zouden gaan naar de omgevingsdienst en bij de omgevingsdienst eigenlijk zowel ruimte, bouw als milieu zit, dan kan het wel.

Daarnaast liggen de werkzaamheden van bouwbeheer en ruimtebeheer dusdanig dicht bij de werkzaamheden van deze medewerkers in de dagelijkse gang, dat hier niet eens zo veel aan getraind of geoefend hoeft te worden.

De taakorganisaties Informatie en Ondersteuning zijn samengevoegd.

Opvang en verzorging en primaire levensbehoeften is regionaal georganiseerd. De 21 gemeenten vormen samen een team. Er is een verdeelsleutel. Iedere gemeente levert een x aantal personen aan het team (op basis van het aantal inwoners). Hierbij hebben Eindhoven en Helmond wel een iets andere sleutel. Die is naar beneden geschroefd, omdat een regionalisering voor hen anders veel duurder werd dan een lokale crisisorganisatie. Het opvangteam wordt via een communicator opgeroepen. Degene die reageert, die komt. Dit is een belcomputer. Dit is zacht piket.

Hard piket: hoofd Publieke Zorg, hoofd communicatie, De AcBz, de OVD BZ, communicatieadviseur GBT ROT en COPI,

Er is besloten om de teams iets groter te maken, iets meer teamleiders, zodat er met vrije instroom via zacht piket kan worden gewerkt. Dan moeten er wel iets meer medewerkers worden opgeleid, maar dat is goedkoper dan hard piket.

Uitvaartverzorging

Voor het proces uitvaartverzorging heeft Brabant Zuidoost een overeenkomst met Monuta. Monuta ondersteunt en geeft advies. Dit proces richt zich niet zo zeer op het verzorgen van een uitvaart. Dit is een taak voor de betrokken familie. Het richt zich op de collectieve rouwverwerking. Denk hierbij aan stille tochten, herdenkingsdiensten en herdenkingsplaatsen. Er is overwogen om dit onder te brengen bij nafase. Echter zal je een aantal zaken bij dit proces al vrij snel moeten organiseren. Herdenkingsplaatsen bijvoorbeeld zullen al tijdens de crisis moeten worden aangewezen om er voor te zorgen dat deze plaatsen niet door burgers zelf worden gekozen. En dat kan een plek zijn die een gemeente helemaal niet wil hebben. Daarvoor moet je snel zijn. Nafase komt pas in actie na de ramp. Dit proces hoeft niet binnen 90 minuten aanwezig te zijn. Hierbij heb je meer tijd.

De regio Brabant Zuidoost is nog wel georganiseerd in processen en niet enkel in taakorganisaties. Men is begonnen met de processen zoals men die in het verleden kende. Die heeft men in dit model gegoten. Model van het referentiekader, met de deelprocessen er onder. Ze zijn nu aan het kijken welke processen men samen kan voegen. Voor ieder regionaal team is er een introductiebijeenkomst gehouden en volgens hen kun je opvang en verplaatsen mens en dier best samenvoegen. Dit kan een proces zijn. Maar ze wilden het nu nog even apart hebben. De werkgroepen zijn nu wel samengevoegd.

De regio heeft geen strenge werving en selectie laten plaatsvinden. De ambtenaar rampenbestrijding van de gemeente moet leveren. Hij keek binnen zijn organisatie wie geschikt was en wie er wil. Deze taak is binnen de gemeente zelf uitgevoerd. Hieraan hebben zij geen selectiecriteria aan gekoppeld. De wil is belangrijker dan de competentie. Dat is met opleiden, trainen en oefenen bij te brengen. Als blijkt dat dit toch niet gelukt is, dan moet er afscheid worden genomen van die persoon.

Procesplannen

Ieder proces heeft een draaiboek. Er is een regionaal format. De draaiboeken worden door de werkgroepen uitgewerkt en beheerd. Dat geldt zowel voor de regionale als voor de lokale draaiboeken.

Alle 21 gemeentes hebben een of meerdere opvanglocaties. Deze staan in het draaiboek. Er zijn wel een aantal grotere locaties in de regio. Mocht er een grote opvang plaats moeten vinden, dan kunnen slachtoffers naar een van die opvanglocaties (Veldhoven). Dit zijn voornamelijk sporthallen maar in Veldhoven hebben ze bijvoorbeeld Koningshof. Dat is een groot Congresgebouw met hotel erbij.

Inzet

Er zijn een aantal kleine incidenten geweest. Bijvoorbeeld brand gemeentehuis Waalre (GRIP 3). Maar speelden niet veel processen bevolkingszorg. Communicatie en nafase. Maar hier is niet echt het team bij betrokken geweest.

Uitval C2000; ging vooral om communicatie

Repatriëring vanuit Sudan; Opvang en registratie.

Hoofd Publieke Zorg ter plaatsen?

Bij deze regio ligt deze taak bij de OVD BZ. De hoofd opvanglocatie is ter plaatsen.

Mandaten

De AcBz is gemandateerd om de processen bevolkingszorg op te starten en uit te voeren. Dit is onder gemandateerd aan het hoofd Publieke Zorg. Dus namens de AcBz wordt dit uitgevoerd. Als er kosten aan verbonden zijn, hoge kosten, dan wordt het altijd eerst voorgelegd aan het bestuur. De acbz moet filteren wat er bestuurlijk bekeken moet worden.

Er zijn momenteel 8 acbz. Deze zijn op hard piket. Sinds kort is er een lijst met alle 21 gemeenten. Zodra een vacature komt weet de andere gemeente al dat die aan de beurt is. Ze hadden liever een groepje van 6 personen gehad. De andere hard piket pools zijn ook gevuld met 6 medewerkers, maar de gemeentesecretarissen vonden de belasting dan te groot. Nu moeten er veel mensen worden opgeleid voor een rol.

Grootste struikelblokken waren dat er geen bestuurlijk draagvlak was en dat er ambtelijk niet voldoende capaciteit aan werd gegeven.

De acbz zijn gemeentesecretarissen. Die kan door zijn dagelijkse werkzaamheden goed filteren wat er bestuurlijk bekeken moet worden en wat niet.

Communicatie

Via telefoon en LCMS. Niet via C2000. Er loopt nu een proef voor leden van het COPI om te kunnen communiceren via het KAKO via het C2000. Als dit bevalt gaat Bevolkingszorg in het COPI ook via dit meedoen.

Budget

2009 was een meetmoment. Er is gekeken wat iedere gemeente uitgaf aan rampenbestrijding. Een van de uitgangspunten bij de opdracht was dat de kosten neutraal moesten. Er werd uitgegaan van het budget van de gemeenten voor crisisbeheersing in 2009. Nu willen gemeenten bezuinigen, maar de regionalisering is kosten neutraal en geen bezuiniging. Kostenbesparing is niet het uitgangspunt. OTO programma wordt betaalt door de gemeenten. 30.000, dit zijn de regionale processen. Lokale processen moeten zij zelf organiseren.

Opvangteam opleiden

Ze hebben een overeenkomst met het Rode Kruis. De regio levert alleen een coördinator op de opvanglocatie en een ondersteuner op locatie en een teamleider en ondersteuner in AC. Vorig jaar is er voor het hele opvangteam een table top oefening georganiseerd. En ze hebben meegedraaid met een landelijke oefening in het kader van repatriëring. Rode Kruis bevalt erg goed. In het begin waren er wat strubbelingen. Maar nu is het goed afgestemd.

Personeel inzetten in andere Gemeente

Alle medewerkers van het regionaal team zijn aangesteld op basis van CAR UWO artikel 15.1.11. Op basis van dit artikel kunnen gemeente ambtenaren door hun eigen bestuur aangesteld worden om ook taken uit te voeren binnen de veiligheidsregio als intergemeentelijke crisisorganisatie. Als zij aangesteld zijn blijven zij binnen hun eigen rechtspositie (verzekering etc.) van hun eigen gemeente. Dus de uren en reiskosten etc. worden door de eigen gemeente betaald. Zo is dat allemaal afgedekt.

Grootste voordelen regionalisering:

- Minder mensen; beter oefenen en vaker oefenen
- Hard Piket (sleutelfuncties)
- Kennen en gekend worden; aan het begin een nadeel. Nu kleiner clubje van mensen die vaker aan bod komen. Aan het begin was het lastig omdat mensen van andere gemeenten elkaar ineens tegen kwamen

Veiligheidsregio Kennemerland Interview Larissa Zijm

Naam	Larissa Zijm
Organisatie	Gemeente Haarlemmermeer
Functie	Adviseur Openbare Orde en Veiligheid
Rol tijdens een crisis	
Datum interview	28-2-2014 11:30 – 12:40
Duur interview	70 minuten
Locatie interview	Raadhuis, gemeente Haarlemmermeer, Raadhuisplein 1, 2130 AG Hoofddorp

Larissa Zijm is werkzaam voor de gemeente Haarlemmermeer als adviseur Openbare Orde en Veiligheid. Hiervoor was zij werkzaam als adviseur crisisbeheersing bij de gemeente Den Helder. Bij de gemeente Haarlemmermeer is Larissa in een werkgroep gestapt genaamd BOOK: Bevolkingszorg Op Orde Kennemerland. Deze werkgroep bestaat uit 5 personen: een medewerker van het Bureau Bevolkingszorg namens de coördinerend gemeente secretaris (van de VR Kennemerland) en de adviseurs Openbare Orde en Veiligheid van de gemeenten Uitgeest, Heemskerk en twee adviseurs van de gemeente Haarlemmermeer.

Kennemerland bestaat uit 10 gemeenten:

- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Velzen
- Beverwijk
- Heemskerk
- Uitgeest
- Heemstede
- Haarlemmerliede en Spaarnwoude
- Bloemendaal
- Zandvoort

De grootste risico's in de regio zijn:

- Schiphol
- Tata Stiel (IJmuiden)
- Noordzeekanaal (veel grote industriële projecten)
- Circuit Zandvoort
- Mysterieland, Bevrijdingspopfestival
- Bazaar Beverwijk

In mei 2012 is Kennemerland begonnen met regionaliseren. De 10 gemeenten zijn een intergemeentelijke crisisorganisatie gestart. Dit was stap 1 naar een professionaliseringsslag. Nu is Kennemerland bezig met stap 2. Hierbij moet de bevolkingszorg passen binnen de visie van Bruinooog en het project GROOT, GROTER. De vragen wat wordt er van de gemeente verwacht? En hoe kan de gemeente daar het beste bij aansluiten? Staan daarin centraal. De bedoeling is een club van 100 mensen voor de hele regio bezig te laten zijn met

bevolkingszorg. Die mensen moeten er zelf voor gekozen hebben, zichzelf hebben aangemeld, door selectietraject om te kijken of ze er echt geschikt voor zijn en door een goed opleidingstraject. Het is niet zo zeer een efficiëntieslag qua financiën, maar vooral een kwalitatieve slag, omdat medewerkers vaker aan bod komen. Het is zonde om een grote groep mensen half op te leiden voor iets wat weinig gebeurt. Bij veel gemeenten hebben mensen een rol in de crisisorganisatie ooit is gekregen omdat zij bijvoorbeeld bij burgerzaken werken. Deze mensen zijn vaak niet gemotiveerd om naar trainingen en oefeningen te gaan. Kennemerland kiest er voor om naar een kleine groep mensen terug te gaan die gemotiveerd zijn om zich aan te melden en om met crisisbeheersing aan de slag te gaan. Door minder mensen te hebben, komen zij vaker aan de beurt en hebben ze meer ervaring. Kennen en gekend worden is ook een groot voordeel.

De essentie van het Bruinooge rapport is een verandering van de samenleving. Nederland veranderd van een verzorgingsstaat in een participatiesamenleving. De burger is zelfredzaam geworden en daar hoeft de overheid niet meer alles voor te regelen. Het uitgangspunt van de bevolkingszorg bij Kennemerland is dan ook zelfredzaamheid. De mensen die zich kunnen redden, redden zich wel. Iedereen heeft een mobieltje om familieleden te bellen en kunnen zelf onderdak regelen. Bij verschillende rampen die gebeurt zijn, blijkt ook dat burgers elkaar helpen. Dat er toevallig een arts in het veld is en de mensen helpt met het geven van eerste hulp. Dat is het uitgangspunt. Kennemerland focust zich op mensen die zichzelf niet kunnen redden. In de regio Kennemerland gaat het dan bijvoorbeeld op Schiphol om mensen die de Nederlandse taal niet spreken of die hun paspoort kwijt zijn. In de dagelijkse gang van zaken gaat het dan om verzorgingshuizen of mensen die zwaar getraumatiseerd zijn. Als het om slachtoffers gaat is de GHOR de hulpdienst die dit afhandelt.

Kennemerland focust zich op een realistische en eigentijdse bevolkingszorg. Realistisch wil zeggen dat de zorg aansluit bij de behoefte van de burger. Als er iets gebeurt, wat willen en kunnen de burgers dan? Een overheid die alles voor ze regelt of een overheid die enkel faciliteert. Ter illustratie: Als een overheid een sporthal opent als opvanglocatie, blijft deze sporthal vrijwel altijd voor het grootste gedeelte leeg. Dient er echter een hotel als opvanglocatie, dan komen er meer burgers op af.

Je ziet vaak ook dat bedrijven de burger spontaan te hulp schieten tijdens een ramp of een crisis. Er was laatst een brand in een hotel in Bloemendaal. Die hebben direct een ander hotel gebeld om het te regelen. Ook de zelfredzaamheid van het bedrijfsleven heeft een rol binnen de bevolkingszorg van Kennemerland. Of een kroeg om de hoek die de deuren open gooit om burgers op te vangen. Dit moet veel meer vanuit het improvisatievermogen van de gemeentefunctionarissen komen. Daarvoor zijn medewerkers nodig die dat ook kunnen en die daarop kunnen anticiperen. Die ter plaatsen zijn en met die mensen bekijken wat de oplossing is. Dus kunnen de mensen nog naar familie of is er een andere optie. Zo niet, dan is de gemeente de laatste optie die zorgt biedt.

Kennemerland heeft geen procesplannen meer. Er is alleen een deelplan bevolkingszorg. De essentie is dat zij niet alles in deelplannen organiseert en wegzet, maar dat er gemotiveerde mensen zijn die zijn geïnteresseerd en goed dingen kunnen regelen ter plaatsen.

Uitgangspunten Bevolkingszorg Kennemerland:

1. Meer uitgaan van (zelf)redzaamheid en improvisatie, minder voorbereiden:

- Anticiperen op (zelf)redzaamheid, stimuleren waar mogelijk, faciliteren waar nodig.
- Bevolkingszorg slechts voorbereiden tot een realistisch zorgniveau.
- Improvisatie is een belangrijke factor om in te kunnen spelen op elke situatie.
- Naast burgers, bijvoorbeeld professionals en bedrijven (ter plaatse) betrekken en aansluiten bij eigen (spontane) initiatieven.

2. (Behoefte) burger staat centraal:

- Vraaggericht in plaats van aanbodgericht werken. Je kan wel een grote sporthal met bedden openen, maar misschien is hier geen behoefte aan.

3. Ter plaatse zicht krijgen op en direct leveren wat er nodig is:

- Meer aanwezigheid in het veld en direct contact in plaats van op kantoor. De OVD is ter plaatsen met het hoofd Publieke Zorg. Deze is ter plaatsen en zit niet in het TBZ. Die gaat daar kijken, wat er moet gebeuren aan Publieke Zorg. Ten diensten aan hem is er geen TBZ maar een back-office op het gemeentehuis. Deze backoffice regelt dingen t op het gemeentehuis voor het hoofd Publieke Zorg en de OVD. Ten diensten van mensen in het veld. In plaats van dat er in het TBZ dingen worden bedacht en deze laten uitvoeren, zijn de rollen omgekeerd.

-

4. Als gemeente aansluiten bij de dagelijkse praktijk:

- Crisistaken zoveel mogelijk laten aansluiten bij dagelijkse werkzaamheden.
- Afwijkende werkzaamheden laten uitvoeren door instanties die dit wel in hun reguliere pakket hebben.

In Kennemerland zijn er 5 gemeentehuizen waar het Team Bevolkingszorg kan vergaderen. Deze locaties staat bijvoorbeeld onder noodstroom.

Organisatie

Kennemerland heeft 6 COPI medewerkers in de regio. Zij beschikken niet over de lokale kennis, maar zij zijn zo geworven en opgeleid dat zij kunnen aftasten wat er nodig is. De OVD BZ is ter plaatsen met het hoofd Publieke Zorg. Deze is ter plaatsen en zit niet in het een Team Bevolkingszorg (TBZ). Het Hoofd Publieke Zorg gaat op locatie kijken naar wat er moet gebeuren aan Publieke Zorg. Ten diensten aan hem is er geen TBZ maar een back-office op het gemeentehuis. Deze backoffice regelt zaken voor het hoofd Publieke Zorg en de OVD. Ten diensten van deze mensen in het veld. In plaats van dat er in het TBZ dingen worden bedacht en deze laten uitvoeren, zijn de rollen omgekeerd.

De OVD BZ heeft de lead in de crisisorganisatie en deze bepaald wat er geregeld moet worden. De HSBZ in het ROT is verantwoordelijk voor de afstemming met de andere diensten (de Multi-aansluiting). De OVD is ter plaatsen en die kan zien wat er nodig is. Hij kan zaken uitzetten bij de backoffice.

De OVD BZ heeft een centrale rol in de crisisorganisatie. Hij of zij is ter plaatsen bij het incident met het hoofd Publieke Zorg en de medewerkers van Omgevingszorg. De medewerkers Omgevingszorg zijn wel lokaal. Het hoofd Publieke Zorg is wel regionaal. Het hoofd Publieke Zorg staat buiten (niet in de COPI-bak) en kijkt waar behoefte aan is. Ten diensten aan deze mensen is er een back office. Er is geen team bevolkingszorg. In de backoffice zit een coördinator Bevolkingszorg die continu in contact staat met OVD BZ. De OVD BZ kan zeggen: dit en dit en dit moet worden geregeld. De coördinator in de backoffice zet deze acties uit en koppelt dit terug aan de OVD BZ. Er is geen vergaderstructuur waarbij een voorzitter aanwezig is. De coördinator zet enkel de acties uit en koppelt deze terug. Indien gewenst, kan er wel worden afgesproken om eens in de zoveel tijd een overleg te voeren, maar dit is niet standaard. De informatiecoördinator (informatiemanager) vult de informatie in op LCMS en zegt ervoor dat de hoofden in de backoffice deze informatie ook hebben. Ook vult deze de informatie uit de backoffice in het LCMS voor anderen.

Het hoofd verwanten houdt zich bezig met het informeren van de verwanten. Dit proces is in plaats van CRIB. De insteek is om enkel de niet zelfredzamen te helpen. Regionale mensen. Het hoofd Omgevingszorg is wel regionaal. Het hoofd facilitaire zaken is wel lokaal. Het hoofd facilitaire zaken komt van de gemeente waar de backoffice gevestigd is (1 van de 5 locaties). De medewerkers Publieke Zorg.

Kennemerland kent een hoofd voor ambassades en consulaten vanwege Schiphol. En er is een lokaal steunpunt communicatie die in verbinding staat met het RAC. Alle taakorganisatieonderdelen komen er wel in terug.

Kennemerland heeft ook een proces nafase. Uitvaartverzorging valt onder nafase. CRAS wordt gedaan door nafase. CRIB is informeren verwanten. De nafase medewerkers zijn ook lokaal. Daarvoor wordt gekeken naar welke medewerkers er nodig zijn voor een projectorganisatie. Ook medewerkers facilitair lokaal. Informeren en verwanten en Publieke Zorg daar hangt een clubje medewerkers onder. Deze medewerkers worden in totaal opgeleid. Dus voor Publieke Zorg maar ook voor informeren verwanten. Dit is zacht piket.

Brongebied, effectgebied

De OVD-BZ houdt zich bezig met het brongebied. Het is echter ook mogelijk dat de OVD-BZ zich bezig moet houden met het effectgebied, als er bijvoorbeeld een opvanglocatie buiten het brongebied is.

Voor de hulpdiensten is het brongebied bijvoorbeeld de brand of het gebied waar een lint omheen hangt. Er zijn wat discussies geweest met de hulpdiensten over het verschil tussen het brongebied en het effectgebied. Dat de OVD BZ zich dan met het effectgebied bezig gaat houden. Maar de OVD zet vooral de zaken uit bij de backoffice. De backoffice is ondersteunend aan het veld.

Kennemerland heeft geen taakorganisaties, maar werkt met regionale pools.

Communicatie is crisiscommunicatie geworden (rest wordt normaal ook al gedaan).

Kennemerland heeft communicatie regionaal geregeld. Ook multi. Bij communicatie schuift dus ook iemand van de politie, de marechaussee, de brandweer enzovoorts aan.

Communicatieadviseur zijn ook regionaal georganiseerd. Er zijn nu 4 hard piket binnen communicatie: communicatieadviseur, hoofd RACm adviseur BT en medewerker RAC (Regionaal Adviseur Crisiscommunicatie) of omgevingsanalist.

Kennemerland heeft een pool gemeentesecretarissen. Het kan dus zo zijn dat er een andere gemeentesecretaris gaat over een ramp in een andere gemeente. Binnen de 10 gemeenten is er een coördinerend gemeente secretaris. Deze is in de koude fase verantwoordelijk voor de bevolkingszorg. Nu is die van de gemeente Velzen (Dick Emmer). Om de 4 jaar is er een andere gemeente aan de beurt. Er wordt dan gekeken naar wie dat wil doen. In de koude fase bepaald hij waar het budget aan wordt besteed. Tijdens de regionalisatie zijn er verschillende keren voorstellen gegaan naar de bestuurscommissie Openbare Orde en Veiligheid. Daarna ging een voorstel naar het Algemeen bestuur van de Veiligheidsregio. In dit bestuur zitten alle burgemeesters. Via de coördinerend gemeentesecretaris zijn deze voorstellen er makkelijker doorheen gekomen. Dit zorgde voor draagvlak. Uiteindelijk moet een burgemeester wel kunnen uitleggen wat er gebeurt omdat hij of zij eindverantwoordelijk is. Bijvoorbeeld het feit dat er geen slachtoffers meer worden geregistreerd. Bij poldercrash duurde heel lang voordat lijsten compleet waren. Het doel daarvan is verwanten informeren. Als de burgemeester dat weet, dat wij er zo mee werken, dan kan hij dat ook vertellen. De lijsten hebben geen prioriteit. We willen eerst getroffen en familie op de hoogte brengen. De lijsten worden later wel compleet. Er is veel aandacht geweest om bestuurders mee te nemen in het traject.

De hele nieuwe opzet noemen ze bij Kennemerland de aangesloten bevolkingszorg. Kennemerland heeft geen lokale aanvulling voor procesplannen.

Bij de verdeling tussen de rollen van en de verschillende gemeenten, wordt gekeken naar het aantal inwoners in de gemeente en naar percentage wordt gekeken of elke gemeente voldoende input geeft. Dat hebben ze nu wel wat los gelaten om de kwaliteit te bevorderen. Maar elke gemeente moet wel input leveren. Het is logisch dat een grote gemeente meer input levert. Je kan het heel streng met percentage uitrekenen, maar dat laten ze nu een

beetje los. Er is een OGC (Overleg gemeentesecretarissen crisisbeheersing). Daarin worden dit soort dingen met elkaar afgestemd.

Mandaten of verzekeringen

Er is een bijstandsafpraak met een protocol. Dat we bij elkaar kunnen helpen. Als je ingezet wordt, wordt je ingezet voor die gemeente. Je werkt dan dus onder de verantwoordelijkheid van het college van B&W van de gemeente van het incident. Onder hun verzekering. In dat protocol is dat afgesproken.

Communicatie en alarmering

Er wordt via mobiele telefoons gecommuniceerd. Het hard piket heeft wel C2000. De meldkamer alarmeert.

Piketvergoeding

Lokale gemeenten vergoeden de piket van hun medewerkers. Die betalen piketvergoeding. Ze zijn wel bezig om dat gelijk te trekken. Ze willen wel dat een pool iedereen dezelfde vergoeding krijgt. Nu worden dus alle personen uit de crisisorganisatie die onder contract staan bij de gemeente Haarlemmermeer door de gemeente Haarlemmermeer betaald. Het OTO-programma wordt door de veiligheidsregio betaald. De gemeenten in Kennemerland mogen zelf bepalen of zij hard piket instellen.

Veiligheidsregio IJsselland interview Janneke Bredewolt

Naam	Janneke Bredewolt
Organisatie	Gemeente Olst-Wijhe / Veiligheidsregio IJsselland
Functie	Adviseur Openbare Orde en Veiligheid
Rol tijdens een crisis	Officier van Dienst Bevolkingszorg

Datum interview	9-4-2014 14:00 – 15:00
Duur interview	60 minuten
Locatie interview	Zeven Alleetjes 1, 8011 CV Zwolle

Vanaf 2012 werkt de veiligheidsregio IJsselland met een regionale bevolkingszorg. Deze regionale crisisorganisatie is al een aantal keer ingezet. Dit is goed verlopen. In 2010 zijn zij aan de slag gegaan met een regionale crisisorganisatie. Rede van regionalisering was voornamelijk de kwaliteitsverbetering en het hebben van minder mensen in de crisisorganisatie. Het ging om de efficiëntieslag. In het begin is het niet meteen een kostenbesparing. “Uiteindelijk wel omdat je met minder mensen werkt. Maar het moet wel worden opgezet. Het eerste jaar hebben we hoge kosten voor opleidingen ed. gehad.” Het rapport van Bruinooog wordt gehanteerd in deze regio.

Belangrijk in de veiligheidsregio IJsselland is:

- Inspelen op zelfredzaamheid
- Crisistaken in verlengde van dagelijkse werkzaamheden. Indien niet mogelijk, werkzaamheden weleggen bij bedrijven die er beter toe in staat is of rol regionaliseren

Het grote voordeel van de regionalisatie is voor de veiligheidsregio IJsselland:

- Gerichter en beter opleiden, trainen en oefenen
- Functionaris wordt vaker ingezet
- Minder kosten. In de oude situatie was er per gemeente 100 medewerkers in de crisisorganisatie. In praktijk konden ze niet veel oefenen. Dit gold voor alle gemeenten. Nu zijn dit er 400 voor de hele regio.

Reden om niet te regionaliseren zijn:

- Lokale kennis erg belangrijk
- Werkzaamheden tijdens een crisis hetzelfde als tijdens dagelijkse werkzaamheden.

“Bij de oude situatie hadden de medewerkers het gevoel dat zij bevolkingszorg erbij moesten doen. Mensen vonden het niet leuk. Je moet het wel echt leuk vinden om er een beetje aan te kunnen trekken. De veiligheidsregio IJsselland wilde er naar toe om minder mensen, beter te gaan opleiden. Daarom is crisisorganisatie regionaal getrokken.”

De veiligheidsregio IJsselland heeft de bevolkingszorg opgedeeld in vier clusters. Ieder cluster vervult een rol één keer. Een functie is daarmee regionaal vier keer bezet om een langere tijd een functie in te vullen. Op cluster niveau is bevolkingszorg ingevuld, maar de clusters moeten elkaar wel kunnen vervangen. Op het moment dat cluster Noordwest opschaaft, maar een aantal mensen niet beschikbaar is, dan moet er een dooralarmering

komen naar een ander cluster. Qua oppervlakte is het een grote regio. “Het is gewoon een team bevolkingszorg, met vier mensen per functie. Iemand die het team Noord kan leiden, moet ook team zuid leiden.”

“Wij hebben ervoor gekozen om geen hoofden taakorganisaties te hebben. Wij hebben een ROT met een Algemeen commandant en een ondersteuner. Daaronder zit een Coördinator gemeentelijke Processen (CGP). De processen zitten in het gemeentehuis van de getroffen gemeente. Het is niet handig om vanuit het ROT direct contact te hebben met alle teamleiders. De CGP doet dit daarom. Onder de CGP hangen de teamleiders.”

“Elk proces heeft een teamleider en een procesondersteuner. Deze twee rollen zijn regionale rollen. Ook de teamleider Omgevingszorg is regionaal. De CGP is ook regionaal en heel belangrijk in de crisisorganisatie. Heeft geen formele hiërarchische positie, dat is belegd bij de ACBZ in het ROT, omdat het wel belangrijk is om elkaar te zien. Om af te kunnen stemmen moet de CGP wel in de getroffen gemeente zijn. De teamleiders en de CGP is vier keer zo georganiseerd. Naast de ACBZ zit een informatiecoördinator. Teamleiders en ondersteuners kunnen lezen in LCMS. Een paar keer per jaar komen zij bij elkaar.”

“Regionale functies worden via werving en selectie gekozen. Het is belangrijk dat mensen enthousiast zijn en betrokken. Per cluster worden functies benoemd en ingevuld. Functies worden verdeeld. Uitgangspunt is dat het mensen van niveau zijn en dat de mensen het leuk vinden. Dat is niet in alle gemeenten gelukt. Daarom zijn er toch wat mensen aangewezen.”

“Per proces zijn er dus vier teamleiders. In koude fase heten de processen expertteams. We gaan er van uit dat zij de processen inhoudelijk goed kennen en ze komen periodiek bij elkaar. Zo houden zij de planvorming up to date. De vier clusters kennen elkaar op deze manier en kunnen tijdens een Ramp of crisis op elkaar vertrouwen. Vervolgens delen zij zelf de plannen en de actualiteit met het proces. Op deze manier borg je de inhoudelijke kennis van het proces en zorg je voor een gemeenschappelijk beeld. Het is hierin welk belangrijk dat er regie op wordt gevoerd. Dat mensen elkaar zien en elkaar kennen. Bij een lokale invulling kun je als gemeente heel makkelijk sturen op het actualiseren van plannen, regionaal is dit lastiger. Dan zal dat vanuit de veiligheidsregio moeten komen.”

“De planvorming is wel heel belangrijk. Dit is wel lokaal georganiseerd. Dit zijn lokale afspraken met hotels en winkelketens. Op het moment dat er een opvang nodig is in gemeente X, maar gemeente X heeft helemaal geen medewerkers in dat proces zitten, dan kennen de regionale mensen de lokale aspecten niet. Dit wordt ondervangen met goede planvorming.”

“Het grote nadeel van regionaliseren is dat je hebt er als gemeente niet veel vat op. Daar tegenover staat wel dat je als gemeente niet de illusie moet hebben dat je het helemaal alleen kunt organiseren. Ook grote gemeenten kunnen een lange ramp niet zelf draaien. Kleine incidenten kun je managen, maar tijdens avonduren of vakantieperioden is het moeilijk. Omdat het niet vaak voorkomt, is het moeilijk om medewerkers ervaring te bieden. Regionaal, tenzij lokale bekendheid echt nodig is.”

Omgevingszorg is bij de veiligheidsregio IJsselland helemaal lokaal georganiseerd, op de teamleider na. “Voor het leidinggeven van een team is geen lokale kennis nodig. Dit is een competentie en als je de inhoud van de processen kent, is dit geen probleem. Als je Omgevingszorg kan leiden in gemeente X, dan kan je dat ook in gemeente Y. Het is wel belangrijk dat je elkaar kent. Dat blijkt uit de praktijk. Dit is een van de uitgangspunten in IJsselland. Een aantal vreemden in een hok stoppen is niet efficiënt. Zorg er voor dat de nieuwe teams elkaar leren kennen. Dat wordt nu gedaan door trainingen. De hoofdstructuur komt vier keer per jaar, per cluster bij elkaar. Deze functionarissen kennen elkaar. De medewerkers lager in de crisisorganisatie, die met elkaar moeten samenwerken is lastiger. Daarom wordt er een team dag georganiseerd.”

“Publieke Zorg is helemaal regionaal. We willen naar 2 medewerkers opvang per gemeente om lokale kennis te borgen. Werken in opvangcentrum is prettig als er iemand is die dat kent. Voor grote opvang is er het Rode Kruis. Voor kleine opvang zijn er nog regionale medewerkers. Er is dus wel een convenant met het Rode Kruis. Hoofd opvanglocatie is wel regionaal. Per cluster is er een actiecentrum.”

Er zijn wat problemen met het leveren van medewerkers. “Het is goed om hier afspraken over te maken. Het is het mooiste als elke gemeente op basis van evenredigheid bijdraagt aan bevolkingszorg. Daarbij moeten er wel enthousiaste en competente medewerkers worden geleverd. Wat je nu wel ziet is dat bepaalde gemeenten wat voorop lopen en anderen minder. Het moet niet zo zijn dat bepaalde gemeenten wel gebruik maken van de bevolkingszorg, maar nauwelijks bijdragen.”

“Momenteel wordt de piketvergoeding betaald door de gemeente waar de desbetreffende functionaris in werkt. Zo zijn er gemeenten die veel bijdragen, en gemeenten die niet veel bijdragen. In tijden van bezuinigingen is dit lastig. Het OTO programma wordt aan het eind van het jaar verdeelt over het aantal gemeenten. Tot maximaal 100.000 euro.”

“De komende jaren wordt per proces de prestatie-eisen van Bruinooge toegepast. Cultuuromslag aan medewerkers trainen. Momenteel wordt er in de planvorming niet ingespeeld op de bevindingen van Bruinooge. Dit moet nog gaan gebeuren. Er wordt nu wel ingespeeld op zelfredzaamheid, maar dit is niet in de plannen vastgelegd en daarop wordt het nu dus ook nog niet voorbereid.”

Per gemeente is er 1 grote opvanglocatie. Over het algemeen is dit een sporthal.

“Op de redzaamheid wordt ook ingespeeld. Is lastig om mee te nemen. Je kan er niet van uitgaan dat het gebeurt. Het is wel mooi meegenomen. Het is wel een gegeven dat mensen willen helpen en mensen wat willen doen. Het is meer je toekomstige rol om dingen die ontstaan te managen.

10.6.2 Interviews lokale veiligheidsregio's

Veiligheidsregio Fryslân interview Annegien de Vries

Naam	Annegien de Vries
Organisatie	Veiligheidsregio Fryslân
Functie	Beleidsmedewerker Bureau Bevolkingszorg

Datum interview 8-5-2014 13:00 – 13:10

Duur interview 10 minuten

Wij hebben de taakorganisaties Publieke zorg en omgevingszorg niet geregionaliseerd. Dat is wel iets waar wij naar gaan kijken het komende jaar. En dan niet volledige regionaliseren, maar de veiligheidsregio opdelen in 4 gebieden en dan per gebied regionaliseren. Anders zijn de afstanden in Friesland te groot. Het komende jaar gaan we onderzoeken welke functies geregionaliseerd gaan worden en welke lokaal moeten blijven. Voor communicatie hebben we die slag inmiddels wel gemaakt. De rede dat Publieke Zorg en Omgevingszorg nog lokaal zijn georganiseerd, is dat er nog geen capaciteit is vrijgemaakt om dit project te organiseren. Dit heeft nog geen prioriteit gekregen,” vertelt Annegien de Vries. De veiligheidsregio Fryslân is niet lokaal georganiseerd omdat dit efficiënter is dan regionaliseren.”

Veiligheidsregio Noord-Holland-Noord interview Denan Slatina

Naam	Denan Slatina
Organisatie	Veiligheidsregio Noord-Holland-Noord
Functie	Medewerker Rampenbestrijding

Datum interview 8-5-2014 13:15 – 13:22

Duur interview 7 minuten

Bij de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord zijn Publieke Zorg en Omgevingszorg volgens het Referentiekader Regionaal Crisisplan georganiseerd. De hele bevolkingszorgorganisatie is in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord nog lokaal georganiseerd. Er ligt nu wel een plan klaar om dit te gaan regionaliseren. In juli moet het Algemeen Bestuur hier over beslissen.” De rede dat dit nog lokaal georganiseerd is, is het bestuurlijk draagvlak. Zodra het bestuur een regionalisering goedkeurt, gaan wij hiermee aan de slag

Wij houden geen rekening met de zelfredzaamheid van de burger bij de organisatie van bevolkingszorg. Doordat er geen bestuurlijk draagvlak voor is worden crisistaken die niet in het verlengde van de dagelijkse werkzaamheden liggen niet uitbesteed aan een andere organisatie die dit beter zou kunnen.

Regionaliseren is zeker efficiënt is. Omdat er veel gemeenten in deze regio liggen, is het niet efficiënt wanneer elke gemeenten een crisisorganisatie moet vullen. Een regionale crisisorganisatie is daarin zeker efficiënt.

Veiligheidsregio Midden en West-Brabant interview Maarten Dewachter

Naam	Maarten Dewachter
Organisatie	Veiligheidsregio Midden en West-Brabant
Functie	Strategisch adviseur Bevolkingszorg

Datum interview	9-5-2014 13:23 – 13:46
Duur interview	23 minuten

De veiligheidsregio Midden en West-Brabant is niet regionaal georganiseerd. Wat de regio wel kent is dat er per district een district crisisorganisatie vullen. Dus niet regionaal, maar op districtsniveau. Bevolkingszorg is in de regio Midden en West-Brabant georganiseerd volgens het Referentiekader Regionaal Crisisplan.

Milieubeheer is weggelegd bij de Omgevingsdienst. De gemeenten in de regio hebben geen medewerkers Milieu in dienst en besteden deze taak daarom uit aan de milieudienst.

Het grote voordeel van regionaliseren is dat een kleine groep mensen veel strakker geoefend kunnen worden. Het gaat nog even tijd kosten voordat dit er doorheen komt. De regio is lokaal georganiseerd, mits er in een district afspraken worden gemaakt. In de regio zitten veel kleine gemeenten die zo weinig medewerkers in dienst hebben om een hele crisisorganisatie te vullen.

De reden voor de huidige lokale organisatie iedere gemeente is autonoom verantwoordelijk. Momenteel vindt men de autonomie belangrijker dan efficiëntie. Maarten Dewachter vindt de huidige organisatie niet efficiënt.

Publieke Zorg speelt zich af met je eigen publiek. Je hebt altijd mensen nodig uit de getroffen gemeente die wel het publiek kennen, de wijken en de opbouw. Er is gekozen om dit zelf te organiseren. Maarten Dewachter denkt dat het kwestie van tijd is voordat het geregionaliseerd is. Maarten Dewachter vindt het inefficiënt aan de huidige organisatie om veel mensen up to date te houden en veel mensen te moeten trainen en oefenen. Regionaliseren zou wel efficiënt zijn of taken bij een organisatie als het rode kruis weg te leggen. De sleutelfuncties op Actiecentrum niveau kunnen makkelijk geregionaliseerd worden.

Momenteel zijn er in de regio 2300 medewerkers werkzaam in de crisisorganisatie. Dit is een gemotiveerde schatting. Baarle Nassau is de kleinste gemeente met 6400 inwoners en een ambtelijk apparaat van 42 man

10.6.3 Interviews Gemeente Delft

Publieke Zorg Interview Edith van den Berg

Naam	Edith van den Berg
Organisatie	Gemeente Delft
Functie	Afdelingshoofd Programmeren Samenleving
Rol tijdens een crisis	Hoofd Publieke Zorg
Datum interview	17-3-2014 11:30 – 12:15
Duur interview	45 minuten
Locatie interview	Gemeente Delft, Westlandseweg 40

Edith van den berg is hoofd taakorganisatie Publieke Zorg in de warme fase. In de koude fase is zij het hoofd van het proces opvang en verzorging.

Hoofd taakorganisatie

Edith van den Berg vindt het belangrijk dat zaken binnen Publieke Zorg in de regio Haaglanden slimmer worden georganiseerd. Edith vindt dan ook niet dat iedere gemeente in de regio Haaglanden alle rollen en aspecten zelf moet invullen. Toch merkt Edith dat lokale kennis erg belangrijk is. Wanneer Edith, als hoofd taakorganisatie, wordt gebeld om opvang te regelen, dan is het handig dat degene die Edith moet oproepen, meteen weet waar de ramp is en welke opvanglocatie dichtbij is. De lokale kennis is hierin heel belangrijk. Edith geeft aan dat zij die lokale kennis zelf niet nodig heeft. Als haar opvangteam weet waar de opvang moet komen, dan kan Edith hierop vertrouwen. Een proces lokale kennis zou een oplossing zijn. Als Edith een lijstje hebt van de 9 gemeenten met mensen met lokale kennis, dan zou dat het probleem oplossen. Dat geeft veel meer rust.

Edith van den Berg denkt dat als zij in een andere gemeente moet opereren, niet de lokale kennis heeft en dus niet snel paraat heeft welke opvanglocaties er in de buurt van de CRC zijn. Dit zou wel kunnen worden opgelost met een contactpersoon uit het lokale veld waar vragen aan gesteld kunnen worden. Edith is bang dat zij niet kan improviseren in andere gemeenten. Omdat zij niet de mensen kent die dat kunnen. Ze wil kunnen vertrouwen op haar mensen. Dit is wel te oefenen.

Hoofd Publieke Zorg op locatie

Edith van den Berg ziet het wel zitten om als hoofd Publieke Zorg naar het rampterrein te gaan. Zij kan dan snel overzien wat voor Publieke Zorg er geregeld moet worden. Als zij zelf al met een snelle blik kan zien dat betrokkenen zichzelf kunnen redden, hoeft er geen grote opvanglocatie geopend te worden. Je probeert dan alleen de mensen die in paniek zijn of moeten wachten totdat zij worden opgehaald te helpen op een opvanglocatie. Even helpen om een uur of 3 te overbruggen. Van de schrik bekomen of opgehaald worden. Edith kan zich goed vinden in het uitgangspunt om bevolkingszorg voor te bereiden voor de verminderd zelfredzamen.

Edith van den Berg denkt dat het slimmer is om eerst alleen te regionaliseren op H4 niveau. Dit zijn de gemeenten Delft, Westland, Rijswijk en Midden Delfland. Deze gemeenten gaan ook in de zorgsector steeds meer gaan samenwerken. In de zorg gaan ze nu bovenlokaal en subregionaal samenwerken. Deze gemeenten kennen de eigen zorgmensen en weten waar ze terecht moeten. Het einddoel is dan een organisatie voor de hele regio. Maar neem een tussenstap om door de subregio's te doen. Edith vindt het prettig dat zij iets weet van de achtergrond.

Hard Piket

Hard piket is voor Edith ook een groot voordeel. Als er meer mensen op een rol geplaatst kunnen worden, dan kan de bereikbaarheid beter worden afgestemd. Het idee van 6 mensen op piket (eens in de drie weken is wel veel, eens in de zes weken is goed). Een groot nadeel aan de rollen nu is dat er geen hard piket is. Bij Hard Piket moet er een pieper komen. In overleggen is de telefoon uit. De pieper gaat altijd af. Dit is simpel en handig.

Werven en selecteren

Momenteel wordt bij Delft de rol aan de functie gekoppeld. Als er voor een rol werven en selecteren wordt gedaan, dan kun je kijken naar wie kan het goed en wie vindt het leuk. Nu merk je duidelijk dat binnen de taakorganisatie Publieke Zorg niet iedereen de rol leuk vindt en niet iedereen er geschikt voor is. Het is heel hiërarchisch denken. Er kan niet worden gecommuniceerd worden over wat het beste is, maar het is beeld, oordeel, besluit. Het is niet iedereen gegeven om dit te kunnen. In die zin is regionaliseren goed! Het voelt niet prettig dat je dingen niet kunt loslaten omdat anderen het niet leuk vinden. Je moet een zekere affiniteit hebben voor dit soort werkzaamheden. Er moet welk tijd worden gemaakt voor trainen en oefenen. Je moet kunnen regelen, organiseren en strak kunnen werken.

De voordelen zijn groter dan de nadelen. Probeer zo goed mogelijk te anticiperen op de nadelen.

Medewerkers Publieke Zorg

Edith vindt dat er iets moet veranderen voor de medewerkers opvang. Momenteel is het niet mogelijk om deze mensen goed op te leiden. Ze komen bijna nooit aan bod en het is moeilijk om jaarlijks een grote opvangoefening te organiseren. De opvang over laten aan een andere instantie als het Rode Kruis lijkt Edith een heel goed plan. Ze denkt dat het goed is om het Rode Kruis de opvang te laten doen. Zij zijn hier in getraind, vinden het leuk en zijn professioneel. Maar op de opvanglocatie moet altijd een of twee mensen van de gemeente zijn. De gemeente is de baas. De lijnen met de moederorganisatie moet blijven. Daarom moet de gemeente of de regio wel voor een hoofd opvanglocatie zorgen. Een kleine opvang moet de gemeente wel zelf kunnen nemen.

Regionale opvanglocaties

Edith vindt regionale opvanglocaties lastig. Ze denkt dat het voor mensen al een hele klap is als zij moeten worden opgevangen. Ze denkt dat als zij dan naar een andere gemeente worden gebracht, dat het dan niet goed is. Ook mensen die betrokkenen van een CRC op willen halen. Op H4 niveau zou dat wel kunnen. Zij is wel voorstander van een goede opvanglocatie. De gedachte is goed. Hij is ook niet verkeerd als je het maar

professionaliseert. Let wel op mensen die weg moeten, als zij dan ook nog naar een hele andere gemeente moeten. Kinderen hier op school ed.

Procesplan

Groot voordeel. Ideaal. Grootste pluspunt. Alles up to date. Makro heeft daar ook voordeel van.

Het enige probleem dat Edith ziet is dat zij lokale kennis kwijt gaat raken en dat zij de mensen niet kent. Hoe makkelijk kan je organiseren dat mensen elkaar niet kennen? Edith is heel direct en dan wil ze geen gedoe hebben dat mensen haar niet aardig vinden. De mensen die er achter zitten moeten ook weten wat hun opdracht is. Intergemeentelijk oefenen.

Publieke Zorg interview John van Heijningen

Naam John van Heijningen
Organisatie Gemeente Rijswijk
Functie
Rol tijdens een crisis Hoofd Uitvaartverzorging

Datum interview 7-4-2014 11:30 – 12:55
Duur interview 22 minuten
Locatie interview Stads Kantoor Gemeente Delft, Phoenixstraat 20

De tekst in dit document is gebaseerd op een interview, gehouden met John van Heijningen, gehouden op 7 april 2014 aan de Phoenixstraat in Delft.

Je kijkt naar een organisatiewijziging en je ziet dat dit heel goed regionaal weggezet kunnen worden. Momenteel drukt het op de uren om naast de normale werkzaamheden ook tijd te besteden aan de crisisorganisatie. Binnen Publieke Zorg kan makkelijk worden geregionaliseerd. Binnen Publieke Zorg kun je rollen groter wegzetten. Dat is beter dan elke gemeente afzonderlijk rollen te laten invullen. Je kan vooraf nadenken over bijvoorbeeld ruimtes die je kan gebruiken. Dat doe je nu voor Delft, als je dat beter kan wegzetten en regionaal bijvoorbeeld opvanglocaties kunt organiseren. Vooral met het maken van afspraken met partners tijdens een crisis is dit zeer relevant. Het is best heftig als je bekijkt wat er van de crisisorganisatie verwacht wordt. Je oefent voor uitvaartverzorging eigenlijk nauwelijks een echte ramp omdat uitvaartverzorging nauwelijks een reële taak heeft. Het proces komt nauwelijks voor. Om er toch in te blijven zitten en er feeling mee te houden, moet je blijven trainen en moet je er tijd in blijven stoppen. Dat is best wel een aanslag op een gemeente als Delft, terwijl Delft nog een middelgrote gemeente is.

Als je bekijkt wat er van je verwacht wordt als er daadwerkelijk iets aan de hand is, dan moet je echt goed opgeleid en getraind zijn. Het is nu niet mogelijk om dat te bewerkstelligen. Ook iemand die er echt voor kiest. Hoe is de motivatie of ben je aangewezen. Ik ben zelf aangewezen, misschien had ik er anders wel voor gekozen, maar dan ga je er toch anders naar kijken. Omdat het product uitvaartverzorging in mijn team zit, ben ik logischerwijs ook hoofd proces uitvaartverzorging. Bij de gemeente Delft is het niet mogelijk om te werven en selecteren, omdat de gemeente te klein is. Regionaal zou dit wel kunnen. Dan krijg je in elke rol iemand die het leuk vindt en kan. Ook krijgen die mensen capaciteit.

Uitvaartverzorging is heel basaal bij een ramp veel doden vallen, waar identificatie ook een issue is. Primaire taak uitvaartorganisatie bijvoorbeeld laatste Eer. Koelcellen capaciteit. Primaire opvang van de lijken. Daar omheen in deze tijd grote taak bij stille tochten. Rouwverwerking wat mensen tegenwoordig op verschillende manieren doen. Daar moet de gemeente aandacht aan besteden. Het is heel erg gericht. Als er lijken zijn bij een crisis dan komt uitvaartverzorging in beeld. Uitvaartverzorging werkt dan veel samen met communicatie.

Als het uitgangspunt is om alleen realistische rampen voor te bereiden, dan is er niet veel werk voor het proces uitvaartverzorging. Het is dan niet realistisch dat er vele lijken zijn.

Gemeente blijft wel verantwoordelijk. Het is goed mogelijk om deze grote scenario's regionaal voor te bereiden. Op het moment dat de plannen goed zijn en er is regionaal nagedacht over hoe er dan gehandeld wordt en waar de lijken dan heen gaan, dan is dat redelijk snel op poten te zetten. Daar zal een crisisorganisatie niet mee vallen of staan.

Voor het proces uitvaartverzorging gaat tijdens een crisis hetzelfde proces lopen voor deze medewerkers als tijdens de normale werkzaamheden. Als er bijvoorbeeld tijdens een crisis een aantal illegale doden worden gevonden, dan wordt hetzelfde gedaan als tijdens normale werkzaamheden door de medewerkers uitvaartverzorging. Dat zijn de stappen die je doorloopt. Je gaat kijken of de familie het kan organiseren, anders gaat de gemeente de begrafenis organiseren. Dat is niet heel anders dan nu. Je moet alleen iemand kunnen bereiken als het bijvoorbeeld 's nachts zo is. Dat is primair geregeld via De Laatste Eer. En daar worden de lijken neergelegd in de koeling. Daar wordt altijd gekeken wie het is. Anders gaan de lijken naar de lijkschouwer. De gemeente komt pas na 2/3 dagen in beeld. Tijdens een crisis komt de gemeente wel direct er bij. Je moet je laten zien als gemeente tijdens een crisis. Al zou je dit wel gewoon door de uitvaartverzorger kunnen laten verlopen.

De teamleider Uitvaartverzorging in het Actiecentrum kan regionaal worden georganiseerd. De medewerkers kunnen wel beter lokaal blijven omdat zij de lokale kennis hebben en tijdens een crisis precies hetzelfde doen als tijdens normale werkzaamheden. Alleen de grote scenario's moeten worden aangepast. Die kunnen wel regionaal worden voorbereid.

Hoofd taakorganisatie zou heel goed regionaal worden georganiseerd. Ook dit is een rol die in het dagelijks werk niet te vinden is.

Afspraken met partners ook regionaal. Het is raar dat elke gemeente dat zelf moet doen. Welke contacten zijn er in de regio om niet hele nieuwe dingen te hoeven vastleggen. De lijn Publieke Zorg is heel makkelijk regionaal weg te zetten. Regionale opvanglocaties zouden ook goed zijn.

Kortom, de teamleider uitvaartverzorging en het hoofd taakorganisatie zouden regionaal kunnen worden georganiseerd. Dat zou een efficiëntieslag zijn. De medewerkers uitvaartverzorging niet. Zij weten wat zij moeten doen vanuit de dagelijkse praktijk. Degene in het actiecentrum weet vanuit de crisis heel goed wat er gedaan moet worden. Dat macht heeft makkelijk lijkt mij. De grote rampenscenario's wel regionaal voorbereiden maar niet tot in detail trainen en oefenen. Uitvaartverzorging richt zich dan vooral op stille tochten en rouwverwerking en het bergen van illegale doden of personen zonder familie.

Omgevingszorg Interview Hans van Belle

Naam	Hans van Belle
Organisatie	Gemeente Delft
Functie	Afdelingshoofd Stadsbeheer
Rol tijdens een crisis	Hoofd Omgevingszorg

Datum interview	24-3-2014 13:00 – 14:00
Duur interview	60 minuten
Locatie interview	Gemeente Delft, Staalweg 1

De tekst in die document is gebaseerd op een interview, gehouden met Hans van Belle, gehouden op 24 maart 2014 aan de Staalweg in Delft.

Hans van Belle is hoofd taakorganisatie Omgevingszorg in de warme fase. In de koude fase is hij het hoofd van het proces ruimtebeheer.

De rollen in ruimtebeheer worden vervuld door de medewerkers van Stadsbeheer. De taken van beiden zijn identiek. Wat er ontbreekt in de dagelijkse uitvoering is het leveren van informatie. Op het moment dat er structurele kennis nodig is, bijvoorbeeld hoe loopt het rioolstelsel, dan zijn zij tijdens een crisis daarvoor verantwoordelijk. Vanuit ruimtebeheer worden er dan lijntjes gelegd met andere partijen. Het typen activiteiten dat gedaan moet worden zijn identiek met het dagelijks werk.

Hans van Belle kan op twee manieren naar regionaliseren kijken. Enerzijds moet je regionaliseren om een dusdanig grote ramp te kunnen verhelpen. Er is dan meer massa of omvang nodig in de crisisorganisatie. Anderzijds vindt Hans van Belle dat de deelprocessen niet regionaal moeten worden opgepakt omdat daarmee een bepaalde slagkracht verloren gaat. Lokaal zijn de processen ingericht met eigen kennis en slechts bij een langdurige ramp moet er gebruik gemaakt worden van ondersteuning van andere gemeenten. Als je dit vergelijkt met Enschede, de eerste kennis was lokaal belangrijk, maar deze ramp was van dusdanig grote omvang, dat er aflossing van andere gemeenten nodig was.

De processen waarbij de crisiswerkzaamheden dichtbij de werkzaamheden in de dagelijkse werkzaamheden niet geschikt zijn om regionaal op te pakken. Binnen Omgevingszorg weten de medewerkers hoe bepaalde bruggen in elkaar zitten, hoe het rioleringsstelsel loopt en waar bepaalde bouwtekeningen vandaan gehaald kunnen worden. Dat weten de medewerkers van de gemeente Delft precies, maar iemand van een andere gemeente niet. Omgevingszorg heeft allemaal specifieke processen.

Hoofd taakorganisatie

In theorie zou het hoofd Omgevingszorg wel geregionaliseerd worden. Hans van Belle vraagt zich af of de regionalisering van deze rol een kwalitatieve verbetering wordt ten opzichte van de huidige organisatie. Vergader technisch zal het een kwalitatieve toevoeging zijn. Het HTO kan dan vaker getraind en geoefend worden en de BOB structuur goed hanteren. Er wordt dan wel verloren in kennis in de afzonderlijke processen.

Als er een pool komt voor de HTO Omgevingszorg, en de HTO uit Delft in de gemeente Zoetermeer moet opereren.

Hans van Belle denkt niet dat het regionaliseren van HTO een kwalitatieve verbetering is. Hij denkt wel dat de vergaderstructuur zal verbeteren maar hij heeft zorg over het verlies van inhoudelijke kennis van de gemeente en interactie met de deelprocessen. Het HTO mist dan het beoordelingsvermogen om te weten wat er daadwerkelijk aan de hand is. Dan win je misschien wel wat in vergaderdiscipline, maar je verliest heel veel aan toegevoegde waarde dat men lokale kennis inbrengt in het ROT. Lokale kennis is vooral bij Omgevingszorg erg belangrijk. Nu weet iedereen uit de taakorganisatie Omgevingszorg wat Van der Lee voor bedrijf is. Ieder proces kan zich voorstellen wat er hierbij aan de hand is. Datzelfde geldt voor DSM of de kernreactor. Iedereen weet wat de impact is. Zet je daar iemand neer met minder kennis van de omgeving, en wat er zich afspeelt in de gemeente, dan win je wel procedurekwaliteit maar je verliest in inhoudelijke kennis. Hans van Belle denkt dat het team bevolkingszorg juist veel lokale kennis inbrengt heeft.

Hans van Belle zou het zorgelijk vinden als er in het TBZ geen lokale medewerker zit. Dat vindt hij een groot risico.

Waakvlamovereenkomsten

Ruimtebeheer heeft veel overeenkomsten met bedrijven als het gaat om het leveren van bepaalde spullen. Zij hebben lijnen met bedrijven voor welk type ondersteuning zij leveren en op welke termijn. Denk aan het leveren van hekken of bedrijven die materieel beschikbaar schellen zoals pompen, kranen ed. Deze contracten worden in de dagelijkse werkzaamheden ook gebruikt en verschillen niet met de rampencontracten. Het is niet handig om deze contracten regionaal te sluiten. Dit omdat deze contracten ook regulier gewoon worden gebruikt. In de regio kan er wel worden gekeken of het slim is om bepaalde processen met elkaar in verband te brengen. Dat moet wel praktisch zijn. Het bedrijf dat in Zoetermeer wordt ingezet, heeft vanzelfsprekend zijn roots in die gemeente. Als hij in Delft een pomp zou moeten leveren daar zit een tijdje rijden tussen. Ten tijden van een ramp is dat niet erg.

Hard piket

Hans van Belle vindt niet dat hard piket belangrijk is binnen Omgevingszorg. Hij vindt dat je het tweeledig moet trekken. Hoe groot is de kans dat je iemand niet bereikt en wat zijn de gevolgen hiervan. Hans van Belle denkt dat de kans klein is dat er meerde sleutelpersonen uit Omgevingszorg niet te bereiken zijn. Hans van Belle vindt hard piket geen rede om te regionaliseren. Er moet niet worden geïnvesteerd in hard piket, maar in multi-inzetbaarheid. Als medewerkers hun eigen proces beheersen, zijn zij ook in staat zijn om dat bij een ander proces te doen.

Omgevingszorg Interview Renke Prevo

Naam	Renke Prevo
Organisatie	Gemeente Delft
Functie	Afdelingshoofd Vergunningen
Rol tijdens een crisis	Hoofd Bouwbeheer
Datum interview	25-3-2014
Duur interview	35 minuten
Locatie interview	Westlandseweg 40, Delft

De tekst in die document is gebaseerd op een interview, gehouden met Renke Prevo, gehouden op 25 maart 2014 aan de Westlandseweg in Delft.

Momenteel wordt crisisbeheersing bij de gemeente Delft gezien als “dat doen we er even bij”. Het heeft zo veel processen en facetten. Renke Prevo heeft een aantal jaren geleden de procesplannen geschreven voor opvang en verzorging, primaire levensbehoeften en uitvaartverzorging. Hierbij was Renke zijn eerste reactie: Regionaliseren. Nu is elke gemeente zelf zijn idee aan het uitvoeren. Volgens Renke moet er een splitsing worden aangebracht tussen een centrale moederorganisatie (De denktank, beleidstanks, die de plannen uitschrijft). In principe zitten er heel veel elementen die hetzelfde zijn. De organisatie, de opleiding voor mensen, het trainen het overleggen met ambtelijke onderdelen binnen de organisatie. Wat wel decentraal moet blijven zijn mensen die binnen elke gemeente de crisisbeheersing coördinatie doen. Die de lokale situatie goed in beeld hebben. Een ramp is een ramp en daarin zitten veel dezelfde dingen. Maar je moet wel je lokale kennis houden. Dus waarom niet een moederorganisatie op regioniveau en per gemeente een of twee mensen te houden die de lokale kennis hebben. Nu zit elke gemeente dezelfde plannen te maken en dezelfde discussies te voeren. Op centraal niveau moeten de plannen worden bedacht, gecoördineerd en afgesproken, maar je moet je lokale mensen houden die dit uitvoeren.

Taken van gemeentefunctionaris

Binnen het proces bouwbeheer is er voor de medewerkers nauwelijks verschil tussen de werkzaamheden in het dagelijks werk en werkzaamheden tijdens een crisis. De inspecteur heeft gewoon piketdienst. Of dit nu voor een ramp is of voor een niet ramp, dan moet hij er zijn. Dat kan ook 's nachts. Op het moment dat er een GRIP is, komt ook Renke in beeld. Normaal komt Renke er niet bij. Dan kijkt de inspecteur ter plaatsen wat er aan de hand is en hoe groot het is. Hij maakt rapportages. Zolang we het geen ramp of crisis dan is het een lokaal incident en hoort Renke achteraf wat er gebeurd is. Op het moment dat we het een ramp noemen, wordt Renke gebeld als hoofd bouwbeheer. Dat kan op elk moment van de dag. Puur werkinhoudelijk maakt het voor de uitvoerende mensen niks uit. Voor Renke verschillende de taken ook niks. Er wordt gebruikt van dagelijkse faciliteiten. In essentie veranderd er niet zo veel. Het is meer de druk en de impact.

Hoofd bouwbeheer

Renke denkt dat hij zijn rol in essentie ook binnen een andere gemeente zou kunnen uitvoeren. Heel specifiek voor Bouw- en Woningtoezicht niet. Maar als zij allemaal met een

piketinspecteur werken, dan maakt het niet uit wie hen aanstuurt. Renke zit meer op het proces dan op de inhoud. Informatie inwinnen, doorgeven, afspraken maken. Renke is veel meer aan het faciliteren. Dan zou hij in elke gemeente die rol kunnen vervullen. Je moet wel lokale kennis hebben, maar dat haal je uit de inspecteur. Het is een groot nadeel als de uitvoerende mensen het hoofd bouwbeheer niet kennen. Dit vraagt heel veel professionaliteit.

Het enige andere is dat Renke tijdens een CRC moet afstemmen met anderen in het AC.

Je moet altijd je lokale voelspriet houden. In theorie zou het Actiecentrum Omgevingszorg

Werven en selecteren

Renke vindt werven en selecteren erg belangrijk. Renke merkt dat de rollen in de crisisorganisatie die dicht bij de dagelijkse uitvoering liggen, graag vervuld worden door die mensen. Echter is er voor de rollen die dit niet liggen, veel weerstand. Ook vindt Renke dat iemand die in de dagelijkse werkzaamheden leidinggevende is, niet per definitie kan leidinggeven in een crisistijd. Je kan heel veel inhoudelijk verstand hebben van jouw afdeling, maar tijdens een crisis niet met stress omgaan of met een gezagsstructuur. Daarnaast zijn er ook heel veel verschillende typen leidinggevend. De ene is een procesmens en de ander een inhoudsmens.

Op papier zegt Renke, als je regionaal een goed opgeleide club mensen hebt, die het kunnen en het leuk vinden, als je die goed traint, en bekend maakt met elkaar. Dan kan dit prima werken.

Het proces bouwbeheer is overal hetzelfde. Er zijn bouwinspecteurs. Die gaan naar het rampterrein toe om te inspecteren. De buitenfuncties verschillen zo weinig tijdens een crisis van de normale werkzaamheden, dat deze mensen niet eens getraind of geoefend hoeven te worden. Het is belangrijk te weten dat je de medewerkers kent. Als je mensen kent, weet je wat ze met twee zinnen bedoelen. Je kunt zeggen dat je zo professioneel moet zijn, dat iedereen, iedereen begrijpt.

Het is makkelijk dat je in een Actiecentrum aan tafel zit met mensen die je kent. Maar bij het bestrijden van een crisis hoort een professionaliteit. Het is wel makkelijk maar niet noodzakelijk.

Hoofd taakorganisatie

Makkelijk om te regionaliseren. Het is het beste als de HTO zich ongekleurd kan richten op alle processen in het taakorganisatie en niet vanuit een proces komt. De HTO moet de BOB goed kunnen toepassen en weten waar de processen voor verantwoordelijk zijn.

Omgevingszorg Interview Ton Cornax

Naam	Ton Cornax
Organisatie	Gemeente Delft
Functie	Hoofd Toezicht & Handhaving
Rol tijdens een crisis	Hoofd Actiecentrum Toezicht en Handhaving
Datum interview	17-3-2014 13:00 – 13:57
Duur interview	57 minuten
Locatie interview	Werkplein Gemeente Delft; Westlandseweg, 40 2624AD Delft.

De tekst in die document is gebaseerd op een interview, gehouden met Ton Cornax, gehouden op 17 Maart 2014 aan de Westlandseweg in Delft.

Niet elke gemeente heeft een hoofd Toezicht en Handhaving (T&H). In de regio Haaglanden hebben de volgende gemeenten een T&H:

- Den Haag
- Leidschendam/Voorburg
- Zoetermeer
- Rijswijk (klein)

Doordat de politie zich de afgelopen jaren veel meer terugtrekt naar de kerntaken, zie je toezicht en handhaving steeds meer komen. Over 10 jaar zal iedereen een T&H hebben.

Deel dat overeenkomst in beide fases: Alle hand en span diensten en kennis en kunde vanaf de grens van het rampengebied tot aan de grens van Delft. Tijdens een ramp gaat de rest ook gewoon door. Op heel veel vlakken zie je dat het in het rampgebied is georganiseerd, maar daarbuiten minder of niet. Toezicht en handhaving heeft geen taak in het rampengebied.

Sinds 2008 is Toezicht en Handhaving betrokken bij bevolkingszorg. In 2008 was ook de brand in het Bouwkundegebouw van de TU Delft. Bij deze ramp is Toezicht en Handhaving niet opgeroepen. Uit het evaluatierapport is gebleken dat de bestrijding van deze ramp goed is gegaan, maar dat bijvoorbeeld de politie niet genoeg manschappen had om in het randgebied alle auto's weg te slepen en de hekken te bewaken. Dit is primair het werk van T&H. Hierin zie je al een overeenkomst.

In 2011 had Delft te maken met een Boktorcrisis. Er gingen toen 'mannen in witte pakken' de tuinen in bij mensen om de boktor te bestrijden. Dit geeft een onrustig gevoel bij de burgers en daarom moesten de burgers snel worden geïnformeerd. Bij deze crisis heeft T&H bijvoorbeeld gefungeerd als postbode. Ton Cornax kan niet zeggen wat precies de taken zijn van T&H in de warme fase. Het komt neer op alle hand en spandiensten ter ondersteuning aan de crisisorganisatie, in samenhang met de rest van Delft. Meestal loopt dit parallel aan de dagelijkse werkzaamheden, maar ook zaken als postbode kunnen zij op zich nemen.

Ook tijdens een opvang kan T&H een rol spelen. Op 6 november heeft het opvangteam van de gemeente Delft meegedaan aan een grote oefening. Deze oefening werd samen met

defensie georganiseerd. Deze oefening heeft Ton Cornax bijgewoond om eens te kijken of T&H ook kan helpen bij een opvang. Bij deze oefening moesten er mensen worden opgevangen die op het Malieveld in Den Haag aan het demonstreren waren. Door een terroristische aanslag liep dit uit de hand. Bij de opvang was de terrorist nog niet gepakt. Toch mocht iedereen zo met tas en al de opvanglocatie inlopen. De medewerkers opvang hebben vanuit hun proces gehandeld, zoals zij zijn opgeleid, maar niet zoals het hoort. Men denkt er dan niet over na dat hier op gecontroleerd moet worden.

Wat Ton Cornax ook opviel is dat als er onrust in de opvanglocatie is, een opstootje of iets dergelijks, dan liggen opvangpersoneel bijna te knokken met de slachtoffers. Defensie mag niet ingrijpen want dat is geen taak van hun. T&H kan niet fungeren als ordehandhaver, maar Ton Cornax denkt dat een handhaver, in uniform, meer gezag kan uitstralen dan een opvangmedewerker in een oranje hesje. Daarnaast hebben de medewerkers van T&H een cursus 'voorkomen van agressie'. Zeker tijdens de eerste uren van de ramp kan T&H bij een opvang een grote rol spelen. Daarna kan er eventueel beveiliging worden ingehuurd, als blijkt dat het langer gaat duren. Dit vanwege de beperkte personele capaciteit van T&H. T&H is flexibel en direct.

Toezicht en Handhaving mag geen geweld gebruiken. Zij zijn ook niet in bezit van wapens. Er zijn regio's die wel een Toezicht en Handhaving hebben die wapens gebruiken. T&H bij Delft heeft er voor gekozen om geen wapens te gebruiken omdat zij in de basis, in het taakveld dat zij nu hebben, ervan uitgaan dat het dragen van wapens een bepaalde agressie oproept bij de burger. Ton Cornax denkt dat een agressieve burger ook niet wordt tegengehouden met een knuppel. Die doelgroep weggelaten, is het mogelijk om door je eigen houding en verbale mogelijkheden, heel veel agressie kan worden tegengehouden of getemperd. Zolang dit voldoende is, heeft T&H geen wapens nodig. Als je een knuppel draagt, heb je hem ook makkelijk getrokken. Je houding, hoe je praat en hoe je staat, is veel bepalender. T&H geeft sancties, een parkeerbon bijvoorbeeld. Niemand vindt het leuk om een boete te krijgen. Het zou raar zijn als iemand gaat lachen om een bon. Je eerste primaire reactie kan agressief of boos zijn. Het T&H personeel leert om rustig te blijven en degene weer tot bedaren te krijgen. Daarin moet T&H professioneel zijn.

Afgelopen jaar heeft T&H 20 aangiften gedaan. Dat zijn er 20 teveel. Alleen dit valt mee. Jaarlijks schrijft T&H zo'n 40.000 naheffingen, dan is dit een klein getal. T&H mag niet overal boetes voor geven. T&H heeft een BOA bevoegdheid.

Bij parkeren heb je fiscaal, betaalt parkeren: Hierbij is T&H aangewezen als fiscalist. Dat is geen strafrechtelijke bevoegdheid.

Op de stoep parkeren: Dat is een strafbaarheid. Daarvoor moet je de BOA hebben. In de BOA heb je 5 domeinen. T&H Delft zit in domein 1. Die kunnen stilstaan verkeer en lichte overtredingen bestraffen. Gesloten verklaring, fietsen op de stoep, dat soort zaken. Door rood lichten van auto's kunnen zij niks mee.

T&H is ook ambtelijk toezichthouder. Veel mensen denken dat T&H door de BOA bevoegdheid het meeste kunnen. Dit is niet zo. Met de BOA bevoegdheid kunnen zij alleen het parkeerbeleid handhaven en burgers vorderen die weigeren om gegevens te geven. Met alles wat zij moeten leren voor de BOA is dat het enige dat zij ermee kunnen doen. Dat is wel heel belangrijk, maar als ambtelijk toezichthouder gaat de bevoegdheid soms veel verder dan de BOA bevoegdheid.

Ton Cornax ziet T&H meer als een handhaver van de gemeente dan als een verlengstuk van de politie. Hierover zijn in het land wel discussies gaande. In Den Haag loopt een proef dat de gemeentelijke handhavers worden gehuisvest in de bureaus en onder de operationele aansturing staan van de politie. Hier is Ton fel op tegen, omdat de politie helemaal is opgeleid en toebehorend op strafrecht. T&H doet maar een klein stukje strafrecht. In de praktijk heeft Ton meer en meer gezien dat wanneer T&H in het verlengde van de politie opereert, dan kan T&H maar een klein stukje strafrecht doen. Een hele grote valkuil is dan dat de politieagent het echte werk doet en T&H enkel het handhaven. Daar heeft Ton de politie niet voor nodig. De politie kan alleen het strafrecht aanpakken. T&H kan vanuit het fiscaalrecht en bestuursrecht aanpakken. Als T&H zich gaat integreren in de politie, dan gaat het zich focussen op strafrecht. Dat zou Ton Cornax een slechte ontwikkeling vinden.

Toezicht en Handhaving Delft in een andere gemeente tijdens een crisis

Ja dat zou kunnen. Bij koninklijke bijzettingen in Delft, het huwelijk van Friso en Mebel en de herdenkingsdienst van Friso in 2013, krijgt T&H hulp van Rotterdam.

Bij een regionale taakorganisatie Omgevingszorg, is het lastig om in een andere gemeente taken te doen. Toezicht en Handhaving Delft heeft een BOA bevoegdheid voor de gemeente Delft. Dit moet wel worden geregeld.

Regionaal hoofd Omgevingszorg:

Ton Cornax denkt dat het hoofd Omgevingszorg goed kan worden geregionaliseerd. Echter is hij wel bang dat zijn proces dan over het hoofd wordt gezien bij een ramp of crisis omdat niet elke gemeente een T&H heeft en men niet goed weet waar T&H voor kan worden ingezet.

Ton Cornax merkt aan voorgaande oefeningen dat er binnen de taakorganisatie Omgevingszorg dusdanig veel lokale kennis is door de dagelijkse werkzaamheden, dat er snel een beeld wordt gecreëerd en iedereen weet hoe het zit. Als Ton mee zou moeten gaan denken over Den Haag, dan zou hij dat niet kunnen. Daarom zou hij de processen binnen Omgevingszorg wel lokaal houden. Het hoofd kan wel regionaal. Het hoofd moet goed de BOB structuur kennen en de besluitvorming sturen. Toezicht en Handhaving heeft wel lokale kennis nodig. Als het gaat om extra handjes, dan gaan zij mee onder de regio van de desbetreffende gemeente.

Regionalisatie Publieke Zorg

Omdat Ton aangaf ook bij opvang te kunnen helpen. Wanneer Publieke Zorg wordt geregionaliseerd en er worden een stuk of 3 sporthallen in de regio aangewezen als opvanglocatie, dan is het slim om een opvanglocatie in de gemeente Delft te kiezen, zodat het T&H team van de gemeente Delft kan helpen bij de opvang. Stel er is een ramp in De Lier, dan kunnen deze mensen worden opgevangen in De Lier zodat zij in Delft kunnen worden opgevangen en T&H kunnen helpen.

De grootste zorg van Ton Cornax is dat T&H wordt vergeten. Dat T&H wordt opgeleid en getraind om te kunnen worden ingezet tijdens een crisis, maar dat het vergeten wordt omdat er iemand zit die niet weet wat T&H kan en wil doen. Regionalisatie kan zowel een probleem als een oplossing zijn. Een probleem omdat er hoofden uit andere gemeenten

komen te zitten die nog minder goed weten wat T&H kan en wil doen en een oplossing omdat het om een kleinere crisisorganisatie gaat, die vaker getraind, geoefend en ingezet gaan worden, waardoor zij makkelijker T&H weten te vinden. Zo kun je T&H personeel van andere gemeentes inhuren bij een ramp of crisis, maar dan wel onder de regie van die gemeente. Het wordt lastig als het hele proces T&H van de gemeente Delft in een andere gemeente moet werken. Het kan wel zo zijn dat het hoofd T&H van een andere gemeente komt. Die heeft lokale kennis en kan het team T&H enkel als handjes inzetten. Net als Rotterdam bij de bijzettingen. (Rotterdam was toen ook gratis).

T&H huurt een beveiligingsbedrijf in voor de fiscale handhaving. Dit is flexibeler en goedkoper. Dit gaat om het betaald parkeren. De BOA is van de gemeente Delft, de fiscalist wordt ingehuurd. De fiscalist staat onder regie van de gemeente Delft. De fiscalist heeft wel een uniform aan van de gemeente Delft.

Het hoofd van een actiecentrum is een leidinggevende. Heel veel leidinggevend in hun vak, zijn goede vakmensen die leiding kunnen geven aan professionals. Maar tijdens een crisis is dit anders. Dan moet je echt gaan regelen en doen, overzicht blijven houden.

Omgevingszorg en Publieke Zorg Interview Maarten Kaiser

Naam	Maarten Kaiser
Organisatie	Gemeente Delft
Functie	Adviseur Crisisbeheersing en Veiligheid
Rol tijdens een crisis	Officier van Dienst Bevolkingszorg (OvD Bz)

Datum interview	1-4-2014 15:00 – 16:00
Duur interview	49 minuten
Locatie interview	Werkplein Gemeente Delft, Westlandseweg 40

De tekst in die document is gebaseerd op een interview, gehouden met Maarten Kaiser, gehouden op 1 april 2014 aan de Westlandseweg in Delft.

De rollen in de hoofdstructuur van de crisisorganisatie bij de gemeente Delft zijn op basis van functie benoemd. Een uitzondering hierop is de rol van Officier van Dienst Bevolkingszorg. Deze rol wordt vervuld door medewerkers via een werving en selectie. Alle procesverantwoordelijken zijn ook op basis van functie benoemd. De medewerkers Publieke Zorg zijn op basis van werving en selectie door de procesverantwoordelijken gekozen. Bij Omgevingszorg is dit op basis van functie, omdat deze rol in de crisisorganisatie gelijk is aan de rol in de dagelijkse werkzaamheden.

Het is persoonsafhankelijk of motiveren voor de crisisorganisatie moeizaam is. Voor de meeste medewerkers is crisisbeheersing iets wat zij “er bij doen”. Bij de uitvoerende werkzaamheden in de crisisbeheersing is iets meer ruimte om te werven en selecteren. Deze medewerkers zijn daardoor makkelijker te motiveren. De medewerkers die zijn geselecteerd op basis van werving en selectie zijn makkelijker te motiveren dan de medewerkers die op basis van functie zijn benoemd. De rollen in de crisisorganisatie van de medewerkers die in het verlengde liggen van de dagelijkse werkzaamheden zijn ook makkelijker te motiveren. Dit is bij veel rollen binnen Omgevingszorg het geval. Publieke Zorg heeft meer moeite met overschakelen naar een taak in crisisorganisatie.

Je kan alleen werven en selecteren als er voldoende enthousiaste, competente mensen in de organisatie werken. Dit is bij de gemeente Delft niet het geval. Daarom is er voor gekozen om de rollen te koppelen aan een functie, zodat er niet steeds hoeft te geleurd met rollen op het moment dat iemand uit de gemeente organisatie vertrekt. Er is nooit op competenties geselecteerd. Nu zijn er een aantal leidinggevend in de crisisorganisatie, waarvan men niet zeker weet of die tijdens een crisis even doortastend kunnen handelen als tijdens het reguliere werk als leidinggevende. Dagelijks is het leidinggeven een inhoudelijke taak en wordt er veel aandacht besteed aan het proces. Tijdens een ramp of een crisis heeft een leidinggevende te maken met veel meer druk.

Hard piket

De OvD Bz en de inspecteurs Bouwbeheer en Stadsbeheer(leidinggevende en 2 medewerkers) hebben hard Piket. Stadsbeheer is een onderdeel van het proces Ruimtebeheer.

Hard piket is een voordeel van regionaliseren. Als een HTO hard piket heeft, is er altijd zeker een HTO.

Het enige wat je niet kan regionalisering zijn rollen / aspecten waar specifieke kennis van de Delftse organisatie voor vereist is. Het grote voordeel van regionaliseren is dat er minder mensen hoeven worden te worden opgeleid getraind en geoefend en deze kleinere club dan ook vaker aan bod komt. Dit is een efficiëntieslag. Bij iedere functie die je regionaliseert, verlies je lokale kennis. Als er in het TBZ alleen maar regionale HTO's zitten, dan zit daar niemand meer die Delft kent. Echter komt een TBZ pas vanaf GRIP 2 aan bod en dit komt zelden voor.

Voor een HTO zou het niet uit moeten maken in welke gemeente hij het werk van HTO doet. Want hij stuurt gewoon 3 processen aan. Of hij nou in gemeente x de opdracht geeft om de brandweer te ondersteunen bij ruimingswerkzaamheden, of bij gemeente y. Hij hoeft niet te weten of de gemeente dit zelf kan of dit laat doen door een ander bedrijf. Dat is de expertise van de teamleider van het proces. Het enige dat het HTO hoeft te doen is informatie en opdrachten halen in het TBZ en afstemmen met de taakorganisatie als er wat tussen door schiet. Wat dat betreft is een regionaal hoofd taakorganisatie Omgevingszorg mogelijk.

Het verlies van lokale kennis moet ondervangen worden. Er zal iemand in het TBZ moeten komen die lokale kennis heeft. Een proces lokale kennis kan deze medewerkers aan het TBZ leveren. Als de HTO Omgevingszorg in het TBZ in Delft komt en deze persoon werkt in de gemeente Wassenaar, dan kan deze persoon niet weten hoe bijvoorbeeld het rioolstelsel in Delft in elkaar zit. Als er in TBZ iets omhoog komt dat er een incident is waarbij veel chemicaliën in het riool zijn gekomen en in het TBZ is behoefte aan iemand die kennis heeft daarvan, dan is het aan het HTO Omgevingszorg om iemand van het proces ruimtebeheer mee te nemen naar het TBZ om te vertellen hoe het rioolstelsel in elkaar zit. Het is wel verstandig om een lokale persoon in het TBZ te zetten die bepaalde zaken weet in de desbetreffende gemeente. Wat voor soort wijk is het en dergelijken.

De rol van teamleiders Omgevingszorg zouden op zich ook regionaal georganiseerd kunnen worden. Echter wordt er dan wel weer veel lokale kennis verloren. In dat geval moet de teamleider Ruimtebeheer met een lokale vraag van de HTO weer naar de lokale medewerker. De vraag gaat dan te vaak rond en dat kost tijd. Zeker bij kleinere incidenten is dit een groot nadeel. Kennen en gekend worden ook groot voordeel bij lokale coördinatoren.

Het proces Milieubeheer is al helemaal regionaal bij de gemeente Delft doordat dit proces is weggelegd bij een regionale omgevingsdienst. Gemeente is wel verantwoordelijk.

Publieke Zorg

Publieke Zorg leent zich nog eerder voor regionalisering. Bij deze taakorganisatie is minder lokale kennis vereist en de taken binnen Publieke Zorg stroken nauwelijks met dagelijkse werkzaamheden. Lokale kennis is bij Publieke Zorg niet zo belangrijk. Alleen onderaan de boom, bij kleine incidenten, is het handig om iemand te hebben die lokaal bekend is. Dat kan worden ondervangen met een stevigere ondersteuning van de Ovd Bz.

Bij Publieke Zorg ziet Maarten Kaiser niets dat niet regionaal geregeld zou kunnen worden. Misschien wel bij kleine incidenten. Een hard piket voor kleine incidenten (niet GRIP incidenten). Heel klein lokaal team. Als het proces helemaal regionaal wordt getild, dan kun je een lokaal team bij een klein incident (een straatje zonder stroom) niet inzetten. Nog liever zie ik dat de opvang wordt georganiseerd door het Rode Kruis. Het Rode Kruis heeft gemotiveerde medewerkers die affiniteit hebben met de werkzaamheden. Die mis ik bij een lokaal opvangteam. De gemeente moet wel een hoofd opvanglocatie leveren. Gemeente heeft leiding in opvanglocatie. Gebouwbeheerder voor lokale kennis in gebouw.

Regionaal Hoofd Opvanglocatie

Regionaal organiseren van het hoofd opvanglocatie is zeer nuttig. Deze rol moet worden ingevuld door iemand die onder druk en stress heel snel iets uit de grond kan stampen. Het is een rol met heel specifieke vaardigheden die een hele strakke structuur kan hanteren. Deze persoon krijgt veel ADHOC vragen. Het regionale hoofd opvanglocatie moet het proces kunnen managen en weten wat er allemaal geregeld moet worden in de opvanglocatie. Deze rol moet goed en vaak worden beoefend. Er is een bepaald soort mensen die daar goed in zijn.

Regionale opvanglocaties

Nu heeft elke gemeente lokaal een aantal grote opvanglocaties. Als er in de regio 2 grote opvanglocaties zijn, hoeft niet elke gemeente een aantal locaties te onderhouden. In de praktijk worden deze locaties zelden gebruikt, omdat een grote opvang niet vaak voorkomt. Wanneer er regionaal nog maar twee locaties ingericht hoeven te worden en te hoeven worden onderhouden, dan is dit een flinke efficiëntieslag. Het argument dat kinderen op school zitten en ouders thuiskomen, is niet relevant. Het is een gemeentekwaal om aan gemeentegrenzen te denken. Niemand gaat bij IKEA in Delft winkelen omdat je in Delft woont, maar omdat het een leuk winkelcentrum is en goed bereikbaar is. Er zijn niet veel mensen die in Delft wonen, dagelijks in Delft. De bus rijdt alleen een paar minuten langer om naar een andere gemeente te gaan dan naar bijvoorbeeld de TU aula. Tijdelijk onderdak verschaffen moet wel zo dicht mogelijk bij het incident. Dan moet er zo min mogelijk worden verplaatst. Maar bij langere tijd, wel grote opvanglocaties. Burgemeester is wel verantwoordelijk voor de opvanglocatie. Dus ramp in Delft, opvang in Rijswijk, is burgemeester Rijswijk verantwoordelijk voor de opgevangen.

Hoofd Publieke Zorg op Locatie

Het is handig als je wilt professionaliseren dat de OvD Bz niet alleen staat in het COPI en bij het brongebied, maar dat er iemand (of een aantal medewerkers) mensen achter hem staat die voor hem werk kan verzetten. Dan hoeft de OvD Bz alleen nog maar te coördineren. Net zoals de politie en brandweer. Alle OvD's lopen naar buiten en delegeren. Behalve de gemeente, die gaat alles zelf coördineren. Een coördinator Omgevingszorg en een coördinator Publieke Zorg buiten bij de COPI bak. Niet het HTO Publieke Zorg. Deze kan het beste in AC zitten.

Uitvaartverzorging

Het proces uitvaartverzorging komt nu in actie bij massale sterfgevallen. Dat soort gevallen. Dit komt echter nooit voor. Landelijk is dit nog nooit geactiveerd. Hier kan je je niet op voorbereiden. Maar het is wel taak gemeente, de Wet op lijkbezorging. Je moet je dus wel

bewust zijn dat op het moment dat het gebeurd er iemand is die zich daarvan bewust is. En dat die weet wat die moet doen. Hoeft niet binnen de gemeente te zijn. Als je regionaal of landelijk iemand hebt die dat weet. Het proces krijgt steeds meer een rol bij stille tochten en herdenkingsdiensten. Of het is heel beperkt, iemand ie komt te overlijden 's nachts. Dagelijkse taak. En bij grote incidenten.

10.6.4 Interviews Veiligheidsregio Haaglanden

Gemeente Den Haag interview Jaap van der Plas

Naam	Jaap van der Plas
Organisatie	Gemeente Den Haag
Functie	Medewerker Crisisbeheersing
Rol tijdens een crisis	Geen
Datum interview	2-4-2014 15:00 – 16:00
Duur interview	49 minuten
Locatie interview	Stadhuis Den Haag

De tekst in die document is gebaseerd op een interview, gehouden met Jaap van der Plas, op 2 april 2014 aan het Stadhuis in den Haag.

De gemeente Den Haag is nog niet zo ver dat het bevolkingszorg in taakorganisaties heeft georganiseerd. De gemeente Den Haag heeft nog losse processen. Om het project GROOTER en het project Bevolkingszorg op Orde te volgen, zal de gemeente Den Haag ook naar Taakorganisaties gaan. Jaap vindt de taakorganisaties geen verbetering. Het enige voordeel is dat er minder mensen in het team bevolkingszorg plaatsnemen. Nu heeft de gemeente Den Haag negen processen. Elk hoofd van een proces zit in het team bevolkingszorg.

De gemeente Den Haag heeft de rollen in de crisisorganisatie ingevuld op basis van functie. Dat betekent dat een medewerker een rol krijgt in de crisisorganisatie, omdat deze persoon een bepaalde functie vervult. Lager in de organisatie is een rol in de crisisorganisatie wel op eigen initiatief. Hierbij moet je bijvoorbeeld denken aan de medewerkers in een opvanglocatie.

Het motiveren van de medewerkers voor de rol in de crisisorganisatie is lastig. Crisisbeheersing wordt door velen gezien als een neventaak. De hoofdtak ligt ergens anders. Tot het moment dat zij echt ingezet moeten worden. Dan zie je vaak wel dat er drang komt om te scholen, te oefenen en te leren. Zolang er niets gebeurt, zien velen de noodzaak niet. Met medewerkers die er voor willen gaan en voor een rol in de crisisorganisatie kiezen, dan werkt het veel gemakkelijker. Echter is het wel belangrijk dat directeuren bepaalde rollen vervullen. Echter is een leidinggevende in het dagelijkse werk, niet per definitie een goede leider tijdens een crisis. Tijdens een crisis is er een gezagsstructuur en moeten er ADHOC beslissingen worden genomen. Dit vergt andere kwaliteiten dan in de dagelijkse werkzaamheden.

Milieubeheer is (nog) niet weggelegd bij de ODH. Hier zijn ze wel mee bezig. Den Haag wil hier wel naar toe.

Ruimtebeheer en milieubeheer vallen onder één dienst met één hoofd (DSB). Bouwbeheer valt onder een andere dienst (DSO). Het ligt erg gevoelig om verantwoordelijkheden aan de ene dienst te geven en niet aan de andere dienst te geven. Een taakorganisatie Omgevingszorg is daardoor lastig. Zij willen de eigen verantwoordelijkheden niet weggeven. Een regionaal Hoofd Taakorganisatie Omgevingszorg zie ik hierdoor niet gebeuren.

Een hoofd taakorganisatie Omgevingszorg zou wel een verbeterslag zijn, maar ik zie het niet gebeuren. Het enige voordeel is dat er gericht kan worden getraind. Veel meer praktijk ervaring. Maar elke gemeente werkt anders. Andere structuren. Op actiecentrum niveau moet je werken met eigen mensen.

Proces Handhaving

Den Haag heeft acht handhaving teams. Deze teams worden niet of nauwelijks betrokken bij de crisisorganisatie. Mocht er tijdens een crisis iets op handhaving gebied zijn, is dit een politieproces. De politie neemt dit over. Er hoeft dan geen BOA te worden ingezet. Taken voor handhaving teams vallen meer onder politie dan onder gemeente tijdens crisis.

Hard piket

Alle hoofden van de processen en de medewerkers van het actiecentrum hebben hard piket. Ook de Leider Team bevolkingszorg, de Hoofd sectie bevolkingszorg en de OvD Bz hebben hard piket.

Publieke Zorg

Voor de opvanglocatie kun je bepaalde punten regionaliseren. Voor het actiecentrum niet. Opvang komt regelmatig voor in Den Haag.

De mogelijkheid om eventueel Den Haag een opvangteam te laten organiseren, en op het moment dat er in een andere gemeente in de regio een opvangteam nodig is, dan zou het opvangteam van Den Haag naar die gemeente kunnen. Ik weet niet of andere gemeenten dat willen. Uit de oefening van november is gebleken dat het opvangteam Den Haag meest ervaren is.

Het is ook mogelijk om de opvang weg te leggen bij het Nederlandse Rode Kruis (NRK). Er moeten dan wel duidelijke afspraken worden gemaakt. De gemeente geeft verantwoordelijkheden uit handen. De gemeente zal dan het hoofd opvanglocatie wel zelf leveren. De opvangmedewerkers worden geleverd door het Rode Kruis. Daarin zit een groot winstpunt. Door de ervaring van het Rode Kruis kunnen zij professioneler te werk gaan. Nu komt het opvangteam van een gemeente eens in de vier jaar aan bod (kleinere gemeenten). Het NRK team kan strakker handelen.

De rol van Hoofd opvanglocatie kan zeker regionaal. Daarin winstpunt regionalisering. Dit is echt een rol die je op basis van ervaring en gerichte training moet vervullen. Er komt meer bij kijken dan je van te voren denkt. Vaker trainen en oefenen. Groot voordeel om goed te kunnen werven en selecteren. Echte goede mensen komen op de goede plek. Gericht trainen en oefenen. Regionaal kost het veel. Den Haag is groot en heeft hier niet zo veel problemen mee.

Actiecentrum Publieke Zorg

Voordat er rollen in het actiecentrum Publieke Zorg kunnen worden geregionaliseerd, moet eerst elke gemeente dezelfde structuur en werkwijze hanteren. Anders ontstaat er alleen maar irritatie in actiecentrum. Je moet in teamverband werken en naar automatisen toe werken. Op Actiecentrum niveau ga je ook lokale kennis missen.

Regionale opvanglocaties

Een aantal grote regionale opvanglocaties zal zeker voor de kleinere gemeenten een groot voordeel zijn. Den Haag heeft wel een aantal grote opvanglocaties, maar voor andere gemeenten is dit wel lastiger. Zeker bij echte grote opvang. In welke gemeente je opgevangen wordt, hoeft niet uit te maken. Den Haag heeft dit niet nodig. Nu moet elke gemeente een aantal opvanglocaties onderhouden en actualiseren, terwijl een opvang niet vaak voorkomt in een grote opvanglocatie.

Regionale afspraken

Het maken van regionale afspraken met bedrijven die tijdens een crisis bepaalde voorzieningen kunnen leveren is een groot voordeel. Er moeten dan wel strakke logistieke afspraken worden gemaakt. Dan kun je met minder bedrijven, gericht afspraken maken.

Gemeente Pijnacker-Nootdorp interview Aleid Boerman

Naam	Aleid Boerman
Organisatie	Gemeente Pijnacker-Nootdorp
Functie	Adviseur Crisisbeheersing
Rol tijdens een crisis	Officier van Dienst Bevolkingszorg

Datum interview	1-4-2014 10:10 – 11:05
Duur interview	55 minuten
Locatie interview	Gemeente Pijnacker-Nootdorp, Oranjeplein 1, Pijnacker

De tekst in die document is gebaseerd op een interview, gehouden met Aleid Boerman, op 1 april 2014 aan het Oranjeplein in Pijnacker.

Aleid Boerman vindt dat er goed onderscheid gemaakt moet worden tussen regionaliseren en het bovenlokaal organiseren van rollen of taken in de crisisorganisatie. Bij regionaliseren wordt een taak of een rol weggelegd bij de veiligheidsregio, zoals bijvoorbeeld bij de regionale brandweer. In dat geval is de taak een verantwoordelijkheid van de veiligheidsregio. Bij het bovenlokaal organiseren wordt een rol of een taak vervuld door een gemeentefunctionaris uit de negen gemeenten in Haaglanden. De gemeente blijft in dat geval verantwoordelijk.

“Momenteel worden de rollen in de crisisorganisatie bij de gemeente Pijnacker-Nootdorp ingevuld op basis van functie. Dat betekent dat een medewerker een rol krijgt in de crisisorganisatie, omdat deze persoon een bepaalde functie vervult. Het motiveren van de medewerkers uit de crisisorganisatie ging altijd redelijk eenvoudig, maar dit is moeilijker geworden. Dit komt doordat de gemeente Pijnacker-Nootdorp bezig is met een omschakeling van proces naar een taakorganisatie. Hierdoor is de crisisorganisatie geen afspiegeling meer van de reguliere gemeentelijke organisatie. Flexibilisering van de crisisorganisatie wordt hiermee erg belangrijk. Medewerkers moeten kunnen improviseren.”

“Medewerkers motiveren voor een rol is niet het probleem. Doordat er bij een bovenlokale organisatie geworven en geselecteerd kan worden, zullen er medewerkers in de crisisorganisatie komen die bewust hiervoor kiezen. Dit is een groot voordeel. Dat is een heel belangrijk aspect. Mensen die affiniteit hebben met het onderwerp.”

“Met onwillige honden is het moeilijk brood eten.” De gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft als relatief kleine gemeente (in de veiligheidsregio Haaglanden) het probleem dat zij maar weinig personeel in dienst hebben. De leidinggevenden in de crisisorganisatie zijn ook leidinggevenden in de dagelijkse organisatie. Het is geen garantie dat een leidinggevende in het dagelijks werk ook een goede leidinggevende is tijdens een crisis. Dit staat gelijk aan de ACB’ers die automatisch OvD Bz zijn. Het is geen garantie dat elke goede ACB’er, een goede OvD Bz is. Bij leidinggevenden is het in de crisisorganisatie wel handig als deze personen ook leidinggevenden zijn in het dagelijks werk. Voornamelijk met acceptatie bij de medewerkers is dit van belang.

Piket

De gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft drie soorten piketten:

- Hard Piket
- Zacht Piket
- Kans piket

Alleen de zes Officieren van Dienst hebben hard piket. Aleid Boerman vind dit geen nadeel. “Er zijn bereikbaarheidsoefeningen voor de sleutelfunctionarissen gehouden op de gekste tijdstippen en steeds was er een bereikbaarheid van 70 – 80 procent. Zelfs in vakantietijd was dit het geval.” De medewerkers die op de interne telefoonlijsten staan hebben zacht piket. Dit zijn de hoofden taakorganisatie en de teamleiders. De uitvoerende medewerkers hebben kans piket.

“Regionalisering zal in eerste instantie geen bezuiniging zijn. Daarna wel, omdat er minder mensen getraind of geoefend te worden. Het moet wel een grote kwalitatieve verbetering opleveren. Daar mag een prijskaartje aan hangen. Toch zullen veel bestuurders de huidige organisatie goed vinden, omdat het geld kost.”

Regionalisering van de crisisorganisatie heeft landelijk gezien ook te maken met de regioschets. Bij een regio met veel gemeentes (vooral kleine), is regionalisering handiger dan in een regio met minder gemeenten. Ter illustratie voor de functie HTO: 5 taakorganisaties plus vervangers, keer 9 gemeenten is 90 personen om op te leiden, te trainen en te oefenen. Bij een regio met 21 gemeenten is dat 210.

Hoofd Taakorganisatie Omgevingszorg

Omgevingszorg is totaal niet geschikt voor regionale rollen omdat het heel lokaal gebonden is. Aleid Boerman is principieel tegen een regionale vertegenwoordiger voor het hoofd taakorganisatie Omgevingszorg. “Dit is een sleutelrol. Het is het schakelpunt tussen de lokale organisatie en de hoofdstructuur. De HTO Omgevingszorg kan leidinggeven en is het aanspreekpunt binnen de organisatie. Als dit een onbekend persoon is (uit een andere gemeente), dan moet deze persoon toch leiding kunnen geven en heeft deze persoon niet direct het vertrouwen. Heeft de HTO niet de lokale kennis binnen de gemeente, dan verwacht je te veel van de HTO.” Qua werk zou Aleid zelf, het niet fijn vinden om leiding te geven aan een ploeg die hij niet kent, in een organisatie die hij niet kent. Het hoofd taakorganisatie moet de vergadering in het actiecentrum leiden, de BOB structuur toepassen is hierin een belangrijke competentie. Het Hoofd taakorganisatie Omgevingszorg is een sleutelfunctionaris en die houdt Aleid Boerman liever lokaal.

Teamleiders Omgevingszorg

Bouwbeheer en ruimtebeheer zijn heel lokaal gekoppeld processen. “Een bouwinspecteur kan in een andere gemeente prima zijn werk doen, maar de bouwinspecteur moet in een andere gemeente wel de toegang krijgen tot verschillende dossiers zoals bouwtekeningen. De expertise is er maar de lokale kennis en toegang niet. Daarom lijkt het boven lokaal organiseren van deze rollen geen efficiëntieslag.”

Toezicht en Handhaving is geen crisisproces bij de gemeente Pijnacker-Nootdorp. “Dit team staat wel op de lijst en als zij nodig zijn kunnen zij worden ingezet, maar dit is geen

beschreven proces, zoals bij de gemeente Delft. Toezicht en Handhaving heeft geen specifieke rol tijdens een crisis. Dat wil niet zeggen dat zij tijdens een crisis niets kunnen doen. Toezicht en Handhaving doet gewoon alle voorkomende werkzaamheden die in het verlengde van de taak ligt. Toezicht en handhaving heeft geen crisisplannen. Zij kunnen vooral helpen met extra handjes. Zo zullen ze gebruikt gaan worden maar dat is nog niet voorbereid.” Het handhavingsteam bij de gemeente Pijnacker-Nootdorp bestaat uit vijf personen.

De gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft nog 4 medewerkers milieu. Hierdoor zijn zij niet volledig afhankelijk van de Omgevingsdienst Haaglanden.

Publieke Zorg

Publieke Zorg leent zich veel makkelijker voor een bovenlokale organisatie in vergelijking tot Omgevingszorg. Aleid Boerman is een groot voorstander van het Rode Kruis bij Opvang. “Er moeten dan nog wel gemeentefunctionarissen in de opvanglocatie zijn. De medewerkers opvang, de mensen die de verzorging gaan doen, kunnen worden geleverd door het Rode Kruis. Zij hebben ervaring en zijn gemotiveerd om deze taak uit te voeren. Een kleine opvang zou de gemeente nog wel zelf kunnen organiseren. Bij een grotere opvang is er een professionele organisatie nodig. Als mensen ontredderd zijn of getraumatiseerd, dan vereist dit een speciale omgang.” Aleid Boerman vertrouwt zijn collega’s, maar heeft liever het Rode Kruis als opvangteam.

“Zolang opvang een gemeentelijke verantwoordelijkheid is, moet de gemeente de leiding hebben in de opvanglocatie. Deze taak heeft het hoofd opvanglocatie. Deze persoon staat in contact met het actiecentrum. Deze rol kan worden ingevuld vanuit een bovenlokale pool. De locatiemanager (gebouwbeheerder) kan zorgen voor lokale kennis in de opvanglocatie. Deze beheerder weet bijvoorbeeld waar de meterkast zit en heeft de sleutel.

Hoofd Publieke Zorg

“Zolang Publieke Zorg het een lokale verantwoordelijkheid blijft, moet het hoofd Publieke Zorg ook een lokaal bekend persoon zijn.” Aleid Boerman ziet strijdigheid ontstaan tussen de functies OVD BZ en Hoofd Publieke Zorg als het hoofd Publieke Zorg op locatie, bij het rampterrein is. “Het Hoofd Publieke Zorg weet veel en moet dat doorgeven aan de Ovd Bz. De Ovd Bz zal dan van mening zijn dat het Hoofd Publieke Zorg zelf in het COPI kan gaan zitten. De Ovd Bz kan zelf ook een inschatting maken van de zorg die nodig is. Op het moment dat dat niet lukt, omdat de Ovd Bz het bijvoorbeeld te druk heeft, dan kan hij dat altijd nog organiseren. Een ondersteuner voor de Ovd Bz is wel belangrijk, maar deze persoon moet niet het hoofd Publieke Zorg zijn. Het hoofd Publieke Zorg kan het best in het actiecentrum plaatsnemen. Daar is het knooppunt van het ROT, het TBZ en het eigen actiecentrum.”

Regionale opvanglocaties en afspraken met bedrijven

“Regionale opvanglocaties en afspraken met bedrijven kunnen grote voordelen van een bovenlokale organisatie zijn. Als dat wordt gerealiseerd, is het niet meer voor elke gemeente nodig om grote opvanglocaties te benoemen en deze te onderhouden. Ook hoeft niet elke gemeente jaarlijks contact te onderhouden met bedrijven als de Makro.”

Uitvaartverzorging

“Het proces uitvaartverzorging is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Als het bij dit proces gaat over het leveren van lijkzakken en dergelijken, dan wordt het proces niet op realistisch niveau georganiseerd. Echter is de gemeente hier wel verantwoordelijk voor. De taken van uitvaartverzorging kunnen gezien worden als het vangnet voor de maatschappij. Als de collectieve uitvaartverzorging het niet meer aankan, in de meest verschrikkelijke scenario's, dan moet de overheid dit organiseren. Je moet wel iets voorbereiden. Omdat het zich zo weinig voordoet, kan dit regionaal worden georganiseerd. Ook moet je iets met de herdenkingsdiensten

Essentie van het verhaal: Zaken die overlopen van normale werkzaamheden in crisiswerkzaamheden en een lokale binding heeft, lokaal houden. Als er tijdens een crisis echt iets anders gedaan gaat worden, dan is bovenlokaal organiseren efficiënter en op een centraal niveau te organiseren.

Gemeente Rijswijk interview Selene Koopmans-Dulfer

Naam	Selene Koopmans-Dulfer
Organisatie	Gemeente Rijswijk
Functie	Adviseur Crisisbeheersing
Rol tijdens een crisis	Officier van Dienst Bevolkingszorg

Datum interview	7-4-2014 13:00 – 13:30
Duur interview	28 minuten
Locatie interview	Stadhuis Gemeente Rijswijk, Boogaardplein 15, Rijswijk

De tekst in dit document is gebaseerd op een interview, gehouden met Selene Dulfer-Koopmans, op 7 april 2014.

De rollen bij de gemeente Rijswijk zijn ingevuld op basis van functie. “De sleutelfuncties komen zo veel mogelijk samen met functie, maar als er niet genoeg leidinggevendenden zijn voor bepaalde sleutelrollen, dan wordt er een oproep gedaan. Het is lastig om de medewerkers te motiveren voor een rol in de crisisorganisatie. Het wordt vaak gezien als een “taak erbij”. Zij kiezen er niet echt vrijwillig voor en omdat een daadwerkelijke inzet van de crisisorganisatie niet zo vaak voorkomt, leeft het niet echt. Regionalisering zou hiermee wel wat schelen, maar er zullen wel altijd medewerkers moeten zijn die de rollen willen invullen. Deze medewerkers zullen wel door de gemeenten geleverd moeten worden. Of het probleem van ongemotiveerde medewerkers echt wordt oplost hiermee weet ik niet. De kans op een ambitieus en goed opgeleid persoon in een rol is wel groter.”

Bij de gemeente Rijswijk hebben de Officieren van dienst Bevolkingszorg hard piket. Ook de medewerkers van bouwbeheer (Bouw en woningtoezicht) en persvoorlichting van communicatie hebben hard piket. “Dit hebben zij echter wel los van de crisisorganisatie, maar dit kan er in overlopen.”

Toezicht en handhaving is bij de gemeente Rijswijk geen crisisproces. Rijswijk heeft niet zo’n groot handhavingsteam. Zij worden wel is, ingezet maar dan wel vanuit de reguliere organisatie.

Het proces milieubeheer is volledig bij de ODH belegd.

“Ik kijk op zich positief aan tegen regionalisering. Het is een stap naar professionalisering. Maar ik vraag me af het de huidige knelpunten volledig wegneemt, omdat je mensen nodig blijft hebben en het geld blijft kosten. Voor kleine gemeenten is het erg lastig om een crisisorganisatie te organiseren. Het is ook moeilijk om in elke gemeente de structuur hetzelfde te krijgen. Er zijn veel lokale verschillen en elke gemeente heeft een andere structuur. Elke rol die je regionaliseert kan een verlies van lokale kennis betekenen. Deze kennis moet gebord worden.”

Omgevingszorg

“Of het regionaal invullen van het HTO Omgevingszorg efficiënt is, hangt er van af hoe zijn team is gevuld en waarover hij beschikt. Het is misschien lastig als er een regionaal HTO

komt, die een Rijswijks team moet aansturen. Het is belangrijk dat een leidinggevende zijn medewerkers kent en weet hoe de processen intern lopen. Bij Omgevingszorg is het lastig om de teamleiders te regionaliseren omdat dat medewerkers zijn die tijdens een crisis hetzelfde doen als tijdens de dagelijkse werkzaamheden. Ik heb hier niet vergaand over nagedacht, maar ik denk dat dit lastig is bij Omgevingszorg.”

“Wanneer de teamleider zijn medewerkers kent, dan heeft het HTO inhoudelijk niet zo veel inbreng. Hij moet opdrachten halen uit het TBZ en terugkoppelen naar het TBZ. Als hij de processen inhoudelijk kent, dan is dit mogelijk. Hij moet de BOB structuur goed kunnen toepassen. Je moet wel kennis hebben van de taakorganisatie en waar je de processen inzet. Als je het HTO regionaliseert, dan moet je wel de teamleiders / medewerkers lokaal houden.”

“Er is nog wel een verschil tussen de warme fase en de koude fase. In de koude organisatie moet de HTO het team trekken en de plannen actueel houden. Bij een regionale rol is de betrokkenheid minder.”

Hoofd taakorganisatie Publieke Zorg

“Ik denk dat het HTO Publieke Zorg lastig te regionaliseren is. Er is veel lokale kennis nodig. Vooral in de koude fase. Het HTO Publieke Zorg moet het procesplan actualiseren. In dat geval zijn er ook regionale procesplannen noodzakelijk. En er moeten regionale grote opvanglocaties komen.”

“Voor de opvang kun je bijvoorbeeld het Rode Kruis inschakelen. De gemeente moet dan wel een Hoofd Opvanglocatie leveren omdat de gemeente de leiding heeft in de opvanglocatie. Als het een Rijswijkse opvanglocatie is, dan is het handiger om het hoofd opvanglocatie uit Rijswijk te laten komen. Als je dit regionaliseert, is het anders. Het is vooral handig dat het hoofd opvanglocatie de opvanglocatie kent. Daar is de lokale kennis belangrijk. Wij hebben in Rijswijk geen moeite om het Hoofd Opvanglocatie te oefenen. Rijswijk organiseert ongeveer een keer per jaar opvang oefeningen. Mocht dit toch een geregionaliseerde rol worden, dan moet dit worden ondervangen door iemand die de lokale kennis wel heeft. Bijvoorbeeld de gebouwbeheerder.”

“Regionale afspraken met leveranciers zijn erg efficiënt. Al zal het soms makkelijker zijn om dit wel lokaal te houden, logistiek gezien. Je moet er niet aan vast zitten. Als je een klein brandje hebt, en je hebt even broodjes nodig, is het misschien makkelijker om even naar de bakker in de buurt te lopen en dan geen problemen te krijgen met een leverancier waar een afspraak mee is gemaakt.”

“Het regionaliseren van de teamleiders Publieke Zorg hangt er van af hoe de organisatie is ingericht. Ik kan niet zo makkelijk zeggen of dit kan en of dit efficiënter is. Als alles bij Publieke Zorg regionaal is, dan maakt dit niet uit. Dan kun je de teamleiders ook goed regionaliseren.”

“Regionaliseren is een tussenstap. Ik voel er veel voor om veel taken aan professionele instanties over te laten. Ik heb af en toe wel het idee dat er zo veel haken en ogen aan zitten

en er zoveel werk voor moet verzetten, dat dit niet beter kan worden weggezet bij bedrijven als het Rode Kruis.”

Uitvaartverzorging

Het proces uitvaartverzorging is bij de gemeente Rijswijk verantwoordelijk voor het begeleiden van bijeenkomsten of het verwerken van een groot aantal lichamen. Het is wellicht beter om dit aspect van uitvaartverzorging regionaal te regelen. Voor grote scenario's die bijna nooit voorkomen. Bijvoorbeeld stille tochten kunnen juist lokaal zijn.

Selene is het niet per definitie eens met het feit dat een gemeente zich alleen moet voorbereiden op realistische scenario's en bij niet-realistische scenario's het improvisatievermogen van de gemeentefunctionaris komt kijken. “Misschien kun je bij een realistisch scenario wel improviseren en bij een niet-realistisch scenario juist niet. Omdat het nooit voorkomt. Bij een klein scenario kun je op je normale organisatie inspelen.”